

Onsdag den 3. april 2024 (D)

1

72. møde

Onsdag den 3. april 2024 kl. 13.00

Dagsorden

1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).
(Se nedenfor).

2) Forhandling om redegørelse nr. R 9:

Ministeren for ligestillings redegørelse om perspektiv- og handlingsplan for ligestilling 2024.

(Anmeldelse 28.02.2024. Redegørelse givet 28.02.2024. Meddelelse om forhandling 28.02.2024).

3) Forespørgsel nr. F 25:

Forespørgsel til børne- og undervisningsministeren om initiativer, der skal sikre børn en tryk hverdag i folkeskolen.

Af Peter Kofod (DF) m.fl.

(Anmeldelse 20.02.2024. Fremme 22.02.2024).

1) Til justitsministeren af:

Theresa Scavenius (UFG)

Såfremt regeringens lovforslag nr. L 116 om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven gennemføres, er det da ministerens intention, at journalister og forskere på nogen som helst måde kan blive omfattet af indskrænkningen af adgangen til aktindsigt?

(Spm. nr. S 745).

2) Til justitsministeren af:

Theresa Scavenius (UFG)

Såfremt regeringens lovforslag nr. L 116 om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven gennemføres, er det da ministerens intention, at loven skal være til for at beskytte personale og ikke indskrænke offentlighedens adgang til aktindsigt?

(Spm. nr. S 746).

3) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Rosa Lund (EL)

Hvad mener ministeren om, at partistøtteleven betyder, at nystiftede partier, der vælges til Folketinget, kan undlade at oplyse, hvilke private donationer de har modtaget, og ønsker ministeren at ændre reglerne, så også nyvalgte partier bliver omfattet af kravet om åbenhed?

(Spm. nr. S 733).

4) Til børne- og undervisningsministeren af:

Mikkel Bjørn (DF)

Hvad agter ministeren at gøre ved, at nytilkomne israelske børn ikke kan indskrives i en normal modtageklasse grundet en alvorlig risiko for chikane, trusler og vold, der er grundet i antisemitisme, og hvad er efter ministerens vurdering årsagen til denne tilstand?

(Spm. nr. S 709, skr. begr. (omtrykt)).

5) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Mikkel Bjørn (DF)

Hvad mener regeringen om, at etniske danskere forventes at være i mindretal i år 2100, hvis den nuværende demografiske tendens fortsætter, og anser regeringen dette som et problem, der kræver aktiv politisk handling?

(Spm. nr. S 708, skr. begr. (omtrykt)).

6) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Nick Zimmermann (DF)

Er ministeren overrasket over udviklingen med Grimhøjmoskeens imam Oussama Mohamad El-Saadis dom for socialt bedrageri og dermed snyd med danskernes penge, særlig set i det lys, at han på så mange planer udviser afsky for det danske samfund, bl.a. ved at have udtalt, at han ønsker en islamisk stat, hvor der skal herske sharialove, og at han holder med IS, og at han er leder for en moské, hvor et stort antal af moskéens brugere er taget til Syrien for at kæmpe med Islamisk Stat?

(Spm. nr. S 711, skr. begr. (omtrykt)).

7) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Rosa Lund (EL)

Idet der henvises til kronikken »Ministre melder sig ind i debat om herskerattitude i indvandermiljøer« bragt i Politiken den 6. marts 2024, der handler om de udfordringer, der opstår i parallelsamfund, som æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, bedes ministeren forklare, om ministeren synes, det er en god idé at fratage integrationsindsatser, der netop afhjælper negativ social kontrol, deres midler?

(Spm. nr. S 737).

8) Til uddannelses- og forskningsministeren af:

Mads Olsen (SF)

Mener ministeren, at det er rimeligt, at 18-19-årige elever, der går på en almindelig, lokal ungdomsuddannelse og har brug for at flytte hjemmefra, ikke er sikret at kunne modtage su som udeboende, mens 18-19-årige elever på meget dyre kostgymnasier som eksempelvis Herlufsholm vil kunne modtage su som udeboende, så længe deres forældre bor over 20 km væk fra skolen, selv om forældrene betaler opholdet?

(Spm. nr. S 742, skr. begr.).

Meddelelser fra formanden**Formanden (Søren Gade):**

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelse:

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Lovforslag nr. L 149 (Forslag til lov om ændring af retsplejelov for Færøerne og lov for Færøerne om fuldbyrdelse af straf m.v. (Ajourføring af retsplejelov for Færøerne og indførelse af fodlænke- og udstationeringsordning på Færøerne).

Titlen på den anmeldte sag vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).

Kl. 13:00

Formanden (Søren Gade):

Jeg byder velkommen til justitsministeren og fru Theresa Scavenius, uden for grupperne, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:00

Spm. nr. S 745

1) Til justitsministeren af:

Theresa Scavenius (UFG):

Såfremt regeringens lovforslag nr. L 116 om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven gennemføres, er det da ministerens intention, at journalister og forskere på nogen som helst måde kan blive omfattet af indskrænkningen af adgangen til aktindsigt?

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:00

Theresa Scavenius (UFG):

Tak. Jeg har det her spørgsmål: Såfremt regeringens lovforslag nr. L 116 om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven gennemføres, er det da ministerens intention, at journalister og forskere på nogen som helst måde kan blive omfattet af indskrænkningen af adgangen til aktindsigt?

Kl. 13:00

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:00

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Tak for ordet, formand, og også tak for spørgsmålet. Lad mig starte med at slå fast, at lovforslaget altså ikke har til formål at begrænse hverken pressens eller forskeres adgang til at søge aktindsigt i forvaltningen. Formålet med lovforslaget er alene – og jeg gentager alene – at beskytte offentligt ansatte bedre, fordi det skal være trygt at være offentligt ansat, både på arbejdet og i fritiden. De nuværende regler om aktindsigt tager ikke i tilstrækkelig grad højde for risikoen for chikane, bl.a. fordi de er udformet i en tid uden sociale medier,

Kl. 13:00

som vi kender dem i dag. Det gør vi noget ved med det her lovforslag.

Med lovforslaget gør vi det for det første nemmere at afslå anmodninger om aktindsigt, der er motiveret af f.eks. chikanøse hensigter, og med ændringen vil der fortsat kun helt undtagelsesvis kunne afslås aktindsigtsanmodninger fra massemedier omfattet af medieansvarsloven eller forskere tilknyttet et anerkendt forskningsinstitut, og med »fortsat« mener jeg, at sådanne aktindsigtsanmodninger også i dag helt undtagelsesvis kan afslås, hvis der er risiko for retsstridige forhold eller lignende.

For det andet lovfæster vi den allerede i forvaltningsloven forudsatte adgang til at kunne afslå anmodninger om en partsaktindsigt, der er motiveret af retsstridige eller lignende hensigter. Der er alene tale om en tydeliggørelse af adgangen til at afvise sådan nogle aktindsigtsanmodninger og altså ikke en ændring af retstilstanden, heller ikke for hverken journalister eller forskere.

Endelig ændrer vi for det tredje reglerne, så der i videre omfang vil kunne tages hensyn til den offentligt ansattes tryghed i vurderingen af, om den ansattes navn skal kunne udleveres i forbindelse med en aktindsigtssag, og der er lagt ind som en forudsætning i lovforslaget, at der skal foreligge meget tungtvejende hensyn til den ansattes tryghed, for at en offentligt ansat navn ikke skal kunne udleveres til journalister eller forskere.

Så jeg vil derfor bare gerne lige slutte af med endnu en gang at understrege, at der med lovforslaget ikke lægges op til at ændre på, hvad journalister og forskere kan få aktindsigt i. Tak for ordet.

Kl. 13:02

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:02

Theresa Scavenius (UFG):

Bortset fra, hvis der så er de her tungtvejende hensyn, som jo så er de relevante at diskutere. For grunden til, at jeg synes, at det her lovforslag er ekstremt alvorligt, og at vi bliver nødt til at diskutere det meget grundigt, er jo, at vi er inde ved kernen af vores demokrati, og jeg ser det som et brud på vores sociale kontrakt. Regeringen og systemet og embedsfolkene får en masse magt af borgerne, men til gengæld kræver det så, at borgerne kan følge med i, hvad der sker. Det er ligesom der, hvor vi kan have et demokratisk og åbent samfund, og hvis vi ikke har det, har borgerne ikke adgang til viden om systemet, som har magt over dem, og derfor kan vi ikke kalde os et demokrati.

Borgerne har altså en ret til information og viden om samfundet. Men man kan også sige det på en anden måde, altså at folk, hvis de ikke har adgang til tilstrækkelig viden, så ikke kan udøve deres demokratiske rettigheder, som står i grundloven. F.eks. har vi ytringsfriheden i grundloven, men for at man kan udøve sin ytringsfrihed og sin praksis omkring politik, kræver det, at man har adgang til viden, så man kan danne sig en god viden og ytre sig om relevante forhold. Derudover gælder det, kan man også sige, i forhold til forsamlingsfriheden og i det hele taget også i forhold til det at lave politik sammen, hvor det også kræver, at vi har adgang til viden og information, så vi kan udøve vores politiske rettigheder. Så grundlæggende er spørgsmålet netop, hvad der sker i det her lovforslag, og ministeren siger, at det ikke ændrer ved retstilstanden, og det står der også i lovforslaget. Men det, der ligesom er humlen i det, hvis man læser langt nok ned i lovforslaget, er de her undtagelser, altså hvis der er tungtvejende hensyn, og det er jo den definition, det så handler om.

Så hvis ministeren siger, at intentionen med forslaget ikke er at begrænse det for forskere og journalister, vil ministeren så være med til at fjerne de undtagelser i forhold til de tungtvejende hensyn og støtte det ændringsforslag, som jeg er ved at få stillet, hvor det

handler om, at man siger, at det her lovforslag aldrig nogen sinde skal kunne bruges i forhold til at begrænse journalister og forskeres adgang til at danne den her information, som er så vigtig for vores demokratiske samfund?

Kl. 13:06

Kl. 13:04

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:04

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Altså, hvis journalister eller forskere, hvis det er det, de kalder sig – det er jo ikke beskyttede titler, og der er jo mange, der kalder sig selv journalister, bl.a. hr. Rasmus Paludan – søger om aktindsigt i informationer, som kan bruges retsstridigt, så mener jeg da ikke, at de skal have adgang til de informationer.

Derudover tror jeg, at spørgeren og jeg har en forskellig indgangsvinkel til, hvordan vi bedst beskytter vores demokrati. Jeg synes jo netop, at vores demokrati er under angreb, når der er enkeltpersoner, hvad enten de har siddet i fængsel eller de i øvrigt har været i berøring med politiet, der misbruger adgangen til aktindsigt til så at udøve chikane på de myndighedspersoner, som jo står i demokratiets forreste række. Så jeg ser jo i virkeligheden det her som en beskyttelsesforanstaltning for vores demokrati.

Kl. 13:05

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:05

Theresa Scavenius (UFG):

Der er jo stor forskel på det, og hvis det er retsstridigt, har vi allerede nogle steder, hvor man kan håndtere det, og derfor behøver man jo ikke begrænse aktindsigtsrettighederne. Men grunden til, at jeg er interesseret i det, og at jeg skal forstå det her med de tungtvejende hensyn, er jo, at det kan blive sådan en gummiparagraf for alting, og ministeren nævnte selv ved førstebehandlingen det her eksempel med en DR-dokumentarfilm. Var det eksempel nævnt som et eksempel på nogle, der ikke skulle have haft aktindsigt, hvis de havde anmodet om det?

Kl. 13:05

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:05

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Nu tror jeg, jeg nævnte eksemplet med DR-dokumentaren som et billede på, hvordan folk, der sidder hjemme bag skærmene, kan udøve så effektiv og systematisk en chikane mod bl.a. politifolk – politifolk, som i øvrigt slet ikke havde berøring med den omtalte sag i DR-dokumentaren, en dokumentar, som i øvrigt også er blevet bestridt på mange forskellige punkter, og som jeg på mange måder også synes er skandaløs. Men det er bare for at sige, at de moderne medier, de sociale medier, i dag i vid udstrækning bliver brugt til at chikanere offentligt ansatte, som står i den yderste linje i vores demokrati. Det er socialpædagogerne, det er politibetjentene, og det er fængselsbetjente, og det er i noget omfang også sygeplejerskerne, og dem mener jeg at vi skal kunne beskytte bedre.

Kl. 13:06

Formanden (Søren Gade):
Fru Theresa Scavenius med et afsluttende spørgsmål.

Theresa Scavenius (UFG):

Så det er det her med voldsmandens veto, som vi også havde det ved koranlovsdebatten, hvor man siger, at der er nogle, der misbruger vores system, og at vi med den trussel, der er, hvor definerbar den så end er, så skal skære i alle borgeres rettigheder. Og jeg synes med ministerens svar stadig væk det er dybt bekymrende, at det netop potentielt set kan være journalister, der har et legitimt formål med at diskutere eller undersøge, hvordan politiet arbejder, som kan ses som et eksempel på nogle, som måske ikke skulle have haft aktindsigt. Men det er rigtigt, at ministeren så forstår det med hensyn til, hvordan vi beskytter borgerne, på en helt anden måde. Jeg synes, vi skal beskytte borgernes rettigheder, sikre borgernes rettigheder, og så lade politiet løse det der, hvor der sker noget retsstridigt.

Kl. 13:07

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:07

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Men det er jo en underminering af de samfunds bærende institutioner, som er med til at opretholde, at vi har et demokrati, hvis vi i princippernes navn giver fuld adgang til alle oplysninger om enhver offentligt ansat, som arbejder i den yderste frontlinje, sådan at folk, som er i berøring med, og som ofte er i konfliktsituationer med de mennesker, kan fortsætte deres chikane og trusler og desværre i alt for mange tilfælde også egentlig vold i privatlivet mod de her personer for at skræmme dem væk fra deres arbejde eller for at skræmme andre fra at søge ind i de funktioner, som er altafgørende i vores samfunds bærende institutioner og i vores demokrati.

Kl. 13:08

Formanden (Søren Gade):
Det afslutter spørgsmålet.

Det næste spørgsmål er ligeledes til justitsministeren, og det bliver ligeledes stillet af fru Theresa Scavenius, uden for grupperne.

Kl. 13:08

Spm. nr. S 746

2) Til justitsministeren af:

Theresa Scavenius (UFG):

Såfremt regeringens lovforslag nr. L 116 om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven gennemføres, er det da ministerens intention, at loven skal være til for at beskytte personale og ikke indskrænke offentlighedens adgang til aktindsigt?

Formanden (Søren Gade):
Værsgo.

Kl. 13:08

Theresa Scavenius (UFG):

Såfremt regeringens lovforslag nr. L 116 om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven gennemføres, er det da ministerens intention, at loven skal være til for at beskytte personale og ikke indskrænke offentlighedens adgang til aktindsigt?

Kl. 13:08

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:08

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Tak også for det spørgsmål. Som nævnt i besvarelsen af det foregående spørgsmål har lovforslaget til formål at bidrage til at øge

trygheden blandt offentligt ansatte. Med de regler, vi har i dag, er det svært at afvise en anmodning om aktindsigt, der har til hensigt at chikanere. Med lovforslaget sænker vi barren betydeligt, så chikanøse anmodninger i vidt omfang kan afslås. Det vil fremover omfatte ethvert tilfælde, hvor der efter de konkrete omstændigheder er grundlag for at antage, at anmodningen er motiveret af retsstridige eller chikanøse hensigter. Hvis ansøgeren tidligere har chikaneret offentligt ansatte, skal myndighederne fremover lægge betydelig vægt på det ved vurderingen af, om der er chikanøse hensigter.

Samtidig indfører vi en ekstra beskyttelse af frontlinjepersonalet. Deres navne skal som udgangspunkt ikke udleveres, hvis den ansatte udtaler sig imod og begrundet hvorfor. Med de nye regler vil udgangspunktet fortsat være, at borgerne har adgang til at få oplyst, hvem der har behandlet deres sag, og det udgangspunkt kommer lovforslaget ikke til at ændre på. Lovforslaget vil dog medføre, at udgangspunktet efter en konkret vurdering fraviges, når der er et hensyn at tage til den offentligt ansattes tryghed.

Jeg synes, at lovforslaget rammer en passende balance mellem på den ene side hensynet til borgerens ret til aktindsigt og på den anden side hensynet til offentligt ansatte og deres tryghed. Tak for ordet.

Kl. 13:09

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:09

Theresa Scavenius (UFG):

Man kan sige, at ministeren og lovforslaget siger noget om, at retstilstanden ikke ændrer sig, men det bliver udfordret af mange, herunder Advokatsamfundet, som netop siger, at der kommer en højst uacceptabel subjektivering af de offentlige vurderinger med det her lovforslag. Men i relation til det her spørgsmål handler det om, hvordan vi definerer personalet. Ministeren snakker nu om frontpersonale, men det fremgår jo ikke af lovforslaget. F.eks. synes jeg, det er rigtig interessant, at der er et eksempel med en souschef, som har en oplevelse af, at der kan være noget utryghed, eller at det kan opfattes krænkende, hvis den her sag bliver omtalt i medierne, og det handler om en sag, hvor nogle journalister har søgt aktindsigt i et habilitetsspørgsmål i forhold til den her souschef. Så sagen er, at det med den måde, lovforslaget er skruet sammen på nu, ikke handler om frontpersonalet; det kan i princippet handle om alle offentlighedspersoner og derfor også dem, der ikke har direkte kontakt til de her chikanøse borgere, men handler netop om, at det kan være en følelse af, at når man bliver omtalt i medierne, kan det opfattes krænkende.

Så spørgsmålet er simpelt hen, om man også vil lukke ned for habilitetsspørgsmål i forbindelse med personale, og om det, at man kan blive omtalt i medierne, også er noget, som kan opleves som chikanøst? Det er jo det, der fremgår af det her eksempel.

Kl. 13:11

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:11

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Det vil jo altid bero på en konkret vurdering, også af eksempelvis det medie, der søger om aktindsigt, altså hvad man tidligere har brugt det til. Jeg tror, det er vigtigt at holde sig for øje, at vi lever i en tid, hvor der er mange, og det gælder ikke kun dem, der sidder ved den forreste skranke nede i eksempelvis jobcenteret, men også folk, der er med til at træffe beslutninger, bl.a. om, hvorvidt folk skal sættes ned i ydelser eller fratages ydelser eller lignende – for bare at nævne et eksempel – som jo er i en udsat position. Vi kan se, og det er der jo desværre ofte historier om, at der er fængselsbetjente, social-

pædagoger, sygeplejersker og sågar læger, som bliver overfaldet, og nogle bliver sågar dræbt, fordi de er i konfliktudsatte positioner med borgere. Der vil vi gerne øge deres tryghed ved at sige, at ikke alle og enhver på ethvert foreliggende grundlag kan få aktindsigt i deres personlige oplysninger.

Kl. 13:12

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:12

Theresa Scavenius (UFG):

Vil ministeren forholde sig til mit spørgsmål, der handler om den her souschef? For ministeren siger, at det i princippet kan gælde alle, og at det kommer til at afhænge af en konkret vurdering, men det er jo det, der skaber den her meget, meget usikre retssituation, altså at vi ikke ved, hvornår man kan få et afslag og med hvilken begrundelse. Og det er jo det, jeg spørger konkret ind til.

Men jeg har også stillet nogle konkrete ændringsforslag, som netop handler om at tage det her eksempel med souschefen ud og så få skrevet direkte ind og præciseret, at det her kun handler om embedsfolk, der er i direkte kontakt med nogle borgere, og ikke generelt. Vil ministeren være med til at støtte det forslag?

Kl. 13:12

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:12

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Jeg har ikke haft lejlighed til at læse det ændringsforslag endnu, og det er klart, at når jeg har det, så behandler vi det jo selvfølgelig seriøst og går også gerne i dialog med spørgeren omkring det. Men jeg tror bare, det er vigtigt set med regeringens øjne at holde fast i, at det er et lovforslag, der har til hensigt at øge trygheden for nogle af de ansatte, som er i de mest udsatte positioner i de mest bærende søjler i vores demokrati. Og det er der, hvor jeg tror, at spørgeren og jeg, på regeringens vegne i hvert fald, har divergerende opfattelser af, hvordan vi bedst sikrer vores demokrati og beskytter vores demokrati.

Kl. 13:13

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:13

Theresa Scavenius (UFG):

Jamen det er jo det, der undrer mig, altså at ministeren bliver ved med at fastholde, at der er et bestemt formål. Men hvorfor er der så så mange andre ting i det her lovforslag? Hvorfor skal det også gælde journalister og forskere? Og hvorfor skal det også gælde en souschef? Så det er jo noget med at sige, at lad os få fjernet alt det, så det kun handler om de der enkelte tilfælde, som ministeren er bekymret om. For så kan jeg godt forstå lovforslagets intention, og så kan vi diskutere det. Det, der er udfordringen, er, at det her lovforslag åbner op for den her de facto nedlukning af alle aktindsigter, fordi retssituationen bliver så usikker, som bl.a. Det Danske Advokatsamfund har nævnt.

Kl. 13:14

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:14

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Jeg vil igen bare fremhæve, at der ikke er noget i det her lovforslag, der begrænser journalisters eller massemediers adgang til at søge om aktindsigt. Så er det rigtigt, at der er den lille kattelerm, at hvis det f.eks. drejer sig om en journalist – som i øvrigt ikke er en beskyttet titel; Rasmus Paludan har et pressekort – så er det muligt, hvis man vurderer, at aktindsigten skal bruges til et retsstridigt formål, at afvise aktindsigten. Og det synes jeg er en fornuftig balance. Men ellers har det lovforslag ikke til hensigt at begrænse mediers eller – i bred forstand – journalisters mulighed for aktindsigt.

Kl. 13:14

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet, og vi siger tak til justitsministeren og til fru Theresa Scavenius, uden for grupperne.

Jeg byder nu velkommen til indenrigs- og sundhedsministeren og fru Rosa Lund, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:15

Spm. nr. S 733

3) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Rosa Lund (EL):

Hvad mener ministeren om, at partistøtteloven betyder, at nystiftede partier, der vælges til Folketinget, kan undlade at oplyse, hvilke private donationer de har modtaget, og ønsker ministeren at ændre reglerne, så også nyvalgte partier bliver omfattet af kravet om åbenhed?

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:15

Rosa Lund (EL):

Hvad mener ministeren om, at partistøtteloven betyder, at nystiftede partier, der vælges til Folketinget, kan undlade at oplyse, hvilke private donationer de har modtaget, og ønsker ministeren at ændre reglerne, så også nyvalgte partier bliver omfattet af kravet om åbenhed?

Kl. 13:15

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:15

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Tak for det. Som det er i dag, skal et parti aflægge regnskab efter partiregnskabsloven, når det har deltaget i folketingsvalg eller i europaparlamentsvalg. Nye partier skal første gang indsende deres regnskab for det første hele kalenderår efter valgåret. Jeg mener som indenrigs- og sundhedsminister, at det er et centralt hensyn for vores demokrati, at der er åbenhed om væsentlige demokratiske processer i samfundet, og jeg mener principielt også, at det hensyn både gælder for gamle og for nye partier.

På den anden side skal vi også være forsigtige med at give nye partier for mange byrder, inden de overhovedet har fået deres første stemme ved et valg. Det er et synspunkt, som jeg i øvrigt også kan se at medlem af Partistøtteudvalget Karina Kosiara-Pedersen fra Københavns Universitet har udtalt i Altinget, hvor hun siger:

»Derfor er demokratiet bedre tjent med, at nye partier ikke overbebyrdes med administrativt arbejde, end at et enkelt parti, der ekstraordinært går direkte i regeringskontorerne, ikke skal offentliggøre deres regnskab.«

Så det handler altså med andre ord om at finde en balance, så vi kan have åbne og transparente valg uden at gøre livet alt for surt for de mange ildsjæle, som vi heldigvis har i vores demokrati.

Når det er sagt, planlægger jeg jo snart at fortsætte de forhandlinger om åbenhed om privat partistøtte – jeg tror også, ordførerens parti allerede har modtaget invitation til det næste møde – som vi så småt har taget hul på, og der vil jeg også meget gerne tage en snak om, hvordan vi kan finde den rigtige balance. Vi drøfter mange forskellige spørgsmål i den sammenhæng.

Kl. 13:17

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:17

Rosa Lund (EL):

Jeg synes, det lyder godt, at ministeren har indkaldt til yderligere forhandlinger. Invitationen er ikke lige nået til Enhedslisten endnu, men den er sikkert på vej.

Jeg vil gerne spørge ministeren til det her med balancen, for vi kan jo være fuldstændig enige om, at det er godt, at der er ildsjæle; at det er godt på vores demokrati, at der opstår nye partier. Det, som jeg bekymrer mig om, og det, der er grunden til, at vi rejser det her spørgsmål i Enhedslisten, er jo, at vi også synes, at borgerne, vælgerne, har krav på at vide, hvem det er, der finansierer dem, de stemmer på. Og der har vi jo bare set på det seneste, at vi bl.a. i forhold til et af regeringspartierne ikke kan finde ud af, hvem det er, der betaler for partiets valgkamp. Vi synes bare, at vi gerne vil undgå den situation i fremtiden. Og der vil jeg bare høre ministeren, om ikke det var gavnligt for demokratiet og for vælgerne, at man sikrede, at partistøtteloven var sådan, at der for nye partier også gælder den her gennemsigtighed, som jeg har lidt svært ved at forstå man betegner som en byrde.

Kl. 13:18

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:18

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

For det første kan jeg sige, at invitationen både er sendt og nået frem til Enhedslisten. Det kan være, at det er en anden ordfører, der deltager i forhandlingerne for Enhedslisten – det skal jeg ikke blande mig i. Og så må jeg bare, når man nu står og nævner specifikke partier, gøre opmærksom på, at Moderaterne jo sådan set har handlet i overensstemmelse med den gældende partistøttelov. På det seneste forhandlingsmøde er der i øvrigt nul partier, der har bragt det her spørgsmål op i forbindelse med forhandlingerne, og det er jo nok også ud fra devisen, at hvis vi begynder at forestille os en egentlig regnskabspligt, endnu før nye partier overhovedet er færdige med at samle vælgererklæringer eller har en fast organisation, så er det i sig selv et noget vidtgående forslag.

Men som jeg siger åbent her i salen i dag, er jeg åben for at drøfte ved de kommende forhandlinger, om der kan være andre også mindre byrdefulde måder at skabe åbenhed på, også for så vidt angår nye partier.

Kl. 13:19

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:19

Rosa Lund (EL):

Jeg er udmærket godt klar over af, at alle valgte partier i Folketinget nu har rettet sig efter de nuværende regler. Det er jo derfor jeg

spørger til fremtiden, altså om ikke det kunne være smart at sikre, at det i fremtiden blev sådan, at der også skulle være åbenhed om nye partiers partistøtte. Det synes vi i hvert fald i Enhedslisten at vælgerne har krav på at vide, og derfor vil vi også gerne vide, hvad regeringen tænker om det, og hvad ministeren tænker om, at der skal være åbenhed om privat partistøtte, også for nye partier, altså fremadrettet.

Kl. 13:19

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:19

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Jeg vil i al stilfærdighed gøre opmærksom på, at hvis vi ser siden 2015, er der syv nye partier, der har deltaget i folketingsvalg. Kun to af dem har fremlagt regnskab for deres første valgår – bare lige for at få proportionerne med. Der er den her helt nyopstået interesse, der tilsyneladende dækker et regeringsparti og ikke andre partier, som man ikke har haft samme interesse for tidligere. Der må alle partier være lige for loven. Og jeg konstaterer, at der er handlet i overensstemmelse med den gældende partistøttelov.

Regeringen er, som jeg også tilkendegiver klart her i dag, indstillet på at drøfte dette, men i øvrigt også mange andre vigtige spørgsmål i forbindelse med de igangværende partistøtteforhandlinger, som vi har taget hul på, og som vi planlægger at fortsætte her i løbet af foråret.

Kl. 13:20

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:20

Rosa Lund (EL):

Nu er det ikke en nyopstået interesse, Enhedslisten har for partistøtteregler. Jeg tror endda, at nogle ville sige, at det er en Enhedslisten classic at kigge på åbenhed om den private partistøtte. Det er altså noget, vi har interesseret os for længe, og derfor er vi jo også interesseret i at vide, hvad regeringen mener om at ændre reglerne, sådan at der bliver åbenhed. Nu siger ministeren, at der skal findes den rigtige balance. Betyder det, at regeringen mener, at balancen ligger det rigtige sted i dag?

Kl. 13:21

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:21

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

For så vidt angår spørgsmålet om at fremlægge regnskab, altså hvor der er handlet i overensstemmelse med den gældende lov, konstaterer jeg, at det er en nyopstået interesse, fordi der siden 2015 har været syv partier, der har deltaget i folketingsvalg, og kun to af dem har fremlagt regnskab. Det har ikke været bragt op tidligere. Så det konstaterer jeg bare lige stilfærdigt. Det er jo ikke lig med, at jeg ikke synes det er fint at diskutere det her. Jeg udviser åbenhed over for Enhedslisten og i øvrigt også andre partier her i Folketinget, og når vi nu har vores drøftelser omkring partistøtte, synes jeg vi kan drøfte det her spørgsmål sammen med i øvrigt også de mange andre spørgsmål, som vi allerede også har sat på dagsordenen og taget hul på i forbindelse med forhandlingerne, som jeg i øvrigt ikke skal foregribe resultatet af.

Kl. 13:21

Formanden (Søren Gade):

Tak for det, og det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til indenrigs- og sundhedsministeren, og tak til fru Rosa Lund fra Enhedslisten.

Jeg byder nu velkommen til børne- og undervisningsministeren og til hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:22

Spm. nr. S 709 (omtrykt)

4) Til børne- og undervisningsministeren af:

Mikkel Bjørn (DF):

Hvad agter ministeren at gøre ved, at nytilkomne israelske børn ikke kan indskrives i en normal modtageklasse grundet en alvorlig risiko for chikane, trusler og vold, der er grundet i antisemitisme, og hvad er efter ministerens vurdering årsagen til denne tilstand?

Skriftlig begrundelse

Der henvises artiklen »Regeringen: Israelske børn skal ikke i modtageklasser« bragt den 13. marts 2024 på radio4.dk

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:22

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Vi er i Dansk Folkeparti nysgerrige på, hvad ministeren agter at gøre ved, at nytilkomne israelske børn ikke kan indskrives i en normal modtageklasse grundet en alvorlig risiko for chikane, trusler og vold, der er grundet i antisemitisme, og hvad er efter ministerens vurdering årsagen til den her tilstand?

Kl. 13:22

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:22

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak. Regeringen har selvfølgelig nultolerance over for antisemitismen alle steder i samfundet, også på skoleområdet, og jeg har derfor som minister en klar forventning om, at kommuner og skoler tager de udfordringer, der er opstået i kølvandet på konflikten i Gaza, meget alvorligt. Jeg forventer også, at kommuner og skoler tilrettelægger en god undervisning, f.eks. i modtageklasser, til de elever, der måtte have et behov for det. Det gælder også elever, der skulle være ankommet fra Israel.

Skoler og ungdomsuddannelsesinstitutioner løfter en vigtig opgave med at lære elever demokratiske værdier som tolerance, kritisk tænkning og gensidig respekt, men der er grund til at være bekymret, når vi hører, at mange børn og unge i de danske skoler er stærkt følelsesmæssigt påvirket af konflikten i Gaza, og at lærere kan have svært ved at gå ind i dialog med eleverne, og at nogle børn bliver udsat for hadefulde ytringer. Jeg har derfor også for stykke tid siden bedt Undervisningsministeriet om at igangsætte en række aktiviteter, der skal understøtte, at skoler og ungdomsuddannelsesinstitutioner kan håndtere den aktuelle konflikt. Der er f.eks. blevet udsendt materiale om undervisning i emner, der kan opfattes som kontroversielle, skolerne har fået tilbud om workshops og rådgivning fra ministeriet, og i foråret afholdes to temadage med fokus på at forebygge polarisering i relation til konflikten i Gaza.

Det er afgørende, at alle børn kan føle sig trygge, når de går i skole, og at vores børn og unge bliver rustet til at sige fra over for antisemitisme og alle andre former for intolerance. Tak for ordet.

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Det var ikke voldsomt konkret, i forhold til hvad ministeren helt præcis har tænkt sig at gøre ved, at vi har en minoritet herhjemme, der ikke kan indskrives i normale modtageklasser, fordi de bliver udsat for trusler og chikane på daglig basis, hvis de bliver indskrevet i en almindelig modtageklasse på en dansk folkeskole. Altså, det er jo det, der er så absurd – at en gruppe ikke kan gå på en dansk folkeskole, fordi de bliver udsat for trusler fra et andet mindretal, nemlig araberne, som ikke kan acceptere, at der går jøder i danske folkeskoleklasser.

Anerkender ministeren, at det er det, der er problemet, og hvad har han helt præcis tænkt sig at gøre ved problemet? For jeg tror ikke, at undervisning i kontroversielle emner nødvendigvis kommer til at afvikle det forhold, at israelske børn ikke kan gå i helt almindelige modtageklasser uden at blive udsat for trusler eller chikane.

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Først vil jeg sige, at der heldigvis går masser af børn fra jødiske familier i den danske grundskole og har gjort det i mange, mange år. Og i det omfang, der er elever med jødisk baggrund eller israelsk baggrund, som ikke kan gå i grundskolen, skal det selvfølgelig håndteres af den skole, de går på, og den kommune, den ligger i, og det er det, jeg som minister har bakket op om helt fra start, fordi der var eksempler og siden hen også er kommet flere eksempler på elever, der har følt sig truet eller ikke velkomne blandt deres klassekammerater.

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Mikkel Bjørn (DF):

Det var bare igen ikke rigtig noget svar på, hvad ministeren har tænkt sig at gøre, altså hvordan ministeren har tænkt sig at skride ind over for de børn, der udsætter de her israelske børn for trusler og chikane. Jeg tror, at hvis det var enhver anden minoritet, vi havde tale om, som ikke kunne gå i almindelige modtageklasser på grund af konstante og vedvarende trusler og chikane, så ville det være breaking news i samtlige medier, og hele det politiske parnas ville være i oprør. Når det er israelske børn, vi taler om, er der ikke super meget handling at spore. Det er sådan noget med løse hensigtserklæringer om noget undervisning i kontroversielle emner og sådan noget. Hvad har regeringen helt præcis tænkt sig at gøre ved det her problem?

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

I de situationer, hvor der er nogle elever, der chikanerer nogle andre elever, bryder de jo skolens ordensreglement, og hvis man gør det, har vi jo regler, herunder også sanktioner, for, hvordan det kan

Kl. 13:24 håndteres. Man kan blive hjemsendt, og i sidste ende kan man få at vide, at man skal gå på en anden skole, hvis ikke man kan finde ud af at indordne sig under de regler, der på en skole. Når spørgsmålet rejses, tror jeg også, det nok er i forlængelse af den ekstra bevilling, der på min opfordring er blevet givet til en jødisk friskole, fordi de oplevede en særlig tilstrømning af elever efter angrebet på Israel den 7. oktober .

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren med et afsluttende spørgsmål.

Mikkel Bjørn (DF):

Hvis man allerede med det eksisterende ordensreglement formåede at løse de her problemer, ville israelske børn jo kunne blive indskrevet i helt almindelige modtageklasser på lige fod med alle mulige andre minoriteter. Det kan de ikke, fordi de bliver udsat for trusler og chikane. Jeg tror, jøder er en af de mindste minoriteter, vi har herhjemme, og samtidig udsættes de for omkring 58 eller 60 pct., mener jeg det er, af de hadforbrydelser, der bliver begået mod religiøse minoriteter herhjemme. Det er en fuldstændig vanvittig overrepræsentation, og jeg synes ikke rigtig, regeringen svarer på, hvad de helt præcis har tænkt sig at gøre ved de mennesker, som udsætter de her personer for vold og chikane.

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Alle elever skal jo kunne gå trygge i skole, og det gælder også elever med israelsk og/eller jødisk baggrund. I det omfang, at der er nogle, der ikke kan gå trygge i skole, har skolen en opgave med at håndtere det, og det kommunale skolevæsen har en opgave med at hjælpe den skole med at håndtere det. Vi gør alt, hvad vi kan, fra ministeriets side, og jeg har også som minister sagt meget tydeligt i offentligheden, at vi ikke accepterer antisemitisme eller andre former for racisme, og at man skal slå ned på det med det samme og ikke slå det hen som drengestreger eller bare grimme ord i skolegården.

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til børne- og undervisningsministeren.

Jeg byder nu velkommen til udlændinge- og integrationsministeren, og næste spørgsmål bliver stillet af hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Spm. nr. S 708 (omtrykt)

5) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Mikkel Bjørn (DF):

Hvad mener regeringen om, at etniske danskere forventes at være i mindretal i år 2100, hvis den nuværende demografiske tendens fortsætter, og anser regeringen dette som et problem, der kræver aktiv politisk handling?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen "I år 2100 vil etniske danskere være i mindretal: »Det her handler om Danmarks fremtid. Vi kan ikke bare lade være med at gøre noget«" bragt på berlingske.dk den 12. marts 2024 og artiklen "Sådan ser Danmark ud i 2100: »Vi står over for

forandringer, de færreste kan forstå» bragt på politiken.dk den 12. marts 2024.

Formanden (Søren Gade):
Værsgo.

Kl. 13:28

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Vi vil gerne høre udlændingeministeren, hvad regeringen har tænkt sig at gøre i forhold til, at etniske danskere forventes at være i mindretal i år 2100, hvis den nuværende demografiske tendens fortsætter, og anser regeringen overhovedet dette som et problem, der kræver en aktiv politisk handling?

Kl. 13:29

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:29

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak for det spørgsmål. I forhold til den undersøgelse, som det omhandler, er jeg ikke nærmere bekendt med den, men jeg kender den officielle befolkningsfremskrivning fra Danmarks Statistik, og den viser bl.a., at andelen af ikkevestlige indvandrere og efterkommere i 2070 vil være 12 pct. I dag udgør andelen af ikkevestlige indvandrere og efterkommere 10 pct. På den baggrund er der ikke meget, som tyder på, at etniske danskere vil være i mindretal i år 2100. Jeg anerkender, at der er rigtig mange faktorer, som har betydning for befolkningsfremskrivningen, herunder selvfølgelig hvor mange børn vi selv får, hvor mange indvandrere der kommer til landet, hvor længe de bliver, hvor mange børn de får og en masse andre ting. Men jeg tror, det er svært, i hvert fald inden for mit ressort, at sørge for, at danskerne får flere børn, end de gør i dag. Til gengæld har jeg ansvaret for udlændingepolitikken, og vi fører en stram, en konsekvent, en ansvarlig udlændingepolitik, og formålet med det er at sikre, at vi har en sammenhængskraft her i landet, og at vi har en balance i den kulturelle sammensætning, som der er, og som gør, at vi kan bevare de gode værdier, som det her land bygger på, og det har jeg selvfølgelig tænkt mig at fortsætte med at holde øje med. Tak for ordet.

Kl. 13:30

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:30

Mikkel Bjørn (DF):

Hvis vi fremskriver den nuværende befolkningsudvikling frem til år 2100 og fraregner indvandring, vil den nuværende befolkning falde fra de omkring lidt over 5 millioner, vi er nu, til omkring lidt over 2 millioner. Hvis indvandringen skal udfylde det hul, kommer danskerne til at være i mindretal i deres eget land. Den eneste grund til, at ministeren kan sige, at han ikke tror, det er tilfældet, er, at ministeren jævnlige herved i Folketingssalen bl.a. trykker på den knap, der gør en masse mennesker til danskere, nemlig ved at give dem et dansk statsborgerskab, og dernæst også, at Danmarks Statistik, når de opgør de her tal, automatisk gør tredjegenérationsindvandrere til danskere, hvad end de har tilpasset sig danske værdier eller ej. Så det er jo nogle folk, der kommer til at indgå i statistikken som danskere, selv om de ikke nødvendigvis er det. Det er det, jeg er nysgerrig på hvad ministeren og regeringen har tænkt sig at gøre ved.

Er man overhovedet bekymret over, at den nuværende befolkning står til at falde så drastisk frem mod år 2100, eller mener man, at det er fryd og gammen, det er glimrende, og at vi bare fylder hullet ud med indvandrere, og at det intet problem er? Jeg kan jo forstå,

at der er nogle kræfter i regeringen, udenrigsministeren og andre, der synes, at det bare er det, vi gør; vi henter bare en masse folk hertil fra Indien, Kina og Afrika og alle mulige andre steder, og så er det ikke noget problem, at den etniske befolkning står til at falde så voldsomt og drastisk, som det er tilfældet.

Kl. 13:31

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:31

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

For det første vil jeg sige, at hvis man ser på fertiliteten, er den sådan set lavere for ikkevestlige beboere i Danmark end for folk, der har dansk baggrund. Så der er ikke noget, der tyder på, at den her konspirationsteori, som trives nogle steder på højrefløjen, om, at man har en befolkningsudskiftning, skulle være bundet op på den fertilitet, der er for dem, der kommer til landet.

For det andet vil jeg sige, at hvis det handler om dansk statsborgerskab, giver vi jo typisk 3.000, 4.000, 5.000 statsborgerskaber i løbet af et år, og hvis man ser alene på de sidste 10 år, er der kommet 150.000 udlændinge til. Den største gruppe er ukrainere. På et tidspunkt får de selvfølgelig også dansk pas, men de får ikke dansk pas, lige så hurtigt som de kommer hertil. Så jeg er ikke enig i, at det bare ændrer sig, fordi vi giver statsborgerskab til flere.

Kl. 13:32

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:32

Mikkel Bjørn (DF):

Det er jo en fokusforskydning. Fertilitet er en meget, meget lille del af det her. Overordnet set handler det jo om indvandring, altså at man hiver rigtig mange mennesker hertil, som gør op for den faldende befolkning, der er. Så vil jeg jo også sige til ministeren, at når vi kigger på ikkevestlige indvandrere som et bredt begreb, er det fuldstændig rigtigt, men kigger vi specifikt på mellemøstlige indvandrere og mellemøstlige efterkommere, altså særlig på indvandrere fra specifikke områder, så er situationen altså en lidt anden.

Der synes jeg bare ikke, at ministeren kommer med nogle særlige konkrete svar på, om det overhovedet er noget, der bekymrer ham, eller om ministeren i lighed med udenrigsministeren og andre mener, at vi kan kompensere for den udvikling ved at hente en masse folk hertil fra Indien og Afrika og alle mulige andre fjerne steder.

Kl. 13:33

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:33

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Det mener jeg ikke er det, udenrigsministeren har sagt. Hvis vi bare bliver ved det, vil jeg sige, at jeg ikke mener, at regnskabet går op, hvis vi siger, at når der er en faldende fertilitet, henter vi nogle folk fra Afrika, og så går det lige op. Det tror jeg ikke kommer til at ske. Jeg tror, at det, der kommer til at ske, er, at der i en række lande i Europa vil være folk, der rejser til Danmark, ligesom det jo i øvrigt sker i øjeblikket. De største grupper, der får statsborgerskab, er folk fra Storbritannien, folk fra Tyskland og folk fra Polen. Det er tre lande, som der er en tilstrømning fra til Danmark, og det kan jeg ikke se noget stort problem i, ligesom jeg heller ikke kan se det i forhold til nogle af de store indvandrergrupper. Lad os tage to ikkevestlige grupper: bosniere og tamiler fra Sri Lanka. Det er grupper, som er kommet hertil inden for de sidste 40 år i et ret stort

antal, men som jo tydeligvis også har integreret sig godt i det danske samfund, og hvis det er den vej, det går, så synes jeg ikke, at det er en udfordring. Men det er klart, at vi ikke skal subsidiere et faldende fødselstal ved så at øge indvandringen. Det er jeg enig i.

Kl. 13:34

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:34

Mikkel Bjørn (DF):

Den sidste bemærkning, som ministeren kommer med, er jeg meget glad for, nemlig at vi ikke skal subsidiere den faldende fødselsrate rette og den faldende fertilitet med indvandring. Det er jeg bare ikke sikker på er hele regeringens holdning. Nu har udenrigsministeren jo været ude at sige, at det er noget, vi er nødt til at gøre noget ved, og at vi er nødt til at gøre noget ved den her problematik, og jeg er overbevist om, at på et eller andet tidspunkt kommer der et konkret forslag fra regeringen, som handler om lige netop det, der bekymrer os i Dansk Folkeparti, nemlig at man i stedet for at sørge for, at danske familier får flere børn, så vil hente en masse mennesker hertil fra fjerne egne af verden, som er svære at tilpasse til den danske kultur. Det synes vi ikke er en god idé. Det håber jeg virkelig heller ikke at regeringen kommer til at gøre.

Kl. 13:34

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:34

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Det mener jeg overhovedet heller ikke er det, som udenrigsministeren har sagt. Han har peget på, at der helt grundlæggende er et problem med, at der bliver født færre børn i Danmark, end der skal til for at opretholde vores befolkningsudvikling, og det mener jeg også er et problem. Jeg har ikke hørt nogen sige, at det så skal subsidieres med, at vi tager folk fra udlandet. Jeg vil også bare sige, at det jo sker i vid udstrækning; vi får masser af folk til landet. I øjeblikket kommer der folk fra EU-lande, altså fra Polen, Rumænien, Tyskland og andre lande. Der kommer tusindvis af folk til Danmark hvert eneste år. Der kommer 2.000 folk fra Indien til Danmark hvert eneste år. Og de indgår i vores samfund, og det tror jeg også at de kommer til at blive ved med i de kommende år.

Kl. 13:35

Formanden (Søren Gade):

Tak for det, og det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti.

Det næste spørgsmål er ligeledes til udlændinge- og integrationsministeren, og spørgsmålet bliver stillet af hr. Nick Zimmermann, Dansk Folkeparti.

Kl. 13:35

Spm. nr. S 711 (omtrykt)

6) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Nick Zimmermann (DF):

Er ministeren overrasket over udviklingen med Grimhøjmoskeens imam Oussama Mohamad El-Saadis dom for socialt bedrageri og dermed snyd med danskernes penge, særlig set i det lys, at han på så mange planer udviser afsky for det danske samfund, bl.a. ved at have udtalt, at han ønsker en islamisk stat, hvor der skal herske sharialove, og at han holder med IS, og at han er leder for en moské, hvor et stort antal af moskéens brugere er taget til Syrien for at kæmpe med Islamisk Stat?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Dømt for bedrageri: »110 procent ikke rigtigt«« på ekstrabladet.dk den 14. marts 2024, artiklen »Grimhøj-moskéens formand: Selvfølgelig holder vi med Islamisk Stat« på dr.dk den 6. januar 2015 og artiklen »Talsmanden fra Grimhøj-moskeen: »Jeg forstår godt, at nogle er sure på mig« på bt.dk den 12. februar 2017.

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:35

Nick Zimmermann (DF):

Tak for det. Er ministeren overrasket over udviklingen med Grimhøjmoskeens imam Oussama Mohamad El-Saadis dom for socialt bedrageri og dermed snyd med danskernes penge, særlig set i det lys, at han på så mange planer udviser afsky for det danske samfund, bl.a. ved at have udtalt, at han ønsker en islamisk stat, hvor der skal herske sharialove, at han holder med IS samt er leder for en moské, hvor et stort antal af moskéens brugere er taget til Syrien for at kæmpe for Islamisk Stat?

Kl. 13:36

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:36

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak for spørgsmålet. Nej, det er jeg ikke det mindste overrasket over. Tak for ordet.

Kl. 13:36

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:36

Nick Zimmermann (DF):

I virkeligheden er der jo noget meget, meget mærkeligt i, at man i regeringen tillader, at en mand, som er kommet her til vores land, og som siden starten af 1990'erne har fået en førtidspension betalt af danske skatteydere, stadig væk alligevel får lov at arbejde fuld tid som imam inde i Aarhus i en moské, og som jo på så mange forskellige planer udviser afsky over for det danske samfund. Så hvordan hænger det overhovedet sammen, at man kan komme hertil, få en førtidspension betalt af danskerne og så alligevel få lov at arbejde fuld tid som imam?

Kl. 13:37

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:37

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jamen jeg er da enig i, at han er en skidt karl, men jeg tror, at det er vigtigt at holde fast i et par ting. For det første er Grimhøjmoskeen ikke et anerkendt trossamfund. For det andet kan vi jo ikke fra Christiansborg regulere det, man laver af frivilligt arbejde. Hvis man har lyst til at være aktiv i en forening, der kalder sig en moské, eller for så vidt enhver anden velfungerende forening, har man jo lov til det, selv om man er førtidspensionist.

Kl. 13:37

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:37

Kl. 13:39

Nick Zimmermann (DF):

Jamen så er regeringen jo bare endnu en gang ansvarlig for, at danskerne er dybt til grin for vores egne penge. Det er jo direkte til grin, hvis man tillader, at en mand, der er kommet hertil, siden starten af 1990'erne får en førtidspension betalt af danskerne. Altså, jeg kan love, at danskere, der skal have en førtidspension, skal være kastebolde i et ulideligt beskæftigelsessystem år ind og år ud og frem og tilbage. Og hvis der sidder en eller anden dansker derude, der er i nærheden af at komme på en førtidspension, men har en arbejdsevne, der gør, at vedkommende kan arbejde hver evig eneste dag, så tror jeg da så sandelig ikke, at danskeren får en førtidspension, men det tillader vi så den her terrørsympatisør at få.

Og når ministeren siger, at det ikke er et anerkendt trossamfund, har han trods alt alligevel mulighed for at vie folk, og der kunne jeg da godt tænke mig at prøve at spørge ind til regeringens holdning til, om man vil kigge på, om man skal trække hans bemyndigelse til at vie folk tilbage på baggrund af den her sag, hvor han altså er blevet dømt for bedrageri.

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:38

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Nu er jeg jo ikke kirkeminister, men sådan som jeg forstår reglerne, har man ikke tilladelse til at vie folk, hvis man ikke er et anerkendt trossamfund. Så kan det være, at han vier folk et andet sted; det er jeg ikke bekendt med. Men hvis man ikke er et anerkendt trossamfund, har man ikke bemyndigelse til at vie folk efter dansk lov.

Så kan det være, at man kalder det, at man vier folk, og at man har sit eget system, som eksisterer udenfor, og det skal jeg være den første til at fordømme; det synes jeg overhovedet ikke der skal være. Jeg synes kun, der skal være én type af vielser i Danmark, og det har vi sådan set også arbejdet for både i den nuværende og den tidligere regering, og det er de vielser, som der er inden for det civile system. Man skal ikke have islamiske vielser i Danmark på den måde.

Kl. 13:39

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:39

Nick Zimmermann (DF):

Uanset hvad for nogle nølende svar der kommer her, kan regeringen ikke komme uden om det faktum, at det er et ekstremt svigt af hele den danske befolkning, når man tillader, at en mand, der kommer her til vores land i starten af 1990'erne, får en førtidspension, næsten allerede inden han har sat sine ben på dansk grund, og har fået det i alle de år, han har været her.

Han har udtalt, at han holder med Islamisk Stat. Han har udtalt, at selvmordsbombere er nogle helte. Han er dømt for bedrageri, fordi han har fået fire børn med sin kusine. Han får alligevel lov at blive i Danmark til trods for alle de her ting, og ikke nok med det tilbyder vi ham så sandelig også en førtidspension. Det er jo fuldstændig bindegalt, at man tillader det her fra regeringens side. Det har jeg simpelt hen ingen forståelse for.

Kl. 13:39

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Næh, men som jeg siger, synes jeg da, at når han er så glad for et kalifat med shariaregler, som jeg kan læse han gerne vil have, så skal han rejse til et af de lande, hvor man har det – Saudi-Arabien eller andre steder, hvor man praktiserer den type af samfund.

Han kommer sandsynligvis fra et land, der ikke fungerer, til et land, der fungerer, som er Danmark, og samtidig vil han gerne have, at de regler, som gjorde, at det land, han kom fra, ikke fungerer, vil han gerne have indført i Danmark, men det, der kommer til at ske, hvis vi gør det, er jo, at så kommer Danmark heller ikke til at fungere. Det er jo problemet i en nøddeskal, og derfor synes jeg da, at han skulle overveje, om det ikke var bedre at rejse til et af de mange islamiske lande, som der eksisterer rundt om i verden, i stedet for at være her.

Kl. 13:40

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti.

Det næste spørgsmål er ligeledes til udlændinge- og integrationsministeren, og det bliver stillet af fru Rosa Lund fra Enhedslisten.

Kl. 13:40

Spm. nr. S 737

7) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Rosa Lund (EL):

Idet der henvises til kronikken »Ministre melder sig ind i debat om herskerattitude i indvandermiljøer« bragt i Politiken den 6. marts 2024, der handler om de udfordringer, der opstår i parallelsamfund, som æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, bedes ministeren forklare, om ministeren synes, det er en god idé at fritage integrationsindsatser, der netop afhjælper negativ social kontrol, deres midler?

Formanden (Søren Gade):
Værsgo.

Kl. 13:40

Rosa Lund (EL):

Tak. Idet der henvises til kronikken »Ministre melder sig ind i debat om herskerattitude i indvandermiljøer« bragt i Politiken den 6. marts 2024, der handler om de udfordringer, der opstår i parallelsamfund, som æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, bedes ministeren forklare, om ministeren synes, det er en god idé at fritage integrationsindsatser, der netop afhjælper negativ social kontrol, deres midler?

Kl. 13:41

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:41

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak for spørgsmålet. Regeringen vil øge fokus på, hvordan vi gør op med den negative sociale kontrol. Derfor har vi igangsat flere konkrete tiltag, der skal gøre op med æreskultur og negativ social kontrol, som vi oplever i nogle lommer af vores samfund. Derfor har vi bl.a. åbnet det nationale center mod æresrelaterede konflikter, som skal styrke og koordinere indsatsen mod æresrelaterede konflikter. Det vil have et skærpet fokus på ungdomsliv og de negative påvirkninger, der kan spille ind der, og centeret vil have en tæt dialog med en række ungdomsuddannelser og andre aktører på området.

I starten af marts genoptog Kommissionen for den glemte kvindes kamp sit vigtige arbejde, og den kommer ligeledes til at have

fokus på ungdomslivet samt voksenlivet. Jeg ser frem til at modtage deres anbefalinger inden udgangen af 2024.

Kl. 13:44

Regeringen vil derudover se på, hvordan vi yderligere kan styrke indsatsen mod negativ social kontrol, hvilket også fremgår af vores regeringsgrundlag.

Med det sagt har et bredt politisk flertal besluttet, at der i medfør af aftalen om kriminalforsorgens økonomi skal findes besparelser på de statslige integrationsindsatser. Aftalen blev senest genbekræftet af aftalepartierne i marts 2023, og det er således op til aftalepartierne at beslutte, hvordan besparelserne skal udmøntes, herunder om der skal tages særlige hensyn til indsatser målrettet bekæmpelse af negativ social kontrol. Som konsekvens heraf er udbetalinger af en række bevillinger berøstillet, men jeg håber naturligvis meget på en snarlig afklaring, så mit ministerium kan genoptage udmøntningen af de udvalgte bevillinger. Tak for ordet.

Kl. 13:42

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:42

Rosa Lund (EL):

Et andet meget bredt flertal – faktisk nærmest alle partier i Folketinget tror jeg – har jo besluttet, at der i SSA-reserven er initiativer, som bl.a. skal bekæmpe negativ social kontrol, som skal have penge. De initiativer har også fået at vide, at de skal lukke. Så det er lidt svært – og det kan ministeren måske forklare, for jeg er ikke den eneste, der har svært ved at forstå det her – at forstå, hvordan regeringen med den ene hånd gerne vil bekæmpe negativ social kontrol og så med den anden hånd tager pengene fra alle de indsatser, som netop skal sikre, at vi kommer negativ social kontrol til livs.

Kl. 13:43

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:43

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jeg tror, at ordføreren gør sig selv dummere, end ordføreren egentlig er, og at ordføreren udmærket godt kan gennemskue sammenhængen. For det første vil jeg sige, at der ikke er nogen, der er blevet beskåret; men vi udbetaler ikke de bevillinger, der er, for indeværende år, før der er truffet en beslutning om, hvilke indsatser der skal beskæres. Derfor er der ikke endnu truffet nogen beslutning på det her område. Og man kan ikke sige, at vi beskærer indsatser mod negativ social kontrol, når der ikke er truffet nogen beslutning om det.

Kl. 13:43

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:43

Rosa Lund (EL):

Men der er jo initiativer, der står til at lukke nu. Der er mennesker, organisationer, der sidder derude, som til hverdag arbejder med at bekæmpe negativ social kontrol, som ikke aner, om de kan fortsætte deres arbejde, og som nu står til at skulle fyre meget, meget vigtige konsulenter, rådgivere, som hjælper unge mennesker ud af negativ social kontrol. Jeg kan godt forstå, hvis de fik kaffen en lille smule galt i halsen, da de læste, at ligestillingsministeren og integrationsministeren nu blæste til kamp mod den negative sociale kontrol, når de sidder tilbage uden nogen midler til at gøre det for.

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:44

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jamen det er også noget andet end det, ordføreren nævnte i sit første indlæg, hvor det jo handlede om, at der var truffet beslutning om, at nogen skulle beskæres. Det er der ikke truffet beslutning om. Indtil videre har Finansministeriet sagt, at man ikke udbetaler penge, før man har en afklaring. Så venter vi på, og det tror jeg kommer til at ske snarligt, at ordførerkredsens inden for den forligskreds, der er på kriminalforsorgens område, beslutter sig for, hvordan de vil udmønte de 25 mio. kr., som de besluttede skulle spares tilbage i 2021.

Kl. 13:44

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:44

Rosa Lund (EL):

Lad mig prøve at formulere det på en anden måde, for måske er det integrationsministeren, der gør sig en lille smule dummere, end han er. Alle initiativer, som arbejder med integration, har jo fået at vide, at der ikke kommer nogen penge. Hvorfor melder man den besked ud til alle initiativer, der arbejder med integration i det her land, når man godt ved, at det ikke er dem alle sammen, der skal beskæres? De sidder jo derude nu og har virkelig ondt i maven og overvejer, hvad de skal gøre, og hvem de skal fyre, og hvordan initiativerne overhovedet skal overleve.

Kl. 13:45

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:45

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jamen jeg er glad for, hvis jeg har kunnet hjælpe med at kaste lys over processen. Grundlæggende handler det om, at vi, før vi har truffet en beslutning, ikke udbetaler pengene, fordi det jo samlet set vil være sværere at komme bagefter og bede om at få de penge tilbage. Hvordan det ender, kan jeg ikke sige præcist, men jeg er ikke enig i, at det er alle statslige integrationsindsatser, som er omfattet. Eksempelvis er der boligsociale indsatser for 140 mio. kr., som jo også er integrationsindsatser, men som ikke er omfattet af det her. Så jeg er ikke enig i, at det er alle statslige integrationsindsatser.

Kl. 13:46

Formanden (Søren Gade):

Tak for det, og det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til udlændinge- og integrationsministeren, og tak til fru Rosa Lund fra Enhedslisten.

Jeg byder velkommen til uddannelses- og forskningsministeren og hr. Mads Olsen fra Socialistisk Folkeparti, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:46

Spm. nr. S 742

8) Til uddannelses- og forskningsministeren af:

Mads Olsen (SF):

Mener ministeren, at det er rimeligt, at 18-19-årige elever, der går på en almindelig, lokal ungdomsuddannelse og har brug for at flytte hjemmefra, ikke er sikret at kunne modtage su som udeboende, mens 18-19-årige elever på meget dyre kostgymnasier som eksempelvis Herlufsholm vil kunne modtage su som udeboende, så længe deres

forældre bor over 20 km væk fra skolen, selv om forældrene betaler opholdet?

Kl. 13:47

Skriftlig begrundelse

Der henvises til, at unge, der er under 20 år, og som går på en ungdomsuddannelse, som udgangspunkt kun kan modtage su som hjemmeboende, også selvom de er flyttet hjemmefra og bor alene. 18-19-årige elever kan dog i visse tilfælde få dispensation fra reglerne og kan derigennem godkendes til at få su som udeboende. Det kræver dog, at eleven ud over at være udeboende også opfylder en af de følgende fire betingelser: 1) Den normale transportvej er 20 km eller længere mellem uddannelsesstedet og forældrenes bopæl 2) Transporttiden mellem uddannelsesstedet og forældrenes bopæl er på mere end 75 minutter 3) Ansøgeren har været udeboende uafbrudt i mindst 12 måneder, frem til eleven blev berettiget til su til den uddannelse, eleven er i gang med, eller 4) Eleven kan ikke længere bo hjemme på grund af ganske særlige omstændigheder i hjemmet, f.eks. meget trange boligforhold eller langvarig sygdom (»Bopæl og SU-satser«, su.dk). Det er uddannelsesstedet, der afgør, om eleven kan få su-sats til udeboende. Beslutningen er en endelig administrativ afgørelse, hvilket betyder, at den unge ikke kan klage over afgørelsen.

Formanden (Søren Gade):
Værsgo.

Kl. 13:46

Mads Olsen (SF):

Tak. Mener ministeren, at det er rimeligt, at 18-19-årige elever, der går på en almindelig, lokal ungdomsuddannelse og har brug for at flytte hjemmefra, ikke er sikret at kunne modtage su som udeboende, mens 18-19-årige elever på meget dyre kostgymnasier som eksempelvis Herlufsholm vil kunne modtage su som udeboende, så længe deres forældre bor over 20 km væk fra skolen, selv om forældrene betaler opholdet?

Kl. 13:46

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:46

Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):

Tak for det, og tak for spørgsmålet. Jeg vil egentlig gerne starte med at anfægte den præmis, der ligger under spørgsmålet, nemlig om at elever, som går på en almindelig, lokal ungdomsuddannelse, og som har brug for at flytte hjemmefra, ikke skulle have mulighed for det. For i dag har alle 18-19-årige elever på ungdomsuddannelser mulighed for at blive godkendt til at få su med satsen for udeboende, hvis de opfylder mindst en af de fire betingelser, som er gældende for det. Reglerne er netop indført for at muliggøre, at elever, som har brug for at flytte hjemmefra, i visse tilfælde kan blive godkendt til at få su med satsen for udeboende. Det kan eksempelvis være, hvis eleven har brug for at flytte hjemmefra grundet særlige forhold i hjemmet eller lang transporttid til uddannelsesinstitutionen.

Jeg synes, det er godt, at vi har opstillet en række regler for, hvornår elever kan modtage udeboende su, hvor vi ikke forskelsbehandler eleverne, på baggrund af hvilken konkret uddannelsesinstitution de vælger. Og jeg mener ikke, at elever på navngivne kostskoler i su-sammenhæng skal behandles hverken værre eller bedre end andre elever på ungdomsuddannelserne.

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:47

Mads Olsen (SF):

Når jeg tager det her op, er det jo, fordi det er et af de tydeligste eksempler, jeg kan finde, på social ulighed i vores uddannelsessystem. For elever, der går på en meget dyr kostskole som eksempelvis Herlufsholm, der koster 14.000 kr. om måneden, kan godt få udeboende su, mens elever, der går på en helt almindelig ungdomsuddannelse, netop ikke er sikret det, fordi deres forældre jo ofte ikke bor mere end 20 km væk fra deres ungdomsuddannelse. Kort sagt: Dem, der har mindst brug for det, får, mens dem, der måske har mest brug for det, ikke altid er sikret at få den hjælp, de burde have krav på.

Hvis vi skal give konkrete eksempler, har jeg jo selv haft to veninder. Den ene gik faktisk på Herlufsholm som kostskoleelev og fik selvfølgelig sit kostskoleophold betalt, for det kan man jo ikke betale på en udeboende su; det koster jo 14.000 kr. om måneden. Og hun fik alligevel de her 4.500 kr., fordi hendes forældre boede inde på en dyr adresse i København og dermed længere end 20 km væk. Hun vidste så ikke, hvad hun skulle bruge de her penge på, så hun fortalte, at hun gik ud og brugte dem på at spise sushi med sine venner. Men samtidig har jeg også nogle andre venner, som blev nødt til at flytte hjemmefra, fordi de måske ikke trivedes så meget med deres forældre og derfor ikke kunne sikre, at de fik udeboende su. Den veninde blev nødt til at arbejde 15-20 timer ved siden af sit studie for at kunne få råd til at være udeboende.

Er ministeren ikke enig i, at der er en social skævhed i det system, vi har nu, hvor vi sikrer, at dem, der har mindst brug for det, får hjælp, mens dem, der har allermost brug for hjælpen, ikke er sikret den hjælp?

Kl. 13:49

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:49

Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):

Nej, det er jeg ikke enig i, for alternativet til det system, vi har, er jo så et system, hvor man diskriminerer, på baggrund af at nogle træffer nogle valg, som man enten synes er fine eller ikke kan lide. Altså, i det her tilfælde er der i eksemplet nævnt kostskolen ved Herlufsholm, og fordi man så vælger – og det kan der jo være mange grunde til, at man gør – at man skal gå der, eller man har truffet det valg sammen med sine forældre, så skal man økonomisk stilles anderledes end andre unge.

Jeg går ind for lighed for loven. Jeg går ind for, at der gælder de samme regler for unge, også i forhold til su-systemet, uanset hvilken ungdomsuddannelse man vælger at gå på. Det kan man godt se anderledes på og gå ind for en forskelsbehandling. Det gør jeg ikke.

Kl. 13:50

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:50

Mads Olsen (SF):

Det handler ikke nødvendigvis om at forskelsbehandle, det handler jo om at opstille nogle kriterier for, hvilke elever vi vil støtte. Og vi har et kriterie, der går på, at hvis dine forældre bor mindre end 20 km væk fra din ungdomsuddannelse, skal der nogle andre ting til, for at du kan få den her udeboende-su. Du skal f.eks. mistrives i meget

voldsom grad i dit hjem. Så det handler jo ikke om at forskelsbehandle, det handler om at opstille nogle retfærdige kriterier. Og mener ministeren virkelig, det er retfærdigt, at vi giver udeboende-su til elever, der ikke har nogen omkostninger ved at bo ude? For det er jo tydeligt for enhver, at de ikke kan betale deres kostskoleophold med den udeboende-su på 4.500 kr.

Kl. 13:51

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:51

Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):

Men der er jo fire forskellige betingelser, og man skal leve op til mindst en af dem for at kunne få adgang til udeboende-su, mens man er 18 år eller 19 år gammel. De regler kan man godt diskutere; dem kan man jo tage op fra SF's side og foreslå forandret. Der er man jo frit stillet. Jeg mener bare helt grundlæggende, at i et retssamfund, hvor man jo stadig væk går ud fra, at borgerne er stillet lige i forhold til de regler, der gælder, skal der ikke være sådan en farve i, om det er den ene eller den anden uddannelsesinstitution, man vælger, og som er afgørende for ens adgang til su. Det må være de samme regler, der gælder, og dem kan man foreslå ændret.

Jeg synes, de regler, vi har, er rimelige, men dem kan man jo foreslå ændret. Men jeg synes ikke, at man skal diskriminere på baggrund af uddannelsesinstitution.

Kl. 13:51

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:51

Mads Olsen (SF):

Ministeren har før været med til at ændre su-systemet, og på et samråd i går sagde hun, at hun ikke er bange for at ændre su-systemet. Nu har vi i SF jo foreslået en arbejdsgruppe, der skal kigge på netop de her udeboendesatser for 18-19-årige, altså om der er et eller andet, der skal ændres. Og der kunne det her jo være et eksempel på, at man siger: Vi vil ikke længere understøtte at betale udeboende-su til elever, der tydeligvis ikke har brug for det, men vi vil i stedet for give de penge til elever, der tydeligvis har brug for det. Vil ministeren slet ikke være åben for at se på sådan en social omfordeling?

Kl. 13:52

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:52

Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):

Jeg er åben for at diskutere alt muligt. Det er derfor, vi er gået ind i politik – så vi kan diskutere de holdninger, vi har. Og SF har jo ganske rigtigt anmeldt et beslutningsforslag, som handler om at nedsætte en gruppe, der kan kigge på det her, og det glæder jeg mig til at diskutere med SF. Men så længe der ikke ligger et mere konkret forslag fra SF, i forhold til hvordan man kunne forandre det her, er det jo lidt vanskeligt for mig at tage stilling til det. Men jeg vil selvfølgelig gå til det med et åbent sind – kan man kigge på at ændre nogle ting? Det skal man altid være åben for, både som folketingsmedlem og som minister. Vi har et glimrende samarbejde, synes jeg, mellem regeringen og SF på uddannelsesområdet i det hele taget, men jeg har svært ved at se for mig en ændring, der skulle favorisere eller negativt diskriminere andre uddannelsesinstitutioner.

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Og det afslutter spørgsmålet, så vi siger tak til uddannelses- og forskningsministeren og tak til hr. Mads Olsen fra Socialistisk Folkeparti.

Dermed er spørgetiden afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Forhandling om redegørelse nr. R 9:

Ministeren for ligestillings redegørelse om perspektiv- og handlingsplan for ligestilling 2024.

(Anmeldelse 28.02.2024. Redegørelse givet 28.02.2024. Meddelelse om forhandling 28.02.2024).

Kl. 13:53

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Da vi nu skal i gang med en redegørelsesdebat, indebærer det, at ordførerne skal logge sig af deres normale pladser og rykke frem på de forreste rækker i Folketingssalen, og derfor holder vi lige et par minutters pause.

Så er vi ved at være klar. Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører, jeg byder velkommen til, er fru Trine Bramsen fra Socialdemokratiet.

Kl. 13:56

(Ordfører)

Trine Bramsen (S):

Den 11. februar 2024: En blot 13-årig pige fra Hjallerup forsvandt efter at have været i den lokale ungdomsklub. Hendes veninde slog alarm, og hendes forældre blev tilkaldt. Hendes 17-årige ekskæreste blev anholdt og er nu sigtet for voldtægt og drab ved kvælning og slag med bl.a. en mursten. Ved et grundlovsforhør erkendte han vold med døden til følge, men nægtede voldtægt.

Den 27. december 2023: En 80-årig blev fundet dræbt i sin plejebolig. Ægtefælden forsøgte at begå selvmord og blev efterfølgende sigtet for drab.

Den 6. december 2023: En kvinde blev fundet kvalt i et boligområde i Albertslund. Kort efter blev hendes 65-årige mand anholdt. Han erkendte efterfølgende i et grundlovsforhør at have kvalt sin hustru i deres fælles hjem.

Den 25. oktober 2023: En 51-årig skolelærer blev fundet kvalt i sit hjem i Holstebro. En 42-årig mand, som kvinden havde en relation til, blev dagen efter fængslet og sigtet for drab. Han nægtede drab, men erkendte vold.

Den 3. oktober 2023: På Frederiksberg blev politiet tilkaldt til en lejlighed. På gulvet i entréen lå Natasja Borup død, kun 26 år gammel. Hun var blevet stukket i halsen med en urtekniv af den 29-årige ekskæreste, som hun var gået fra.

Den 21. februar 2023: I Otterup fandt politiet en tirsdag eftermiddag to døde personer. Ifølge politiet havde en 77-årig mand først dræbt sin 73-årige hustru og dernæst sig selv.

Den 15. juli 2023: På strandpromenaden i Helsingør blev en kvinde fundet dræbt i en lejlighed. Hun havde flere knivstik i hovedet og i halsen og havde fået slag mod hovedet med en håndvægt. Hendes 65-årige ægtefælle er sigtet for drabet, men nægter sig skyldig i drab. Han erkender dog vold med døden til følge.

Desværre er historierne her ikke noget, jeg finder på. De er ikke taget ud af en krimi eller en tv-serie. Det er virkelige kvinder, kvinder, der er blevet dræbt af deres partner eller ekspartner, alene siden vi sidste gang havde en redegørelsesdebat om ligestilling her i Folketingssalen. Historierne kommer fra den partnerdrabsdatabase, som Politiken har lavet, og hvor journalisten Line Vaaben følger de alt for mange partnerdrab i Danmark. Hvert fjerde drab i Danmark er et partnerdrab, og det betyder, at partnerdrab er den hyppigste drabsform i Danmark. Det værste er, at en stor del af partnerdrabene kan forebygges, for vi ved, at partnervold fører til partnerdrab.

Derfor kan vi ikke bare læne os tilbage og tænke, at fordi vi har gennemført en handleplan til bekæmpelse af partnervold og partnerdrab, så behøver vi ikke gøre mere foreløbig. Partnerdrab rammer som oftest kvinder, men der er også mænd, der bliver dræbt. Der er også mænd, der udsættes for vold. På ligestillingsområdet er der i årets løb fremsat ét lovforslag, og det omfatter netop krisecentertilbud til mænd. Det er rigtig positivt, at vi også i lovgivningen har fokus på ligestilling på voldsområdet.

Men lad mig også sige meget, meget klart, at arbejdet ikke må stoppe der. Når vi i dag står her i Folketingssalen og er udvalgt som dem, der på vores partiers vegne skal sætte nye mål for ligestilling i Danmark, så hviler der en tung og vigtig arv på vores skuldre. For det var i den her Folketingssal, at det blev besluttet at give kvinder valg- og stemmeret. Det er var i den her Folketingssal, at socialdemokratiske Nina Bang for 100 år siden med Stauning som statsminister indtog talerstolen som den første kvindelige minister udpeget i et demokratisk samfund. Det var i den her Folketingssal, at det blev besluttet, at kvinder fik lov til at få deres egen selvangivelse og dermed betale skat. Det var her, at det blev besluttet at lovliggøre abort og ægteskab mellem to af samme køn, først borgerligt og siden i kirken.

Vi har ansvaret for at løfte den arv. Vi har ansvaret for at sikre lige muligheder for både kvinder og mænd og piger og drenge. Det må ikke være strukturen i vores samfund, der sætter grænser for, hvad man kan og ikke kan. Som Socialdemokrater har vi aldrig troet på, at kultur ændrer sig selv og slet ikke bare ved at tale om den. Kun gennem strukturelle ændringer, som jo typisk vedtages netop her i den her sal, kan man ændre kulturen og dermed sikre de lige muligheder. Tak for ordet.

Kl. 14:01

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Trine Bramsen fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til hr. Kim Valentin fra Venstre.

Kl. 14:01

(Ordfører)

Kim Valentin (V):

Tak til formanden. Tak for ordet. Jeg ser frem til sådan en rigtig god debat om et vigtigt område. Ligestilling og den enkeltes frihed er grundlæggende værdier i Danmark, og derfor er det afgørende, at vi fortsat kæmper for et samfund, hvor alle har lige muligheder uanset køn – altså lige *muligheder*. Det er altså en selv, der skal træffe de her valg, og det skal vi sørge for at samfundet giver den enkelte mulighed for.

Danmark er kendt som et af verdens mest ligestillede lande, og det er en titel, som vi er stolte af, men vi er jo ikke færdige. Der er masser, som vi stadig væk kan fortsætte udviklingen af. Selv om vi har skabt et fundament af ligestilling, står det klart, at der fortsat er rigtig mange udfordringer, som kræver vores opmærksomhed og indsats. Vi kan ikke bare lukke øjnene for f.eks. strukturel ulighed, uligestilling. Vi kan ikke hvile på laurbærrene. Der er stadig uligestilling i Danmark, både på samfundsniveau og i det personlige liv.

Vi har gjort store fremskridt, men når 44 pct. af de største danske virksomheder mangler kvinder i bestyrelsen – altså helt mangler kvinder i bestyrelsen – og over 70 pct. af kvinder oplever, at ligestillingen halter, er det jo et tydeligt signal om og bevis, synes jeg, på, at der er behov for forandringer. Og så skal vi også huske på, at mænd jo stadig væk er dem, der dør tidligt, og som oftest bliver hjemløse og mister livet tidligt – og også meningen med livet.

Vi kan gøre noget på Christiansborg. Og selv om det er vigtigt og vi skal lovgive, når det er nødvendigt, som med ligestilling på krisecentertilbud, øremærket barselsorlov til mænd og ligestilling af værnepligten, er det kun en del af løsningen. Vi kan ikke gøre det hele her, for det er en fejl at tro, at lovgivning alene løser problemet. Den anden del handler om kulturforandringer og om at tage et opgør med normer og stereotyper, der begrænser både kvinders og mænds frihed. Det er i hverdagen. Det er de strukturelle uligheder i samfundet, der er problemstillingerne. Det er i familierne, på arbejdspladserne og i uddannelsesinstitutionerne, at ligestillingen skal leve og ånde. Der skal være lighed for loven for kvinder såvel som for mænd.

Hvor kvinderne halter efter mændene i arbejdslivet, i politik, i ledelse og i forskning og er mere udsat for partnervold, som vi lige hørte i den tidligere ordførers tale, seksuel chikane og overgreb, ja, så er mænds sundhed dårligere end kvinders. Mænd er mere kriminelle, oftere hjemløse og dårligere uddannet, og de tager mindre barsel og er sjældnere bopælsforældre for deres børn efter en skilsmisse. Derfor skal vi også tale om mænd og drenge, når vi taler ligestilling.

Når godt hver fjerde mand i alderen 35-49 år mener, at ligestillingen er gået for vidt, er det også vigtigt, at vi anerkender mænds rolle i denne kamp. Mænd og drenge sundhed er dårligere end kvinders. De er mere kriminelle og dårligere uddannet. Det er lige så meget en del af ligestillingsdebatten som kvinders udfordringer. Det er ved at adressere begge sider af medaljen, at vi kan skabe et samfund, hvor alle har lige muligheder uanset køn. Ellers får vi ofte diskussioner om for og imod, i stedet for at vi får diskussioner, som reelt gavner ligestillingsdebatten.

Kl. 14:06

At fremme ligestillingen handler ikke kun om retfærdighed og lighed; det er fundamentalt for det samfund, vi ønsker at leve i, og for vores økonomiske vækst og velstand. Derfor skal vi tage et opgør med det kønsopdelte arbejdsmarked, som begrænser den enkeltes mulighed for at udfolde sit potentiale. Når alles kompetencer og ressourcer kommer i spil, bidrager det til et samfund med vækst og balance.

Afslutningsvis vil jeg sige, at perspektiv- og handlingsplan for ligestilling 2024 med de 65 initiativer på tværs af 14 ministerområder – det er et relativt stort arbejde at komme alt det igennem – er et bevis på vores ambitioner, men den er også en påmindelse om, at de udfordringer, som ligger foran os, er store, men ikke uoverkommelige. Tak for ordet.

Kl. 14:07

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig tre korte bemærkninger. Først er det hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:08

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Venstres ordfører nævner indledningsvis i talen, at ligestilling for ham handler om lige muligheder. Kort tid efter taler han så om det kønsopdelte arbejdsmarked, og at vi på en eller anden måde skal afskaffe det, fordi det begrænser folks muligheder. Problemet er bare, at ordføreren taler stik imod almenviden på det her område. Altså, der er lavet store tværnationale studier, der helt entydigt slår fast, at i de lande, hvor mænd og kvinder har størst frihed til at

vælge den karrierevej, som er i overensstemmelse med deres egne ambitioner og præferencer i tilværelsen, vælger mænd og kvinder faktisk i videre omfang karrierer, som er klassisk kønsopdelte. Det vil sige, at i de lande, hvor der er størst frihed til at vælge selv, vælger kvinder i videre omfang at være sygeplejersker, og mænd vælger i videre omfang at være ingeniører. Dermed bliver det kønsopdelte arbejdsmarked jo konsekvensen af et frit samfund og ikke noget, der begrænser frie menneskers muligheder.

Kl. 14:09

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 14:09

Kim Valentin (V):

Tak. Det er en god debat. Hvis jeg husker tallene rigtigt, er det 92 pct. af alle, der læser til elektriker, der er mænd, og 88 pct. af alle, der læser til sygeplejerske, som er kvinder, mener jeg. Det er i hvert fald sådan noget lignende. Men det er jo netop også et resultat af det samfund, vi lever i, og af den måde, vi opdrager vores børn på i forhold til at forstå, hvad en kvinde laver, og hvad en mand laver. Det skal vi ikke være blinde for. Vi skal ikke være blinde for, at der er en strukturel ulighed i samfundet, og den skal vi gøre op med. For jeg tror da på, at en kvinde kan blive en lige så god elektriker, og at en mand kan blive en lige så god sygeplejerske. Det behøver ikke nødvendigvis at være sådan her resten af livet, bare fordi vi siger, at samfundet er sådan i dag. Det er en strukturel ulighed, vi har, når det er sådan fordelt, mener jeg.

Kl. 14:10

Formanden (Søren Gade):
Hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 14:10

Mikkel Bjørn (DF):

Er det Venstres analyse af det her, at Danmark som et frit og moderne land har mere traditionelle kulturelle kønsopfattelser end sammenlignelige lande som eksempelvis Ungarn, hvor der ikke er samme økonomiske muligheder for mænd og kvinder til frit selv at vælge deres karrierevej, men hvor der faktisk er en lavere tendens til det kønsopdelte arbejdsmarked?

Kl. 14:10

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 14:10

Kim Valentin (V):

Jeg tror, der kan være mange forskellige dele i de enkelte arbejdsmarkeder, som kan have indflydelse på de valg, der ligger. F.eks. kan Ungarn jo have haft nogle andre diskussioner, da de var underlagt jerntæppet, så de derfor har en anden fordeling i dag. Det har de f.eks. på børneinstitutionsområdet. Det ved jeg, fordi jeg er europarordfører. Så derfor kan der være rigtig mange andre dele, som har indflydelse på den måde, man strukturelt planlægger sit samfund på.

Kl. 14:11

Formanden (Søren Gade):
Fru Sólbjörg Jakobsen, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 14:11

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Tak. Det er egentlig lidt i tråd med det, hr. Mikkel Bjørn spurgte om. Jeg forstår ikke helt svaret, hvis jeg skal være helt ærlig, så derfor har jeg tænkt mig at koge det helt ned: Hvad mener Venstre er et ligestillingsproblem? For jeg hører ordføreren sige indledningsvis, at

vi skal have lige muligheder, og jeg har mange gange hørt Venstre sige, at man ikke går op i udfaldslighed og resultatlighed, men alligevel argumenterer man for, at problemstillingerne er, at man ikke tager lige meget barsel, at der er flere kvinder, der er sygeplejersker, og flere mænd, der er elektrikere, og at mænd sjældnere er bopælsforældre.

Der er mange problemstillinger i det her land – også nogle, som det er et politisk ansvar at håndtere – hvor der er en større andel af det ene køn, der har behov for den hjælp. Det er en kønnet udfordring, og det ved vi jo godt. Hvornår er noget en ligestillingsudfordring? For ifølge ordføreren har vi masser af ligestillingsproblemer. Hvor er det helt konkret, at vi har ligestillingsproblemer ud over det nævnte med værnepligt og omskæring af drengebørn?

Kl. 14:12

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 14:12

Kim Valentin (V):

Hold da op, der var mange spørgsmål i ét. Jeg tror ikke, jeg kan nå det hele på 1 minut, men jeg kan prøve.

Altså, det, som jeg siger, og som jeg svarede til hr. Mikkel Bjørn, går jo i retning af, at vi har indrettet vores samfund på en måde, så vi kommer til at vælge det, som vi italesætter med den strukturelle ulighed i Danmark. Man kan f.eks. bare høre det i ordet sygeplejerske – det er en kvinde. Det ligger sådan set allerede i titlen. Nu tjekkede jeg lige tallet, og det er jo 92 pct. af alle dem, som tager en elektrikeruddannelse, der er mænd. Jeg siger ikke, at der skal være 50 pct. af hver, men jeg siger bare, at jeg tror på, at mænd og kvinder kan blive lige gode elektrikere eller sygeplejersker. Det er det, jeg siger. Og hvis spørgeren ikke tror det, skyldes det jo, at man har en anden indstilling til det her.

Kl. 14:13

Formanden (Søren Gade):
Fru Sólbjörg Jakobsen.

Kl. 14:13

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Hvis noget er svært at forklare, er det typisk også svært at forsvare. Jeg spurgte: Hvad opfatter man som et ligestillingsproblem? Og jeg får at vide, at fordi vi har indrettet samfundet på en bestemt måde, så kan man ikke selv vælge. Er ordføreren af den opfattelse, at mænd og kvinder i Danmark ikke ved, at en elektriker sagtens kan være en dygtig kvinde, og at en sygeplejerske sagtens kan være en dygtig mand? Mener Venstre og ordføreren, at borgerne i Danmark er så bundet af kultur og af, hvad andre laver, at de ikke selv kan træffe deres egne valg?

Kl. 14:13

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 14:13

Kim Valentin (V):

Jeg kan i virkeligheden bare svare nej til begge dele. Vi tror på, at mennesker selv kan tage stilling til det, men der ligger mange antagelser i de spørgsmål, der bliver stillet. Venstre går ind for, at vi lader mennesker selv bestemme, hvad de vil uddanne sig til, men til gengæld skal vi ikke indrette vores samfund sådan, at vi ensretter det – kvinder i retning mod at blive sygeplejersker og mænd i retning mod at blive elektrikere. Jeg er ked af, hvis ikke ordføreren forstår det, og jeg vil meget gerne tage snakken bagefter.

Kl. 14:14

Kl. 14:17

Formanden (Søren Gade):

Fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:14

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:17

Susie Jessen (DD):

Tak for talen om sygeplejersker, kønsopdelt arbejdsmarked, bestyrelsesposter og alle de her forskellige ting. Det er simpelt hen så skuffende, at Venstres ordfører står og holder en tale uden så meget som at nævne med et eneste ord, at der få kilometer herfra, ude i Tingbjerg, sidder piger, som ikke engang må komme ud af deres lejlighed. De må ikke bestemme, hvad for noget tøj de har på; de må ikke bestemme, hvem de skal være kærester med. Der er også i Berlinske blevet oprullet en kæmpe sag om, at der er over 1.200 teenagepiger i Danmark, der er blevet islamisk viet med ældre mænd, altså mindreårige piger. Venstres ordfører nævner ikke det største ligestillingsproblem i Danmark med et eneste ord – det er simpelt hen så skuffende.

Jeg ved ikke engang, om jeg har et spørgsmål til det – det er bare en konstatering af, hvor lidt det her åbenbart betyder for Venstre. Man har mere travlt med at stå og snakke om, hvad der ligger i ordet sygeplejerske end at snakke om unge piger, som ikke engang kan få lov til at leve deres eget liv. Jeg synes, det er så skuffende – det må jeg sige. Det er bare en konstatering herfra.

Kl. 14:15

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:15

Kim Valentin (V):

Jeg hørte sådan set ikke noget spørgsmål, men jeg vil da gerne kommentere det. Altså, jeg tror, at vi alle sammen godt er klar over, at ministeren satte særlig fokus på negativ social kontrol, så derfor er det jo ikke sådan, at vi overhovedet ikke er interesseret i det. Det er faktisk noget af det, som man jo også kommer ind på i den her 65-punktsplan. Og når vi f.eks. snakker om værnepligt for mænd og kvinder, er det da også helt sikkert en af de ting, vi kommer til at tale om. Skal man have tørklæde på i forsvaret, f.eks.? Det er vi ikke blinde for. Den diskussion er vi villige til at tage.

Vi har sådan set allerede meldt ud, at hvis man f.eks. har tørklæde på, har man ikke en ordentlig sikring af hovedet, for man skal have hjelm på. Vi er ikke bange for de diskussioner, men det lyder, som om Danmarksdemokraterne er bange for den modsatte diskussion, altså det her med, at rent faktisk kan folk godt selv vælge, hvis vi bare indretter samfundet på den rigtige måde.

Kl. 14:16

Formanden (Søren Gade):

Fru Susie Jessen.

Kl. 14:16

Susie Jessen (DD):

Altså, den her ligestillingsredegørelse er fuldstændig tom for nye initiativer om lige præcis social kontrol af udlændingepiger. Der står noget gammelt – det er rigtigt – men der er ikke nogen nye ting, ud over at man har samlet det i et center et eller andet sted. Det er det, regeringen kommer med.

Så må jeg bare spørge helt åbent: Hvorfor vælger Venstres ordfører ikke at nævne det her med et eneste ord? Det kan godt være, at Venstre synes, det er vigtigt, men hvis Venstre synes, det er vigtigt, hvorfor bliver det så overhovedet ikke nævnt i ordførerens tale?

Kim Valentin (V):

Der er faktisk en del af de 65 punkter, som man kan sige at jeg også kunne have nævnt, men det er jo et valg, man tager, når man skriver en tale. Jeg kunne godt have nævnt det, ja.

Kl. 14:17

Formanden (Søren Gade):

Fru Christina Olumeko, Alternativet. Værsgo.

Kl. 14:17

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Og tak for talen. Jeg lægger mærke til, at ordføreren lægger vægt på, at det at have frie muligheder til at udfolde sig er centralt i Venstres ligestillingsbegreb, og det er også noget, vi i Alternativet klart kan se os i. Jeg vil gerne spørge ind til noget, ordføreren ikke var så meget inde på, men som indgår relativt bredt i redegørelsen, nemlig det, der handler om lgbt-familier med flere end to forældre. Det fremgår af redegørelsen, at regeringen gerne vil gøre noget ved den udfordring, det i dag er for lgbt-familier med flere end to forældre, at man ikke bliver anerkendt og f.eks. ikke kan få adgang til oplysninger på Aula om sine børn og sundhedsoplysninger osv. Og helt åbent vil jeg bare spørge ordføreren til, hvad ordføreren selv kunne tænke sig man fik gjort bedre her.

Kl. 14:18

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:18

Kim Valentin (V):

Vi skal i hvert fald have kigget på, om der er nogle sådan rent strukturelle problemer i den måde, vi har indrettet området på. Jeg synes, det er rigtigt at tage diskussionen og prøve at se, om vi kan gøre nogle af tingene lidt bedre og mere gennemsigtige og få lavet nogle mere nutidige regler for noget af det.

Kl. 14:18

Formanden (Søren Gade):

Fru Christina Olumeko.

Kl. 14:18

Christina Olumeko (ALT):

Tak for svaret. Jeg tror, det var sådan cirka lige så bredt og fluffy, som redegørelsen er. Men så lad mig spørge mere konkret. Kunne ordføreren se for sig, at vi fik opdateret de it-systemer i det offentlige, som gør, at man f.eks. ikke kan få adgang til Aula og sundhedsoplysninger om sine børn?

Kl. 14:19

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:19

Kim Valentin (V):

Det kan jeg sagtens se, ja.

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Så er der ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Kim Valentin fra Venstre. Jeg byder nu velkommen til fru Astrid Carøe fra Socialistisk Folkeparti.

(Ordfører)

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Da jeg blev valgt til Folketinget i 2019, var det en meget stor ære for mig allerede der at blive ligestillingsordfører. Og det er jeg jo stadig væk, og når man bliver i den samme rolle i mange år, får man lov til at følge en udvikling, og jeg synes, vi har haft en god udvikling. Men når man bliver i den samme rolle i mange år, kan man også på et tidspunkt opleve en vis metaltræthed komme snigende, og det må jeg indrømme jeg også oplever på det her område, for jeg synes, det går for langsomt. Det er fjerde gang, jeg holder den her ligestillingsredegørelsestale, og selv om der er sket noget, og selv om vi har rykket os på mange vigtige punkter de sidste 4, 5 år, må jeg sige, at jeg også er ved at være lidt træt af at gentage mig selv på nogle meget vigtige områder. For selv om vores nuværende ligestillingsminister og samtlige ministre for hende elsker at udråbe Danmark som et af de mest ligestillede lande i verden, har vi altså stadig meget lang vej igen, før vi har ligestilling, og også før vi bare skulle være på linje med vore nordiske naboer. Det betyder ikke, at vi ikke rykker os, for det gør vi, men vi rykker os bare ikke hurtigt nok, og flere af sejrene løser kun brøkdelen af nogle meget større problemer.

En sejr, jeg dog vil nævne, er treparten fra december sidste år. Her tog vi et solidt skridt i den rigtige retning mod ligeløn ved at sikre mere løn til udvalgte grupper, særlig de klassisk kvindedominerede fag. Deres grundløn er blevet hævet, og de erfarne medarbejdere får endelig anerkendelse i kroner og øre, når de bliver flere år i faget. Det glæder mig. Men det er ikke nogen hemmelighed, at vi langt fra er i mål, hverken her og heller ikke generelt på ligelønsområdet. Der er fortsat alt for store lønforskelle mellem mænd og kvinder i Danmark. Vi kan tilskrive en del af lønforskellen det, at mænd og kvinder arbejder i forskellige fag, at kvinder i højere grad arbejder i det offentlige, og at flere kvinder tager barsel. Det gør ikke lønforskellden rimelig, men det forklarer noget af den. Men selv i samme job på samme arbejdsplads tjener kvinder stadig mindre end mænd – i gennemsnit omkring 7 pct. Det er helt uacceptabelt.

Jeg tror ikke, at der er noget nemt svar på, hvordan vi sikrer ligeløn, men vi har taget nogle fine skridt i den rigtige retning, både med øremærket barsel og den seneste trepart. Dog tror jeg også, at noget kan løses med længere sigtighed, og her mangler Danmark stadig at implementere EU-direktivet om længere sigtighed, som blev vedtaget i 2023 i EU, så virksomhederne kan holdes ansvarlige, hvis ikke de lønner mænd og kvinder ligeligt. Den implementering ser jeg frem til vi forhåbentlig snart skal drøfte med regeringen.

Så mangler vi altså helt ærligt også en debat om, hvilke økonomiske konsekvenser det har for kvinderne på længere sigt. Når danske mænd og kvinder går på pension, har kvinder nemlig i gennemsnit 25 pct. mindre at gøre godt med end mændene. En nem forklaring vil være, at det er, fordi mænd er mere økonomisk snarrådige end kvinder og lægger en større andel af deres indkomst til side til pension, men det er bare ikke tilfældet. Mænd og kvinder lægger nemlig lige store andele til side til pension. De store forskelle i pensionsopsparing kan langt hen ad vejen i stedet tilskrives måden, vi danner familie på. Når kvinder føder deres første barn, falder deres bruttoindkomst med næsten 30 pct., og samtidig sparer de ikke op til pensionen, når de er på barsel, hvis de er på barselsdagpenge, hvilket typisk er de vigtigste år at spare op, fordi det er de penge, der forrentes mest i starten af arbejdslivet. Derfor er mænds og kvinders

Kl. 14:19

livsindkomst også meget skæv, men vi italesætter det ikke rigtigt, altså at det løngab, der bliver skabt i den tidlige familiedannelse, følger kvinderne resten af livet igennem, og at vi, ligesom vi gjorde det med barselsreformen, er nødt til at komme med nogle politiske løsninger.

Men ligestilling er ikke kun økonomisk. Sidste år kunne vi fejre 50-årsjubilæet for, at kvinder fik fri abort i Danmark. Kvinders ret til egen krop er en hjørnesten i ligestillingskampen, og jubilæet medførte en fornyet debat om, hvorvidt abortgrænsen er tidssvarende. I 1973 fastsatte man grænsen til at være i 12. graviditetsuge, og sådan har det været lige siden. Alt imens har lægevidenskaben været igennem en rivende udvikling, og vi har langt større viden om både kvindekroppen og fosterets udvikling, end vi havde for 50 år siden. At man ikke har turdet at tage debatten op før 50-årsjubilæet, viser endnu en gang, at kvindekroppen er og altid har været politiseret, og det stiller endnu større krav til, at vi politikere tør tage debatten og se både abortgrænsen, men også abortrådgivningen efter i sømmene.

Jeg håber, at 2024 bliver året, hvor vi får moderniseret vores abortlovgivning, så 15-17-årige ikke skal have lov af deres forældre til at få abort, og så vi kan få ændret abortsamarådernes konstruktion, så de er ens på tværs af landet og mere gennemskuelige i deres beslutninger. Og sidst, men ikke mindst, håber jeg også, at vi lykkes med at få hævet abortgrænsen, så flere kvinder har frit valg til at bestemme over deres egen krop.

Kl. 14:24

Retten til egen krop udkæmpes desværre også i hjemmene. Hvert år er 82.000 kvinder og 43.000 mænd udsat for vold fra en partner eller en ekspartner. Det kan både være fysisk, psykisk, seksuel eller økonomisk vold, og der bliver i gennemsnit slået en kvinde ihjel om måneden i Danmark. Det er skræmmende tal. Derfor var det også en vigtig milepæl, da vi sikrede en handlingsplan mod partnervold og partnerdrab med 26 konkrete initiativer. Og det er godt, at vi har fået ligestillet vores krisecentertilbud, så mænd nu har den samme ret som kvinder til at få hjælp på et krisecenter. For SF har det været afgørende, at vi fik ligestillet mændene, og vi er samtidig rigtig glade for, at lovgivningen ikke sker på bekostning af hjælp og beskyttelse af de kvinder, der udsættes for partnervold. Men når det er sagt, er vi jo heller ikke her i mål. Et enkelt problem, som jeg gerne vil fremhæve, er, at vi fortsat mangler at få udvidet voldsbestemmelsen i udlændingeloven, så vi ikke fastholder udlændinge i voldelige forhold, fordi de får frataget deres opholdstilladelse, hvis de går fra deres mænd. Så lad os nu komme i gang!

Jeg forstår simpelt hen ikke, at den her regering, som slår sig op på at ville skøre regler på udlændingområdet til livs, ikke for længst har sikret, at vi selvfølgelig ikke fratager kvinder deres opholdstilladelse, hvis de går fra en voldelig partner. Jeg kan ikke lade være med at tænke, om det er, fordi man er bange for kritik fra højrefløjen, at man måske vil gøre udlændingelovgivningen en lille smule mindre stram på det her område. Jeg synes, vi skulle til at komme i gang.

Jeg vil bruge den sidste del af min tale på lgbt-området, for det er jo også en del af den her handlingsplan, selv om det ikke fylder så meget generelt i den her debat. Først og fremmest er jeg meget uforstående over for, at regeringen ikke prioriterer lgbt+-området højere. Først har vi kunnet se, at Sabaah på mystisk vis ikke har kunnet komme på finansloven for i år, selv om vi var utrolig mange partier, der forsøgte at sikre deres bevilling, og nu er der LGBT Asylum og flere, som egentlig var på finansloven, men står til at miste deres driftsbevilling med tilbagevirkende kraft fra januar 2024. Det giver absolut ingen mening, at regeringen vælger at trække tæppet væk under de her organisationer. Konsekvensen bliver, at unge lgbt+-personer med minoritetsbaggrund kan risikere at stå alene, for hvem skal de gå til og lade sig inspirere af, hvis de fællesskaber, som i årevis har kæmpet for deres frihed, lukkes ned? Og hvad er egentlig regeringens plan, når vi nu åbenbart ikke længere skal have

den slags organisationer? Hvordan skal de her unge mennesker nu hjælpes? I SF vil vi gerne tage ansvar, og vi håber, at regeringen vil være med til at finde en løsning.

Et andet område, som ligger mig på sinde, er regnbuefamiliernes rettigheder, hvor vi kan se, at det offentlige system ikke har fulgt med samfundsudviklingen. For selv om lgbt+-personer med børn ligner andre familier, når det kommer til, hvor de bor, hvor stabile deres parforhold er, og hvor mange børn de har, er de langt bagud på point, når det kommer til vores lovgivning. Og det går ud over børnene, som dermed ikke har ret til alle deres forældre, hvis de har mere end to. Forældrene har nemlig ikke ret til barns sygedag, hvis deres barn bliver syg, og de har heller ikke sikret omsorgsdage i deres overenskomst. Dertil kommer, at det kun er halvdelen af barnets forældre, der bliver inviteret med til skole-hjem-samtaler, kan tage barnet med til lægen eller tilgå Aula. Det fratager de sociale forældre muligheden for at være sammen med deres børn, når de er små og har brug for ekstra omsorg, og hvis en social forælder sågar går hen og dør, arver barnet ikke på samme vilkår, som hvis det var en juridisk forælder. Jeg håber, at ligestillingsministeren hurtigst muligt vil få rettet op på den her skævhed.

Så synes jeg, at det er på tide, at vi for alvor får taget hul på arbejdet med at lovgive om et forbud om omvendelsesterapi i Danmark. I SF har vi råbt op om det længe, men både den tidligere socialdemokratiske regering og den nuværende regering nøler, og det er, på trods af at vi ved, at omkring 8 pct. af lgbt-personer i Danmark har oplevet, at personer i deres omgangskreds har forsøgt at omvende dem fra deres seksuelle orientering eller kønsidentitet. Det er ikke godt nok, og jeg håber, at ligestillingsministeren snart vil begynde at prioritere lgbt-området, særlig i forhold til omvendelsesterapi og de her regnbuefamilier, og igangsætte de nødvendige initiativer.

Nå, men det her var blot nogle enkelte nedslagspunkter om, hvad jeg og SF stadig mener mangler, når det kommer til ligestilling og lgbt-personers rettigheder i Danmark. Jeg håber, vi er nået længere, end vi er i dag, når vi står her igen næste år. Tak for ordet.

Kl. 14:28

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig to korte bemærkninger. Den første er fra fru Sólbjörg Jakobsen fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 14:28

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Tak. Og tak for talen. Ordføreren og jeg er meget bevidste om, at vi står meget forskelligt ideologisk, også i det her spørgsmål. Men jeg synes, at det var en fin tale, som redegjorde for jeres synspunkter.

Det, som jeg egentlig vil spørge ind til, er lidt i samme boldgade som det, jeg spurgte Venstres ordfører om. Nogle af de temaer, som ordføreren tager op, vil jeg gerne spørge ind til på baggrund af den erfaring, som ordføreren også nævner at hun har. Har I behandlet løn- og arbejdsvilkår i Beskæftigelsesministeriet, når det har været der, også i ligestillingsøjemed? Er abort noget, I har behandlet i Sundhedsministeriet, når det har været relevant? Er vold og partner-vold noget, man har behandlet i forhold til straffe i Justitsministeriet? Og hvad med støtten på socialområdet? Og er betingelser for udlændinge osv. noget, man har behandlet i Udlændinge- og Integrationsministeriet?

Kl. 14:29

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:29

Astrid Carøe (SF):

Det er jo det, der er det lidt særlige ved det her område. Jeg tror, at man som minister har fat i mange andre ministerier end sit eget, når man laver politik. Fordi der er så mange forskellige ministerier involveret – for ordføreren har fuldstændig ret i, at der selvfølgelig er de ministerier involveret i lovgivningen – er det rigtig godt, at vi har et koordinerende ministerium, der har fokus på, om vi går den rigtige vej i forhold til ligestillingen, og som også kan skubbe lidt på der, hvor der er mange andre dagsordener i de andre ministerier. Men jo, det er fuldstændig rigtigt. Abortforhandlingerne foregår i Sundhedsministeriet, og det er på samme måde med alle de andre ting, ordføreren nævnte.

Kl. 14:30

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 14:30

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Af frygt for at blive fuldstændig misforstået med vilje har vi ikke noget handicapministerie. Det er ikke et handicap at have et køn, og det er heller ikke et handicap at være en del af en minoritet, men vi formår alligevel at have støtte til handicap på uddannelsesområdet, på arbejdsmarkedet og i hjemmet. Vi formår det uden at have et handicapministerie. Jeg formår også at have øje for ligestilling fra mit perspektiv – og formåede det også, selv før jeg var ligestillings-ordfører. Og jeg tror også, at ordføreren har et ligestillingsperspektiv for øje, uanset om hun er ligestillingsordfører eller ej. Vil ordføreren bekræfte det?

Kl. 14:31

Astrid Carøe (SF):

Altså, hverken ordføreren eller jeg har vist siddet i Folketinget uden at være ligestillingsordførere, men selvfølgelig er det noget, der altid har været vigtigt for mig, og jeg er rigtig glad for også at kunne arbejde med det herinde. Men det er bare sådan, at når man har et bestemt område, som nemt kan blive glemt – og det kan det her område nemt, og det kan handicapområdet sådan set også – synes jeg, at det er vigtigt, at man både har ordførere, men også et ministerium, der kan tage hånd om, at det selvfølgelig ikke bliver glemt. Men der er ordføreren og jeg, sådan som ordføreren også siger, bare virkelig uenige.

Kl. 14:31

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi går videre til den næste ordfører i rækken, og det er fru Sólbjörg Jakobsen fra Liberal Alliance.

Kl. 14:31

(Ordfører)

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Tak for ordet, og tak til ligestillingsministeren for at tage initiativ til debatten. Jeg synes også, det er meget interessant at høre, hvad der fylder for de forskellige partier, og det, som jeg synes går rigtig meget igen, er, at vi italesætter mange udfordringer, som mange af os er enige om er udfordringer, som ligestillingsudfordringer, fordi det vedrører det ene køn mere end det andet. Man kan sagtens være enige om, at noget er en udfordring, selv om det ikke er en ligestillingsudfordring. Derfor vil jeg gerne bruge anledningen til at udtrykke Liberal Alliances utilfredshed med, at man i højere og højere grad er begyndt at indføre diskriminerende tiltag i et forsøg

på at opnå mere resultatlighed, udfaldslighed, diversitet, ja, kald det, hvad du vil.

I mine øjne er vi i gang med at genindføre politik, som tidligere ligestillingsforkæmpere kæmpede hårdt for at få afskaffet, og jeg vil gerne give nogle eksempler. Det første eksempel er forskningsprogrammet Inge Lehmann. Her må kvindelige ansøgere vælges over mandlige på baggrund af deres køn. Ja, programmet er faktisk så diskriminerende, at det kræver en dispensation fra ligebehandlingsloven. Et andet eksempel, som også er særlig aktuelt, er CBS' nye kriterier ved kvote 2-optaget. CBS vil nu lægge vægt på, at ansøgere har jobberfaring fra udviklingsregioner. De er nemlig trætte af, at deres studerende kommer fra Hørsholm, og de ønsker flere studerende fra Region Sjælland, som deres Equal Opportunity Officer har udtalt det. Der er tale om direkte diskrimination, som ikke er et lige og frit samfund værdigt. Desværre er der flere lignende eksempler på særdeles diskriminerende politik. Dertil kommer så det måltal for køn og andet, som regeringen har pålagt både bestyrelser og spillesteder, ligesom danske filmskabere, som ønsker støtte fra Filminstituttet, skal aflevere en kønsselvangivelse.

I Liberal Alliance mener vi, at alle skal have lige muligheder og rettigheder uafhængigt af køn, alder, bopæl, etnicitet og religion. Folk skal bedømmes på deres evner og karakterer og ikke, hvad de har imellem benene. Vi anerkender, at der eksisterer bias, som i nogen grad kan påvirke ens liv, om end vi ikke har nogen data på, at det er afgørende for ens ambitioner i livet i Danmark. Men vi mener ikke, at vi løser det ved at indføre yderligere diskrimination. Diskrimination løses ikke med ny diskrimination. Diskrimination hører fortiden til. Vi kan næppe fjerne bias og fordomme, og de vil desværre formentlig altid eksistere på den ene eller den anden måde. De ubevidste bias er ikke gode for nogen, og vi gør klogt i at være opmærksomme på dem, og de bevidste bias i form af diskrimination er heldigvis kriminaliseret i lovgivningen. At en del partier så, som det eksempelvis er tilfældet i forhold til Inge Lehmann-programmet, vælger at se bort fra dette for at diskriminere til fordel for kvinder i ligestillingens navn, er både trist og hyklerisk. At ville lege social ingeniør og at ville få mænd og kvinder til at gøre mere af det samme for på den måde at fjerne fordomme og bias er ikke bare frihedsindskrænkende, men det er også skørt.

Afslutningsvis vil jeg gerne komme ind på et aktuelt tema i Skotland, som jeg også allerede har foreholdt nogle ordførere. I Skotland har man i identitetspolitikens navn valgt at indføre en lovgivning, der meget vel kan gøre det ulovligt at kalde en person, der biologisk set er en mand, for en mand, hvis vedkommende er transkønnet. I Liberal Alliance mener vi, at alle har ret til at identificere sig som lige, hvad de vil, men selvfølgelig kan man ikke tvinge mennesker til nødvendigvis at være enige i ens overbevisninger om køn og især ikke, når det drejer sig om noget så banalt, som at der findes biologiske køn, eller at biologisk køn ikke er et spektrum. Derfor vil vi på det kraftigste appellere til Folketingets partier om ikke at lade sig inspirere af de skotske strømninger, hvor eksempelvis en voldtægtsmand, som belejligt springer ud som transkønnet, før vedkommende skal i spjældet, skal nyde en særlig beskyttelse og afsone med kvinder. Det her er ikke spekulationer, men det er ting, der allerede sker, og det er da et tilbageskridt for kvinderettigheder af den anden verden. Tak for ordet.

Kl. 14:36

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en række korte bemærkninger, og den første er til fru Trine Bramsen, Socialdemokratiet.

Kl. 14:36

Trine Bramsen (S):

Jeg har prøvet mange ting her i Folketingssalen, men ligefrem at skulle forholde mig til skotsk lovgivning tror jeg er første gang. Mig

bekendt er der ikke nogen, der har foreslået de ting i det danske Folketing. Så jeg synes, vi skal holde os til den danske bane.

Og apropos den danske bane vil jeg gerne spørge ordføreren om noget, som en af ordførerens partikammerater skrev forleden dag på det sociale medie X, nemlig Mads Strange. Han funderer lidt over, hvorfor mænd er bedre til fysiske aktiviteter som sportsgrene end kvinder, men forholder sig så også til mentale sportsgrene, f.eks. et spil som Scrabble, og mener, at det er en tendens, der gør sig gældende, »at mænd gennemsnitligt har nogle karaktertræk, der gør, at de trives mere under konkurrence og i højere grad bliver ramt af en manisk besættelse«, og derfor præsterer de generelt bedre. Altså er der i kønnet »nogle iboende forskelle«, som gør, at mænd performer bedre end kvinder. Er ordføreren enig i det?

Kl. 14:37

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 14:37

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Altså, hvis vi kigger på, hvem der performer bedre, viser det sig, at mænd og kvinder faktisk gennemsnitligt performer ens. Hvis man ser på det i gennemsnit, er der faktisk ikke så stor forskel. Det, vi kigger på her, er yderfløjene, hvor Mads Strange tager udgangspunkt i de allerallerdygtigste inden for nogle bestemte fag, tror jeg det var, eller nogle konkurrencegenrer. Og der viser det sig, at selv om vi i gennemsnit er eksempelvis ens begavede, hvis man måler på mænd og kvinder, så er mænds kurve lidt fladere end kvinders, og derfor er det typisk mænd, der er overrepræsenteret både i toppen og i bunden af mange statistikker. Jeg siger ikke, at det er mejslet i sten, og jeg siger ikke, at det er en holdning, jeg har. Det er ikke noget, jeg er enig i, det er bare noget, jeg har observeret på samme måde, som Mads Strange har.

Kl. 14:38

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 14:38

Trine Bramsen (S):

Ja, og det er jo meget interessant, for det kunne lige præcis handle om det, som vi diskuterer her i dag, nemlig strukturerne i vores samfund. Hvad er det for strukturer, der gør, at nogle kommer længere frem end andre? Det er jo derfor, vi overhovedet har en debat om ligestilling. Har vi et samfund, der kommer til at lave motorvejen bredere for mænd end for kvinder på nogle stræk og på andre stræk bredere for kvinder end for mænd? Derfor er det jo ikke eksemplerne i Skotland, vi diskuterer her. Det er, hvad det er for strukturer, vi har i det danske samfund. Og derfor vil jeg gerne høre ordføreren, om hun fortsat mener, at der ikke er forskel på den måde, som man kommer frem på, og om man dermed har muligheden for at være blandt toppen i Danmark.

Kl. 14:39

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 14:39

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Altså, jeg tror bestemt, at det altid er gavnligt at fortælle både mænd og kvinder, at de ikke skal lade sig forhindre af de strukturer eller af, hvad andre plejer at lave. Men jeg bliver mere forundret, hvis ordføreren mener, at der overhovedet ingen forskel er på mænd og kvinder – som det eneste pattedyr på kloden. Selvfølgelig tror jeg ikke, at vi aldrig nogen sinde kommer til at se ændringer, for det tror

jeg vi gør, men at vi altid vil være præcis ens, hvis vi bare indretter os på en bestemt måde, har jeg for stor tiltro til, at der er forskel mellem kønnene, til at tro på.

Kl. 14:41

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste spørger er hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti.

Kl. 14:39

Kl. 14:39

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg vil indledningsvis bare starte med at takke ordføreren for simpelt hen at have fornuften på plads i det her spørgsmål; det synes jeg ofte vi har, når vi snakker ligestilling. Det er jo sådan, når vi snakker ligestilling her i Folketinget, at der er den borgerlige opposition, dvs. Konservative, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance og Dansk Folkeparti, og så er der venstrefløjen. Der er ikke nogen midterregering. Regeringen ligger fuldstændig ude på den yderste venstrefløj sammen med Enhedslisten og Alternativet i mange af de her spørgsmål. Derfor er det befriende at høre, at Liberal Alliance i lighed med andre borgerlige partier i oppositionen står fast på sund fornuft og selvfølgelig det helt åbenlyse og objektiviserbare forhold, at der er forskel på mænd og kvinder gennemsnitligt set.

Kl. 14:40

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 14:40

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Tak for det, og tak for det gode samarbejde på området. Det glæder mig, at vi holder sammen og forsøger at sige ting, som jeg tror de fleste derude tænker, men som måske ikke bliver betragtet som så politisk korrekt her i salen, og det må jeg leve med.

Kl. 14:40

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 14:40

Mikkel Bjørn (DF):

Selv tak. Så spørger fru Trine Bramsen ind til det her med, hvorfor hun skal forholde sig til skotsk lovgivning. Kunne Liberal Alliances ordfører ikke bekræfte, at vi havde et møde ovre i Ligestillingsministeriet for ikke alt for lang tid siden, hvor der blev foreslået noget, der ikke lå fuldstændig vanvittigt langt fra det, man har lavet ovre i Skotland, nemlig et forbud mod omvendelsesterapi, hvor det at sige til eksempelvis sine børn eller til andre, at de ikke er det køn, de forestiller sig at være, men faktisk er det køn, de er født som, skulle straffes med enten bøde, fængsel eller noget helt tredje?

Kl. 14:41

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 14:41

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Hvis jeg husker rigtigt, er det flere gange blevet drøftet, hvordan vi skal håndtere de situationer, og der synes jeg, vi skal have en fornuftig og saglig tilgang, hvor vi selvfølgelig viser forståelse for folk, der er transkønnede – selvfølgelig. Det skylder vi dem da, helt sikkert. Men vi kan da ikke bare blindt se på, mens børn går igennem noget, altså uden at forholde os til, hvad det rigtige er at gøre her. Der vil jeg være enig i, at det også er nærliggende i forhold til det her tema.

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste spørger, der får ordet, er fru Rosa Eriksen for Moderaterne.

Kl. 14:41

Rosa Eriksen (M):

Tak. Jeg vil gerne gå lidt tilbage til Socialdemokratiets pointe. Jeg har en kvinde i min familie, der spiller volleyball, og hun er enormt dygtig. Hun har spillet altid, og hun er på landsholdet. Så skulle de til VM for kvinder, og det kunne de ikke komme, for alle pengene gik til de mandlige volleyballspillere, fordi der er flere tilskuere der. Er det ligestilling? Er det lige muligheder, når man faktisk har dygtiggjort sig? Så kan man jo ikke være enig i det, Mads Strange siger. Og jeg ved ikke, om I har undersøgt alle sportsgrene. Er det sådan for alle sportsgrene?

Mit spørgsmål er: Hvor ligger værdien for Liberal Alliance i at tale om, at kvinder kan mindre end mænd? Hvad er det, det skaber for jer at gå tilbage til en gammel kønsnorm, som vi havde for 50 år siden, i forhold til nu? Hvorfor vil I ikke have alle frem, så vi får værdi i vores samfund uanset køn? Det kunne jeg godt tænke mig at få svar på.

Kl. 14:42

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 14:42

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Men jeg kunne godt tænke mig at finde ud af, hvor værdien ligger i at sprede en stråmand om, at jeg skulle have et forældet syn på kvinder. Jeg er uddannet jurist, et mandefag, og jeg er gået ind i politik. Det var der ikke kvinder der gjorde før i tiden.

Min holdning er bare, at jeg er fløjtende ligeglad med det, hvis folk laver noget, som man også lavede for 50 år siden, så længe de laver det, de vil. Det hedder ikke at være konservativ eller at have et forældet syn; det hedder at være liberal. Jeg blander mig ikke, hvis folk har lyst til at leve som for 50 år siden, og jeg blander mig ikke, hvis folk har lyst til at leve, som man måske gør om 20 år. Det rager mig overhovedet ikke; jeg er liberal. Det må folk selv om.

Kl. 14:43

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 14:43

Rosa Eriksen (M):

Jamen så er jeg bare lidt forvirret, og det er vi måske flere der er, for det er jo ikke hvem som helst fra jeres parti, der har lavet det opslag på X. Det er jeres anden kandidat til Europa-Parlamentet. Jeg har fuld forståelse for, hvad *du* mener, og hvad *du* siger, men hvor står Liberal Alliance i det her? Hvad er meningen med det? For ordføreren må anerkende, at det opslag har ét formål, og det er at gøre det helt klart, at kvinder ikke kan det samme som mænd, og at der er en grund til, at vi ikke får topposter – det er, fordi vi ikke er lige så konkurrencedrevne.

Du og jeg står herinde, så vi må i hvert fald være undtagelsen, der bekræfter reglen. Er Mads Stranges holdning Liberal Alliances holdning, eller er din holdning Liberal Alliances holdning?

Kl. 14:44

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Inden jeg giver ordet til ordføreren, vil jeg lige gøre spørgeren opmærksom på, at vi omtaler hinanden i tredje person. Og det tror jeg at spørgeren husker fra nu af.

Så giver jeg ordet til ordføreren.

Kl. 14:46

Kl. 14:44

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Jamen stråmanden fortsætter. Der er ingen i Liberal Alliance, der har sagt, at kvinder ikke kan få topposter. Og mig bekendt er det eneste argument fra ordføreren til det, der er omtalt på X: Er det en joke? Der er ikke et eneste punkt i Mads Stranges opslag på X, der er ukorrekt. Det har provokeret mange, bevares, men hvor er der en anden argumentation end: Det er skørt; jeg kan ikke tåle at høre den sandhed. Det gad jeg godt vide.

Kl. 14:45

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste, der får ordet, er hr. Kim Valentin fra Venstre. Værsgo.

Kl. 14:45

Kim Valentin (V):

Tak, og tak til ordføreren for ordførertalen. 2.387 af de største virksomheder i Danmark har ikke en eneste kvinde i bestyrelsen. Er det godt nok?

Kl. 14:45

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 14:45

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Jeg har ikke en holdning til, hvilke køn folk har i deres bestyrelser.

Kl. 14:45

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 14:45

Kim Valentin (V):

Jeg havde måske forventet det svar, men vi ved jo, at mænd og kvinder – og det er jo fakta, hvis jeg lige skal holde mig til fakta – faktisk er lige gode til at lede. Så det må være et bevidst fravalg af kvinder, når de ikke sidder i de største bestyrelser i Danmark. Vi har talt om det her i de sidste 20 år, og alligevel har Liberal Alliance ikke en ærlig holdning til det her. Der er ikke udtrykt en ærlig holdning til, at 2.387 af de største virksomheder i Danmark ikke har en eneste kvinde i bestyrelsen.

Kl. 14:46

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 14:46

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Liberal Alliance har sådan set den samme holdning til det her, som Venstre havde for nogle år siden. Der er meget, der tyder på, at det er aktive fravalg eller aktive prioriteringer, der udgør en stor del af forklaringen. Men der er også mange eksempler på, at der er udført diskrimination, og der mener vi i Liberal Alliance, at reglerne skal håndhæves. Så er der kvinder, der sidder derude og ikke har fået adgang til en bestyrelsespost, fordi de er kvinder, skal de da have det anmeldt. Men ja, der er meget, der tyder på, at der er forskellige prioriteringer blandt kønnene, og derfor ser vi nogle skæve statistikker.

Kl. 14:46

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste i rækken af spørgerne er fru Christina Olumeko fra Alternativet.

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Og tak for talen. Jeg vil gerne ligesom en af de forrige ordførere, ordføreren for Dansk Folkeparti faktisk, takke for det gode samarbejde, som Alternativet og Liberal Alliance havde for nylig i forbindelse med et beslutningsforslag om partnerægdonation, som det lykkedes at få et meget, meget stort flertal i Folketinget til at bakke op om, så det nu bliver lovliggjort snart. Det er, tænker jeg, en forglemmelse, at det ikke fremgår i redegørelsen her, for det er jo en meget vigtig rettighed, som lgbt-familier kommer til at få meget, meget snart.

Jeg vil bare spørge: Hvad er næste skridt for Liberal Alliance, når det kommer til lgbt-familier? Hvad er den næste sejr?

Kl. 14:47

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 14:47

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Jeg ønsker lige så mange sejre for lgbt-familier, som jeg ønsker for alle andre danskere, og det er jo der, hvor jeg nok adskiller mig fra mange andre. Jeg synes, der er mange ting, man kan gøre for lgbt+-personer. De ting, som ordføreren nævner, bl.a. hvordan man kan tilrettelægge familielivet bedre, vil ikke kun gælde folk, der er i regnbuefamilier, men det vil også gælde f.eks. skilsmissefamilier, hvor der er flere forældre inde over. Og der synes jeg, vi kan gøre mange ting for, ja, alle mennesker i Danmark uden at skulle gøre det specifikt for en kollektiv gruppe.

Kl. 14:48

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 14:48

Christina Olumeko (ALT):

Jamen det er godt at høre, og det er jo noget, der vil komme rigtig mange familier til gavn, ikke bare lgbt-familier.

Jeg spurgte nogle af de andre partier til det her med lgbt-familier, eller bare familier i det hele taget, eksempelvis også plejefamilier, hvor man har mere end to forældre i familien. Det er jo i dag sådan, at hvis man f.eks. er tre forældre, kan man ikke alle sammen blive anerkendt som juridiske forældre for barnet. Er det et problem for Liberal Alliance?

Kl. 14:48

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 14:48

Sólbjörg Jakobsen (LA):

I forhold til regnbuefamilier, hvor der er flere forældre, som ikke kan registreres, synes jeg, at der skal vi i videst muligt omfang give plads til, at man kan indrette sig som familie, som man vil. Og der bliver vi så også nødt til at kigge på, hvad for nogle hensyn der er af rent juridisk karakter, også i forhold til børnene, og der skal vi finde en vej, der kan fungere ud fra, hvad saglighed og faglighed kan sige er en god løsning, så vi kan rumme både børnene og familierne bedre.

Kl. 14:49

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste spørger i rækken er fru Astrid Carøe fra Socialistisk Folkeparti.

- Kl. 14:49
Astrid Carøe (SF):
Tak for det. Der var ikke meget i ordførerens tale, jeg var enig i, men det er jo ikke så overraskende. Alligevel er jeg virkelig glad for ordførerens arbejde på særlig det her område, og jeg vil også nævne de to vigtige dagsordener for Liberal Alliance, som ordførerne er lykkedes med det sidste år, nemlig partnerægdonation og nedfrysning, altså at kvinder har mulighed for nedfryse deres æg i mere end 5 år, hvilket jeg synes er sådan ren kerneliberal politik. Det giver så god mening. Jeg håber, ordføreren kommer med flere af sådan nogle forslag, i stedet for at vi skal til at diskutere alt for meget kønspolitik og sådan noget, som jeg synes det kommer til at handle meget om.
Det, jeg egentlig ville spørge om, handler om, at ordføreren er meget inde på, at der kommer mange diskriminerende tiltag i øjeblikket. Det er jeg naturligvis uenig med ordføreren i, men jeg kunne godt tænke mig at spørge ordføreren, om hun kunne reflektere lidt over, om værnepligt for kvinder er et diskriminerende tiltag i en alt for ligestillet verden, siden Liberal Alliance ikke vil bakke op om det. For her er der jo faktisk netop tale om fuldstændig at ligestille mænd og kvinder, og det burde da være noget, som Liberal Alliance gik ind for.
- Kl. 14:50
Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.
- Kl. 14:50
Sólbjörg Jakobsen (LA):
Tak for samarbejdet i forhold til det tidligere forslag. Det er jeg meget glad for at vi har fået gennemført, og jeg mener også, at det er kerneliberal, at vi både har sikret kvinder egne rettigheder over deres æg og også har sikret, at regnbuefamilier og lesbiske par i det her tilfælde kan lave dobbeltdonation. Det er måske ikke at være så stokkonservativ, som folk kan mene jeg er, men det er altså min politik.
I forhold til værnepligten har det været Liberal Alliances politik igennem mange år, at vi skal have graden af frivillighed til at fylde mere, og derfor tror vi på at ligestille værneret mellem mænd og kvinder. Så det er derfor, vi står der, hvor vi gør.
- Kl. 14:50
Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.
- Kl. 14:50
Astrid Carøe (SF):
Ordføreren er i hvert fald ikke stokkonservativ lige på de her områder. Det er lidt interessant, for SF har faktisk fuldstændig samme holdning, i forhold til at vi egentlig helst vil have, at vi fik en værneret og ikke havde en værnepligt. Men jeg tror bare ikke, at det med det Folketing, vi har nu, overhovedet er realistisk at gå i en retning, hvor vi får værneret i stedet for værnepligt, og derfor synes vi faktisk, det giver god mening med den virkelighed, der nu er i dag, faktisk at få ligestillet mænd og kvinder, så kvinder også får værnepligt i stedet for værneret. Hvad tænker ordføreren om det?
- Kl. 14:51
Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.
- Kl. 14:51
Sólbjörg Jakobsen (LA):
Bare fordi der er noget i dag, som vi gerne så var anderledes, vil vi ikke sige, at vi har lyst til at udbrede det til endnu flere, bare fordi vi ikke kan få vores politik igennem. Jeg forstår også godt SF's syn
- på sagen. Det må jeg godt nok indrømme, men det er bare ikke vores tilgang.
- Kl. 14:51
Den fg. formand (Birgitte Vind):
Den næste spørger er fru Camilla Fabricius fra Socialdemokratiet.
- Kl. 14:51
Camilla Fabricius (S):
Tak. Jeg ved godt, at jeg kommer sådan lidt bagfra, men LA's holdning til ligestilling er altså noget, som gør, at jeg virkelig føler mig kaldet, og derfor vil jeg gerne spørge ordføreren: Mener LA virkelig, at kvinder er mindre kompetente end mænd?
- Kl. 14:52
Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.
- Kl. 14:52
Sólbjörg Jakobsen (LA):
Nej.
- Kl. 14:52
Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.
- Kl. 14:52
Camilla Fabricius (S):
Jeg får opfattelsen af det; når ordføreren gentagne gange tegner yderpolerne, så kan man alligevel få den fornemmelse. Så jeg skal bare lige høre det en gang til: Er det sådan, at LA mener, at kvinder er mindre kompetente end mænd?
- Kl. 14:52
Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.
- Kl. 14:52
Sólbjörg Jakobsen (LA):
Nej.
- Kl. 14:52
Den fg. formand (Birgitte Vind):
Den næste spørger er fru Rosa Lund fra Enhedslisten.
- Kl. 14:52
Rosa Lund (EL):
Tak, og tak for talen. Jeg kan jo forstå, at Liberal Alliance synes, at staten bestemmer for meget, og at vi har en formynderisk stat. Så jeg vil gerne spørge Liberal Alliances ordfører: Hvor meget skal staten bestemme over kvindens livsmøder? Sagt på dansk: Hvor skal grænsen for abort være?
- Kl. 14:53
Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.
- Kl. 14:53
Sólbjörg Jakobsen (LA):
Jeg synes, at abortrettighederne er noget af det vigtigste, vi værner om her i Danmark, især når man ser, hvordan der faktisk er tilbagegang andre steder i verden. Der er ingen tvivl om, at i den første periode af kvindens graviditet er det kvindens fulde ret, og var der ikke et barn, der udviklede sig i maven, ville jeg sige, at så skulle den gælde helt til fødslen. Men det er da klart, at på et tidspunkt er det ikke et foster længere; så er det jo et barn. Selv Enhedslisten me-

ner ikke, at abortgrænsen skal være 30 uger, fordi man respekterer, at det bliver et barn på et tidspunkt.

Så er der uenighed om, hvornår det sker. Man kan sige, at det er 22 uger, altså der, hvor levedygtighedskriteriet ligger – ja, okay, men det falder jo. Det var jo højere for nogle år siden, og der har jeg og Liberal Alliance den holdning, at der skal være et vist spillerum der, hvor man har en etisk gråzone, så man både tager højde for fosteret, altså det kommende barn, og så vi også sikrer kvindens frie valg.

Kl. 14:54

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 14:54

Rosa Lund (EL):

Levedygtighedskriteriet har jo rykket sig, fordi vi er blevet klogere. Det er en god ting. Hvor er det dejligt, at vi har naturvidenskaben og lægevidenskaben til at gøre os klogere. Det er jo derfor, at levedygtighedskriteriet har rykket sig; det er, fordi vi ved mere nu – heldigvis. Derfor mener Enhedslisten, at abortgrænsen skal være i uge 22. Men jeg forstod ikke ud fra ordførerens svar, hvilken ugegrænse Liberal Alliance mener der skal være.

Kl. 14:54

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:54

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Liberal Alliance mener, at der skal være et klart gap – undskyld, jeg mangler et bedre ord – op til levedygtighedskriteriet. Indtil videre har det været 12 uger, hvilket vi ikke har set som et kæmpe problem, men der ligger også en scanning lige omkring det tidspunkt, og vi kan se, at ansøgningerne egentlig bare er en flaskehals, for de fleste får det også bevilliget bagefter.

Så vi er egentlig åbne over for det. Forhandlingerne ikke lukket endnu, men man kunne kigge på, om resultaterne fra den scanning, der er deromkring, kan komme ind før. Så kan den fri abort være derop til, men ellers fortsætte som nu. Og så skal vi få kigget på de abortsamråd, for det kører ikke godt nok.

Kl. 14:55

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Næste korte bemærkning er til fru Birgitte Vind, Socialdemokratiet.

Kl. 14:55

Birgitte Vind (S):

Tak for det. Jeg er glad for, at Enhedslisten lige rejser spørgsmålet omkring abort. For er der noget, der handler om kvinders frihed, er det retten til at bestemme over egen krop. Derfor er jeg selvfølgelig også meget nysgerrig efter at vide, hvor Liberal Alliance på sigt lægger sig i den her debat. Vi ser jo lande rundt omkring os, hvor man faktisk fratager kvinder deres rettigheder, og i rigtig mange lande har man også seriøst debatten om, om man overhovedet skal have mulighed for abort. Hvordan stiller Liberal Alliance sig til at udvide grænsen nu, så vi går ud over de 12 uger?

Kl. 14:56

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:56

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Jeg har også med tristhed betragtet den udvikling, vi ser nogle steder. Jeg kan så også glæde ved at sige, at vi ser en anden udvikling

der, hvor jeg kommer fra, altså på Færøerne, hvor der pludselig ser ud til at være mulighed for, at kvinder får ret til fri abort.

Liberal Alliance har indtil videre ment, at 12 uger var passende, men når Det Ethiske Råd kommer med nogle anbefalinger, vil vi også gerne tage vores linje op til revision. Og som jeg også lige har forklaret, er vi i forhandlingerne stadig åbne over for, at det kunne hæves, sådan at man kan inddrage den scanning, der er omkring de 12 uger, i den periode derop til i forhold til fri abort.

Kl. 14:56

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 14:56

Birgitte Vind (S):

Jeg er glad for at høre, at der bliver set på kvinders rettigheder, for når jeg følger debatten og lytter til Liberal Alliance – nu handler det ikke så meget om abort – kan jeg jo se, at man fra Liberal Alliances side er meget optaget af det her med at sige, at der er stor forskel på mænd og kvinder. Det er der selvfølgelig også. Men noget af det, vi værner om, er jo retten til at bestemme over sin egen krop. Kan ordføreren sige noget i forhold til pigers rettigheder i det hele taget? Vil ordføreren uddybe det her med forskellen på drenge og piger lidt? Tak.

Kl. 14:57

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:57

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Meget gerne. For os i Liberal Alliance er det meget nærliggende, at både drenge og piger og mænd og kvinder har lige muligheder og samme rettigheder. Der, hvor vi og især også jeg føler en trang til at italesætte de forskelle, der er på kønnene, er, når statistikker som dem, som f.eks. Venstre tager op gang på gang, viser, at der er en ulige fordeling i forhold til en eller anden post eller et eller andet. Når der er en ulige fordeling og man ser det som et problem, ser jeg det som meget nærliggende, at man så kigger på, om det kan skyldes, at kønnene er lidt forskellige.

Kl. 14:57

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til fru Sólbjörg Jakobsen, Liberal Alliance. Næste ordfører er fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne. Velkommen.

Kl. 14:58

(Ordfører)

Susie Jessen (DD):

Tak for ordet. Det er ikke så længe siden, at Berlingske bragte en historie i avisen, som sådan har sat sig i mig. Det var en integrationskonsulent, tror jeg nok, som fortalte, at han havde haft en 20-årig pige inde hos sig – det var en muslimsk pige, skal jeg lige nævne – som fortalte om, at hun som 14-årig var blevet islamisk viet, og det der ægteskab havde så varet et års tid. Hun var blevet tæsket; hun var blevet voldtaget nærmest hver aften. Det havde varet et års tid, og så havde hun fået lov til at blive skilt af sine forældre, fordi der var så mange voldtægter og tæsk i det her forhold. Men af hensyn til pigens ære var det så meget vigtigt, at hun blev gift igen hurtigst muligt. Det blev hun så, da hun var 15 år, og det samme mønster gentog sig så en gang mere. Pigen blev tæsket og voldtaget igen. Den her gang holdt forældrene så fast i, at hun altså skulle blive i det her ægteskab, igen af hensyn til æren. Så hun blev i ægteskabet, indtil hun var 18 år, og så fik hun lov til at blive skilt fra den her

mand, men gift igen, hvor det samme mønster gentog sig en gang mere. Hun fik så tre børn, og da den her mand mødte den her pige, beskrev han, at hun var helt slidt og lille.

Det er så et eksempel på det, der foregår her i Danmark i dag. Derfor bliver jeg også skuffet, må jeg sige, når jeg læser den her ligestillingsredegørelse. For det her kæmpestore ligestillingsproblem, som er det største i Danmark, er simpelt hen nærmest ikke nævnt. Man siger ikke noget om muslimer, altså islamiske kredse. Man siger minoritetsetniske piger i en enkelt sætning.

Handler der jo heller ikke så meget af. Under afsnittet »Rettigheder og frihed i eget liv« står der godt nok, at negativ social kontrol skal bekæmpes, men med hvad? For der er ikke noget handling. Man har lavet et center, der hedder MÆRK, tror jeg nok, hvor man har samlet indsatserne omkring social kontrol. Så ligger der noget gammelt noget, vi har hørt før, med beskæftigelse. Men ellers er der ikke noget nyt her. Og det skuffer mig rigtig meget. Jeg havde ellers et håb i forbindelse med kvindernes internationale kampdag, fordi jeg havde hørt, at regeringen var på vej med noget inden for social kontrol. Men det, som de var på vej med, var så en kronik i Politiken, hvor man rigtigt nok sagde alle de rigtige ting, men handling var der bare ikke noget af.

Jeg ved godt, at man måske bliver lidt træt af at høre på mig snakke om det her, men jeg har det bare på den måde, at når det handler om æresdrab og tvangsægteskaber og genopdragelsesrejser og teenagepiger, der bliver gift med ældre mænd, så er alt andet lige gyldigt for mig, for det her er den vigtigste ligestillingskamp, vi har i Danmark: at der sidder piger få kilometer væk herfra, der ikke må noget som helst i deres liv. Og så bliver jeg bare træt af at snakke om malerier på Statens Museum for Kunst, hvor der er for få kvinder, der er kunstnere, og sådan nogle ting, for jeg synes simpelt hen ikke, det er vigtigt, når vi har et så kæmpestort ligestillingsproblem i Danmark.

Vi er i Danmarksdemokraterne lige før kvindernes internationale kampdag kommet med et udspil om social kontrol. Det er en 11-punktsplan, hvor vi prøver på at få et opør med den sociale kontrol, der er i muslimske miljøer i Danmark.

Det første, vi foreslog, er, at ægteskaber med barnebrude skal straffes bagudrettet. Vi foreslår en kommissionsundersøgelse af barnebrudeskandalen, dvs. de her mange år, hvor helt unge piger med statens velsignelse er blevet gift i Danmark.

Så lægger vi op til at fritage imamerne deres vielsesmyndighed, hvis det viser sig, at de har viet en mindreårig pige til en ældre mand. Så lægger vi også op til, at anerkendte trossamfund skal anerkende borgerlige skilsmisser, simpelt hen for at det er nemmere for de her unge piger at blive skilt. Og så mener jeg også, at mange af de her afsløringer, der har været, bl.a. i »Moskeerne bag sløret«, også viser, at der er et behov for en øget overvågning inde i moskeerne, og det kan både være med overvågning, men også simpelt hen med muldvarpe, der kommer ind i moskeerne for at få identificeret den her sociale kontrol, der foregår hos imamerne, der jo på den ene eller den anden måde holder de her unge piger i det her fængsel. Så det vil vi også rigtig gerne have.

Så mener vi også, det er vigtigt, at der er en exitstrategi for kvinder, der vil bryde ud af den sociale kontrol. Det kan man f.eks. gøre i samarbejde med nogle forskellige organisationer, der ved rigtig meget om det, altså prøve at få lavet nogle strategier for de her kvinder, sådan at vi tager hånd om dem, ligesom vi f.eks. har set med folk, der gerne vil bryde ud af bandemiljøerne. Det kunne også være en idé.

Kl. 15:03

Så vil vi også gerne have skærpet straffen til familiemedlemmer, der er vidne til negativ social kontrol, så hvis man ser passivt til i en familie, når der er nogle helt unge piger, der bliver giftet bort, så

skal man altså også kunne straffes for det, for vi mener, at det er så ødelæggende for de her helt unge piger.

Vi vil også gerne have et særligt fokus inden for politiet på social kontrol, og derfor lægger vi også op til, at der skal være en social kontrol-taskforce inden for politiet, der specifikt målretter deres indsatser omkring de her unge piger, og det kan jo også være i de områder, hvor vi ved at den sociale kontrol er allerværst, bl.a. i storbyerne.

Vi vil også gerne lægge op til at genindføre registreringen af æresrelaterede sager. Det er noget, der er røget ud med et politiforlig for noget tid siden, altså at man ikke registrerer de æresrelaterede sager mere. Vi synes, det er helt oplagt, at man simpelt hen får gang i det igen, så vi kan se problemets omfang. Det er i øvrigt også noget, KVINFO har anbefalet – de har så ikke sagt noget om, at vi også anbefaler det; jeg ved ikke, hvor glade de er for det.

Så lægger vi op til at indføre tørklædeforbud for elever i grundskolen. Vi mener, at helt små piger ikke skal kunne have tørklæde på, når de kommer i skole. Og så til sidst lægger vi også op til at styrke den her viden om negativ social kontrol hos sundhedsplejersker, pædagoger og lærere, så de har nogle bedre redskaber, når de møder de her unge piger. F.eks. sundhedsplejerskerne har jo en helt god adgang til de her muslimske familier, når de kommer i deres hjem, når der er et nyfødt barn i det her hjem. Så der mener vi, at det vil være rigtig godt, at de har nogle bedre redskaber til at få identificeret den sociale kontrol.

Så der er lidt for enhver, måske, i vores udspil, og det kommer vi til at bringe som forskellige beslutningsforslag i løbet af det næste stykke tid, for der skal virkelig ske noget på det her område nu. Jeg stod og sagde mange af de samme ord sidste år, dog uden en handlingsplan. Jeg er glad for, at vi har en nu fra Danmarksdemokraternes side. Men vi mener, der skal begynde at ske noget mere nu her, for de her artikler, der har været, især hen over sommeren, viser jo, at der stadig er et kæmpestort problem med det her i Danmark, og vi er nødt til at få det løst og få blikkene vendt mod de piger, som ikke har mulighed for at bryde deres hoveder med, om det hedder sygeplejerske eller sygeplejer, eller med bestyrelsesposter og Statens Museum for Kunst. Jeg tror ikke engang, de må gå på Statens Museum for Kunst, hvis jeg skal være helt ærlig. Så det her skal vi altså have løst nu, og med de ord vil jeg sige tak for ordet.

Kl. 15:06

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den første korte bemærkning er til fru Sólbjörg Jakobsen, Liberal Alliance.

Kl. 15:06

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Tak, og tak for talen. Jeg vil egentlig bare komme med en kort bemærkning, for ordføreren nævner, at vi nok må være trætte af at høre ordføreren snakke om de indvandermiljøer, hvor kvinder lever i parallelsamfund, hvad vi ikke kan være bekendt. Jeg vil bare lige fortælle, at det bestemt ikke er noget, vi er trætte af. Vi er glade for din opmærksomhed og dit fokus på problemstillingen.

Kl. 15:06

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:06

Susie Jessen (DD):

Tak for det. Jeg synes også, det er dejligt, at Liberal Alliance og også Dansk Folkeparti er gode til at stå sammen i forhold til det her meget, meget voldsomme problem, og jeg håber også, at vi sammen kan prøve at finde nogle løsninger i fremtiden, hvor vi kan slå lidt hårdere ned på social kontrol.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ønsker ordføreren endnu en kort bemærkning? Nej, så er den næste korte bemærkning til fru Astrid Carøe, SF.

Kl. 15:06

baah, som arbejder med lgbt+-personer i etniske minoritetsmiljøer, Bydelsmødre, Baba og Søstre mod vold og kontrol. Det er en række organisationer, som virkelig har problemer med at fastholde deres bevillinger. Er det at sikre, at de organisationer, der er så vigtige for det her område, består, noget, vi kunne samarbejde om?

Kl. 15:09

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Jeg vil også først tilkendegive, at jeg sådan set heller ikke er træt af ordføreren, når ordføreren taler om negativ social kontrol. Vi har også i fællesskab arrangeret en høring i morgen om netop det samme i Ligestillingsudvalget, og den glæder jeg mig meget til. Der, hvor vi jo så bare er lidt uenige, er måske om nogle af løsningerne. I SF synes vi også, at det er enormt vigtigt at tage det her ligestillingsproblem op, og det er et stort ligestillingsproblem i Danmark.

Jeg har flere gange rejst det her spørgsmål om, at kvinder, der er udsat for vold i parforhold og tager på krisecenter, men hvis opholdstilladelse er knyttet op på deres mand, fordi de er blevet familiesammenført, får frataget deres opholdstilladelse, hvis de tager på krisecenter. Det mener jeg jo fastholder kvinderne i voldelige ægteskaber og negativ social kontrol, og derfor undrer det mig bare, at Danmarksdemokraterne gang på gang afviser at lave den ændring. Jeg har sågar hørt en af ordførerens kollegaer sige, at det ville være at åbne en ladeport for, at folk kom til Danmark fra andre lande. Det tror jeg virkelig ikke. Jeg tror bare, at det ville hjælpe rigtig mange kvinder, der er i voldelige forhold, og som i dag ikke tør tage på krisecenter, fordi de er bange for at få frataget deres opholdstilladelse.

Kl. 15:08

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:08

Susie Jessen (DD):

Tak. Jeg mener også, at vi havde den her snak sidste år, da vi havde den her ligestillingsdebat. Det, ordføreren siger om, at tingene gentager sig og går i ring, kan jeg også allerede mærke, selv om jeg er nyvalgt. Men vi er i Danmarksdemokraterne ikke interesseret i at lempe på udlændingepolitikken, og det ville man jo skulle med de her familiesammenføringsregler. Det mener vi ikke er den rigtige vej at gå. Jeg har flere gange prøvet at spørge ind til det her med, hvor mange kvinder det egentlig drejer sig om, som står i den her situation. Det har jeg ikke rigtig kunnet få svar på, men det, jeg hører, er, at det ikke er særlig mange, og at det er et meget, meget lille problem. Så jeg er ked af, at det kommer til at handle for meget om det, for jeg tror faktisk ikke, at det handler om særlig mange. Men til gengæld er jeg, hvis man lempet på familiesammenføringsreglerne, ret bekymret for, at det vil gøre, at der er flere, der søger hertil, og det er vi ikke interesseret i i Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:09

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:09

Astrid Carøe (SF):

Men her er der jo tale om mennesker, der er familiesammenført, og som så kan få lov at blive i stedet for at blive sendt hjem til et land, hvor man måske slet ikke anerkender skilsmisser, eller hvad ved jeg.

Ordføreren nævner også, at man gerne vil lave en exitstrategi for nogle af de her kvinder, der oplever negativ social kontrol. Det synes jeg er interessant også at samarbejde med organisationerne om. Lige nu kan vi bare se, at der er flere af de organisationer, der arbejder på det her område, som står til at få skåret i deres bevillinger – Sa-

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:09

Susie Jessen (DD):

Altså, vi må jo se på, hvad det er for nogle organisationer, det drejer sig om. Jeg er først nu begyndt at dykke meget ned i de der organisationer, som beskæftiger sig med social kontrol, og for at være helt ærlig mener jeg også, at der er nogle af de her organisationer, hvor det måske har været lidt for meget ballade og cykelløb i forhold til så meget andet – desværre. Der er også nogle, der gør et stort stykke arbejde, og dem vil vi selvfølgelig gerne være med til at kigge på, men jeg kan ikke svare på nu, hvilke der skulle skånes, og hvilke der ikke skulle.

Kl. 15:10

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er til fru Trine Bramsen, Socialdemokratiet.

Kl. 15:10

Trine Bramsen (S):

Tak for talen, og også tak til det øvrige Folketing for samarbejdet om netop social kontrol og parallelsamfund. Jeg synes, det er et interessant udspil, I er kommet med i Danmarksdemokraterne. Jeg forstår ikke helt, hvorfor I synes, der skal eksistere de her parallelle ægteskabssystemer, og jeg kunne godt tænke mig at høre ordførerens refleksion over, hvorfor man overhovedet skal have dem. Hvorfor skal de her ægteskabskontrakter overhovedet være lovlige? Burde man ikke gå hårdere til værks? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål, som ordføreren slet ikke var inde på, handler om lønforskelle. For vi har nogle kvinder, særlig i lavtlønnede job, der tjener markant mindre end mænd med sammenlignelige job. Mener ordføreren ikke, at det strukturelt er værd at kigge på, hvad det er, der skaber de her lønforskelle, og dermed også sikre et opgør med lønforskellene, som jo eksisterer i det danske samfund, og som vi i en eller anden forstand her i Folketinget også har et ansvar for at holde øje med?

Kl. 15:11

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:11

Susie Jessen (DD):

Først lige i forhold til det sidste: Jeg tror, der er masser af ting, der gør, at man tjener den løn, man gør. Det kan jo sagtens være, at man i en periode, når man får børn, ryger ud af arbejdsmarkedet, og at det kan have en betydning for, hvilken løn man så efterfølgende har. Det kan også være et ansvar for enhver kvinde, selv hvis man er gravid, at forhandle løn. Det gjorde jeg selv, og jeg fik en lønforhøjelse, da jeg var højgravid, og det er jeg faktisk ret stolt af, for det er der mange der er kede af at bede om. Så det er selvfølgelig også et ansvar for en selv. Min mand har også arbejdet som portør i en periode, og han fik markant mindre i løn, end sygeplejerskerne gjorde, og han er en mand, og de fleste mænd er portører. Så der er jo forskel på lønnen rundtomkring, men jeg mener ikke, at det er sådan noget, vi skal begynde at lovgive om herinde på Christiansborg.

Det andet er, at vi altid gerne vil være med til at kigge på, hvad det er, der kan gøre op med de her parallelsamfund og ægteskabskontrakter og -regler, der foregår inde i moskéerne, og det er også derfor, at vi lægger op til det her med, at man skal miste sin myndighedsvielsesmulighed som imam, hvis det er, at man overtræder de her regler. Men vi vil gerne være med til at kigge på yderligere stramninger, og så håber vi i øvrigt, at Socialdemokratiet generelt bakker op om vores udspil.

Kl. 15:12

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 15:12

Trine Bramsen (S):

Det er ens eget ansvar at forhandle ens løn, og det kan ikke være noget, vi skal forholde os til herinde i Folketinget. Men faktum er, at der er en uforklarlig lønforskel på 7 pct. Det handler ikke om anciennitet, og det handler ikke om barselsorlov, men der er en uforklarlig lønforskel på 7 pct. mellem dem med den samme anciennitet, den samme type job, dem, der bestrider det samme kompetenceniveau. Jeg synes, det er interessant, at ordføreren siger, at det ikke kan være noget, Folketinget skal forholde sig til.

Mener ordføreren så ikke, at det, at der er 25 pct. i forskel på, hvad kvinder står med som pensionister, er et problem? 25 pct. mindre i pension har kvinder, når de når til pensionsalderen.

Kl. 15:13

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:13

Susie Jessen (DD):

Jeg synes, at det er rigtigt, rigtig godt, hvis alle kvinder sørger for at få lavet en rigtig god pensionsopsparing, så man ikke er afhængige af andre end sig selv, når det er, at man går på pension. Vi er jo så heldige her i Folketinget, at vi har en supergod pension, så vi er alle sammen godt ved muffen, når det er, at vi går på pension.

Kl. 15:13

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er til hr. Kim Valentin, Venstre.

Kl. 15:13

Kim Valentin (V):

Tak. Og tak til ordføreren for talen. Den største barriere for at blive leder og komme op iblandt dem, der tjener mest i det danske samfund, er at være kvinde. Det viser en ny undersøgelse. Hvad vil Danmarksdemokraterne gøre ved det?

Kl. 15:14

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:14

Susie Jessen (DD):

Jamen hvad skal vi gøre ved det herindefra? Altså, hvis man begynder at gøre noget ved det herindefra, mener jeg også, at man gør kvinder til en eller anden form for ofre, der ikke kan selv. Det er jeg ikke interesseret i. Jeg synes ikke, kvinder skal være ofre og holdes i hånden hele vejen igennem.

Kvinder i Danmark har alle de muligheder, som de kan ønske sig, for at komme op i ledelselagene. Det kan godt være, der er nogle strukturer og nogle gammeldags tankegange rundt omkring, og ja, det kan vi tale os ud af – jeg synes, det er fint, at vi taler os ud af det – men at begynde at lovgive sig ud af det, er jeg ikke med på, og det

håber jeg da godt nok heller ikke at Venstre er, for det har I da ikke været i gamle dage.

Kl. 15:14

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 15:14

Kim Valentin (V):

Tak. Jo, det synes jeg faktisk vi skal have gjort noget ved, for det er da forfærdeligt. Samtidig viser den her undersøgelse også, at der er en lige stor andel af mænd og kvinder, som ønsker at blive ledere, og hvis man måler på, hvordan folk er som ledere, så er de lige gode, om de er mænd eller kvinder. Og så er det da – undskyld mig – fuldstændig tåbeligt, at vi ikke indretter vores samfund sådan, at mænd og kvinder i lige høj grad bliver ledere. Vi ved i virkeligheden også, at virksomhederne bliver bedre, når der både er kvinder og mænd som ledere.

Kl. 15:15

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:15

Susie Jessen (DD):

Men hvad er målet så? Skal vi så indføre kvoter, sådan at der er 50 pct. mænd og 50 pct. kvinder på ledelsesposterne? Og hvad gør det egentlig ved de kvinder, som er ansøgere til de her ledelsesposter, at de lige pludselig bliver valgt til via en kvote, fordi de skal udfylde et eller andet hul i en ledelse, fordi man mangler en kvinde og derfor siger: Så sætter vi lige Else ind? Hvordan bliver Else set på, når hun får den der ledelsespост via en kvote, i stedet for at hun står der som en dygtig karrierekvinde, der selv er kommet så langt, som hun er nu?

Kl. 15:15

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er fra fru Samira Nawa, Radikale Venstre.

Kl. 15:15

Samira Nawa (RV):

Mange tak, og tak for talen. Jeg synes ikke, at ordføreren skal indlede sin tale med at sige, at vi andre nok er trætte af at høre om temaet negativ social kontrol. Jeg synes, det er vigtigt, og det er én blandt mange ligestillingsudfordringer, vi har i Danmark. Og jeg er rigtig glad for den liste af initiativer, som ordføreren har taget med. Nogle af dem kan Radikale Venstre slet ikke genkende sig selv i, men der er da også nogle af dem, som vi sagtens kan finde frem til et fælles samarbejde omkring. Ordføreren nævnte noget omkring exitstrategier, og ordføreren kom også ind på, at anerkendte trossamfund skal anerkende en borgerlig skilsmisse. Der er da flere ting dér, som vi godt kan tale om.

Noget af det, som ordføreren også kom ind på, var i forhold til imamerne. Der vil jeg egentlig høre, om man kunne forestille sig, at Danmarksdemokraterne ville være med til at se på en egentlig imamuddannelse i Danmark. For det er da om noget en måde at uddanne imamer på i Danmark, ligesom der også bliver uddannet teologer, som kan gå hen at blive præster.

Kl. 15:17

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:17

Kl. 15:19

Susie Jessen (DD):

Tak for det, og jeg er glad for den her tilkendegivelse af, at jeg også godt må tale om social kontrol fra nu af, og så vil jeg også gøre det næste år. Så det er jeg glad for at I siger.

I forhold til en imamuddannelse er jeg lidt bange for, at der er så mange strukturer inden for især den meget fundamentalistiske islam, som gør, at det ikke ville ændre på noget. Men det er simpelt hen noget, jeg er nødt til at gå tilbage og kigge på, altså hvad den imamuddannelse skulle indebære osv. Jeg vil gerne kigge på det, men jeg er bare ikke sikker på, at det her kommer til at ændre på noget som helst. Jeg tror, det er vigtigere, at vi får et fokus på, hvad det er, der foregår inde i moskéerne nu, og på, hvordan man så kommer det, der foregår derinde nu, til livs.

Kl. 15:17

Kl. 15:20

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 15:17

Kl. 15:20

Samira Nawa (RV):

Det hørte jeg egentlig som en åbenhed over for lige at se på det. Det er et forslag, som jeg i hvert fald er blevet præsenteret for ad flere omgange og igennem mange år af forskellige organisationer, også i det muslimske miljø.

Noget andet, jeg bare lige hurtigt ville følge op på, er fru Astrid Carøes spørgsmål om støtte til Sabaah, Baba og Bydelsmødrene, som jo alle sammen er organisationer, der arbejder for at give henholdsvis mænd og kvinder øget frihed og kontrol over eget liv. Var det cykelklubber, ordføreren kaldte det?

Kl. 15:18

Kl. 15:20

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:18

Kl. 15:20

Susie Jessen (DD):

Nej, jeg har ikke kaldt alle de her initiativer for cykelklubber. Men jeg har nævnt, at jeg synes, at der er nogle ret vilde eksempler på mange af de her, ja, hvad skal man kalde dem, sådan aktivitetsgrupper, som ikke rigtig gavner noget, altså som holder mange af de her kvinder inde i det parallelsamfund, de er i, hvor jeg mener, det er vigtigere, at man bryder ud og deltager i det danske samfund. Og det kan sagtens være, at der er mange af de her organisationer, som også gør det. Men jeg synes, det svært at stå og tale om alle de her organisationer som en helhed, for jeg synes også, at der er nogle af dem, der er træls, og så er der nogle, som måske gør nogle gode ting.

Kl. 15:19

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er til fru Rosa Lund, Enhedslisten.

Kl. 15:19

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg var simpelt hen ved at falde ned af stolen, da ordføreren omtalte ekstremt vigtige organisationer, som arbejder med at få unge mennesker ud af negativ social kontrol, med ordet cykelløb. Altså, det er svært for mig at sætte mig ind i, at man kan holde en lang tale om, hvor meget man gerne vil bekæmpe negativ social kontrol, men når det kommer til de konkrete initiativer, så slipper man, så vil man ikke være med. Det synes jeg da er en lille smule underligt. Skulle vi ikke bare finde de penge, som Sabaah står og mangler?

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:19

Susie Jessen (DD):

Jamen jeg håber, at fru Rosa Lund også hørte mit svar til fru Samira Nawa lige før, for der svarede jeg sådan set på det. Altså, der er jo meget stor forskel på de her organisationer, og jeg har ikke omtalt alle organisationer som cykelklubber. Jeg har sagt, at der er visse ting, der foregår inden for de organisationer, som måske ikke er fremmende for noget som helst. Der kan også være noget, hvor det ikke er tilfældet; der er jo stor forskel på de organisationer. Så det var ikke det, jeg sagde – det var en stråmand.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Rosa Lund (EL):

Kan ordføreren så ikke prøve at være lidt mere præcis og prøve at nævne over for Folketinget her, hvad det er for nogle organisationer, som arbejder med at bekæmpe negativ social kontrol, og som lige nu står til at miste deres finansiering, der ifølge Danmarksdemokraterne ikke fortjener finansieringen og ifølge Danmarksdemokraterne er cykelklubber? For jeg tror ikke, vi andre kender dem.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Susie Jessen (DD):

Jeg vil gerne være med til at se på, hvad det er, regeringen lægger op til at fjerne af støtte til de her organisationer. Det vil jeg gerne se på. Men nu har vi jo en høring i morgen, ved jeg, om negativ social kontrol, hvor nogle af de her interessenter er inviteret, og der er jeg da spændt på at høre, hvad det er, de har at sige. Og når regeringen så lægger op til at fjerne nogle af de her støtteordninger, vil vi tage stilling til det ud fra hver enkelt af de her organisationer.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er til fru Christina Olumeko, Alternativet.

Christina Olumeko (ALT):

Tak. Jeg kommer også til at lægge mig i slipstrømmen af nogle af mine kollegaers spørgsmål. For en af de organisationer, der lige nu får tilbageholdt midler fra regeringen, er Danner med deres krise-center og rådgivningstilbud til minoritetsetniske kvinder, som bliver kaldt for »Sig det til nogen«; ordføreren kan nemt slå det op bagefter. De er lige nu lukningstruede, og deres aktivitet er netop en, der bekæmper negativ social kontrol. Er det et tilbud, som Danmarksdemokraterne sammen med os andre gerne vil kæmpe for at bevare?

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Susie Jessen (DD):

Jamen jeg har faktisk besøgt Danner og også hørt om deres projekt, der hedder »Sig det til nogen«, og jeg synes faktisk, at det arbejde,

de laver hos Danner, er vigtigt og fremmende i forhold til at bekæmpe negativ social kontrol. Så det kunne det sagtens være. Nu vil vi gerne lige kigge det igennem, som regeringen er kommet med, og så må vi jo tage udgangspunkt i det derfra.

Kl. 15:22

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 15:22

Christina Olumeko (ALT):

Jeg synes bestemt, det lyder positivt, at Danmarksdemokraterne er villige til at kigge på det sammen med os andre. Nu må jeg bare til oplysning sige, at lige nu er det, der foregår, jo forholdsvis lukket. Vi kan ikke få at vide, præcis i forhold til hvilke organisationer der skal bespares. Regeringen tilbageholder mange, mange millioner, også mere end det, der egentlig skal til for at finansiere kriminalforsorgens aftale. Så jeg håber, at Danmarksdemokraterne sammen med os andre vil lægge pres på regeringen. Der er også noget, der ser ud til at være et aftalebrud på SSA-aftalen, som Danmarksdemokraterne også er en del af.

Kl. 15:22

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:22

Susie Jessen (DD):

Det her er jo også en af de udfordringer, der er på ligestillingsområdet, altså at vi skal sidde og holde øje med alle mulige ting, der foregår i andre udvalg og i andre ministerier, og der skal man godt nok have øjnene åbne. Så det vil vi også have i den her sag, og vi vil være med til at kigge på det.

Kl. 15:22

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Så er der ikke flere korte bemærkninger. Tak til fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne. Næste ordfører er fru Rosa Eriksen, Moderaterne. Velkommen.

Kl. 15:23

(Ordfører)

Rosa Eriksen (M):

Tak for ordet. Tak til ministeren for at fremlægge perspektiv- og handlingsplan for 2024 på ligestillingsområdet.

I handlingsplanen fremgår mange vigtige initiativer, som skal bidrage til at gøre Danmark til et mere inkluderende og retfærdigt samfund. For selv om vi er kommet langt med ligestillingen, står vi stadig væk over for udfordringer, som skaber ubalance og ufrihed. Ligestilling er ikke en kamp om køn eller mellem køn, men en kamp om lige muligheder og frihed for den enkelte. Det er en grundlæggende værdi i det danske samfund, og det er en helt grundlæggende værdi for Moderaterne.

Det er for mig åbenlyst, at vi stadig oplever kønnede problemstillinger, når vi ser på data. Hver femte kvinde oplever uønsket seksuel opmærksomhed. Næsten halvdelen af danske virksomheder har ikke en kvinde i bestyrelsen, og forskellen mellem danske piger og drenge tiltro til egne evner er den største blandt OECD-landene.

Og så er jeg rystet, og jeg er meget forarget – »forarget« er det helt rigtige ord at bruge – over, at vi har politikere, som udtaler sig om, at mænd altid vil overperforme, og at det er grunden til, at kvinder ikke er at finde på topposter i dansk erhvervsliv. Nøjagtig sådanne udtalelser er et eksempel på, at vi har kønsroller, hvor der forventes noget af kvinder og noget helt andet af mænd, og det er det, der gør, at vi ikke opnår reel ligestilling i vores samfund. Vi i

Moderaterne vil bestræbe os på, at vi kan være dem, vi vil, og blive dem, vi vil, uagtet køn.

Men ligestilling handler ikke kun om kvinder. Det handler også om mænd – rigtig meget om mænd og de personer, der identificerer sig inden for de nonbinære køn. Derfor er det også rigtig vigtigt, at perspektiv- og handlingsplanen stiller skarpt på bl.a. mænds sundhed og psykiske velvære såvel som bekæmpelsen af vold mod og mistrivsel blandt lgbtq+-personer.

Moderaterne mener, at vi alle skal være lige uagtet køn og seksualitet. Vores samfund skal kunne rumme alle. Vi skal gøre op med kønnede tankegange og kønnede forventninger. Uddannelsen til håndværker skal ikke være et mandefag. Uddannelsen til sygeplejerske skal ikke være et kvindefag. Ansvar for husholdningen skal ikke naturligt tilgå kvinder. Vi skal have frihed til at indrette os, som vi har lyst til, og være drevet af det, vi gerne vil.

Ligestilling er en afgørende forudsætning for et velfungerende og retfærdigt samfund. Derfor bekymrer det mig også, at Liberal Alliance gør så meget for at fremme holdningen om, at ligestillingskampen er gået for vidt, at de fremmer et verdenssyn, hvor kvinder reduceres til deres æggestokke, og hvor idéen om yderligere fremskridt udstilles som værende fuldkommen afmarcheret og radikalt. For mig er ligestilling ikke radikalt. For mig er det en nødvendighed.

For at nå i mål med de præsenterede initiativer er det vigtigt for mig at pointere, at det ikke vil være muligt at nå dem, hvis vi ikke anerkender, at der er kulturelle og strukturelle barrierer, der stadig eksisterer. Vi skal væk fra den diskurs. Vi skal væk fra den identitetspolitiske kamp om, hvorvidt vi har ligestilling. Vi skal se på de udfordringer, der er, tage dem alvorligt og gøre noget ved dem. Tak for ordet.

Kl. 15:26

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 15:26

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Nu nævner Moderaternes ordfører det her med, at sygeplejerske ikke må være et kvindefag, og at elektriker, eller hvad det var, ikke må være et mandefag. Jeg er selvfølgelig helt enig i, at mænd skal være velkomne til at blive sygeplejerske og kvinder skal være velkomne til at blive elektriker, det er fremragende, men der er jo bare gennemsnitligt flere kvinder, der gerne vil være sygeplejerske, ligesom der gennemsnitligt er flere mænd, der gerne vil være ingeniør eller elektriker. Træffer de de forkerte valg, eller skal de træffe et andet valg? Hvis det er kvinder og mænds eget valg, at de hellere vil det ene end det andet, vil det jo altid være sådan, at der vil være et kønsopdelt arbejdsmarked, uanset hvad vi politikere så mener om det.

Kl. 15:27

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:27

Rosa Eriksen (M):

Det, ordføreren siger, vil jeg gerne sætte spørgsmålstegn ved. Da jeg arbejdede som sygeplejerske, arbejdede jeg på forskellige afdelinger, og i akutmodtagelsen arbejdede der rigtig mange mandlige sygeplejersker, fordi der er lidt mere gang i den, så der kunne man godt tiltrække det andet køn. Mine små piger på 2 og 5 år leger med dukker. De siger allerede, at drenge er stærkere end piger, og jeg har faktisk gået og tænkt på, hvad det er, der så tidligt gør, at de også går ind i de her kønsroller. Jeg vidste ikke engang, at det var en mulighed for mig at blive håndværker, da jeg var yngre. Jeg har aldrig skænket det en tanke. Og det er jo ikke, fordi der er nogen,

der vil mig det ondt. Det handler jo netop om, at motorvejen til at blive sygeplejerske som kvinde er meget bredere, end den er til at blive elektriker. Det er jo det, vi skal have en samtale om og gøre noget ved. Og jeg tror også, at den nye folkeskolereform kan gøre noget godt der, når man får mere erhvervspraktik og får øjnene op for, hvad verden kan.

Kl. 15:28

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 15:28

Mikkel Bjørn (DF):

Mener Moderaternes ordfører, at det er et problem, hvis børn eller voksne for den sags skyld er af den opfattelse, at mænd gennemsnitligt set er stærkere end piger. Det er nu engang sådan, det forholder sig. Mænd er stærkere end kvinder.

Kl. 15:28

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:28

Rosa Eriksen (M):

Det kommer vel an på, hvilke mænd du spørger, og hvor meget de har trænet. Der var noget i et opslag med at bære nogen i en krig. Det ved jeg ikke helt hvad jeg skal svare på. Jeg synes, det er problematisk, at mine piger faktisk allerede identificerer sig fuldstændig med alle de kvindedominerede fag, og det bekymrer mig, hvis de vokser op og tænker, at de skal være derhjemme og lave mad og passe børn, for vi er lidt truet med at skulle tilbage til de gamle kønsroller. Der skal jo være lige muligheder for alle.

Kl. 15:29

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Næste korte bemærkning er til fru Sólbjørg Jakobsen, Liberal Alliance.

Kl. 15:29

Sólbjørg Jakobsen (LA):

Tak, og tak for talen. Det bliver jo komplet umuligt at skulle diskutere noget ud fra generelle betragtninger, hvis ikke man kan komme med generelle betragtninger. Mænd er højere end kvinder. Ja, du kan sagtens finde en masse mænd, der er lavere end nogle kvinder, men vi må da kunne snakke i gennemsnitsbetragtninger uden at skulle gå ned i petitesse hele tiden.

Jeg vil gerne spørge ind til noget, jeg nævnte i min tale, om den identitetspolitik, der er i Skotland. Der er kommet noget lovgivning, som kan gøre det ulovligt at kalde en person, der biologisk set er en mand, for en mand, hvis vedkommende er transkønnet. En meget populær forfatter, J.K. Rowling, har været ude og slå meget markant på kvinders rettigheder. Eksempelvis skal voldtægtsmænd, som identificerer sig selv som kvinder, ikke have ret til kvinders personlige rum. Det synes jeg hun gør meget sejt, og derfor skriver jeg ud, at hun fortjener en statue i min baghave. Hvorfor svarer ordføreren, at alle går ind for frihed, bare ikke lige den personlige frihed til at definere, hvem du er?

Kl. 15:30

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:30

Rosa Eriksen (M):

Jeg vil godt lige starte med at sige, at jeg synes, at det tweet, jeg så på X, bare var, at du skrev, at du ville have den der statue. Jeg

vidste ikke, hvad forhistorien var. Mit politiske drilleri skyldtes, at vi i Moderaterne egentlig synes, at det her er spild af tid. Vi skal ikke have love om, hvad man kalder hinanden, vi skal behandle hinanden ordentligt som mennesker. Man kalder ikke hinanden alle mulige ting. Man kalder ikke folk ting, de ikke er, og hvorfor er det så vigtigt at tale om, hvad man kalder en transkønnet. Man ville jo aldrig som et almindeligt velopdraget menneske kalde folk noget andet end det, de udstråler de er. Så hold nu op. Det er fuldstændig ligegyldigt.

Kl. 15:31

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 15:31

Sólbjørg Jakobsen (LA):

Det er da ikke fuldstændig ligegyldigt. De her situationer udspiller sig jo rundtomkring i verden. Det er da klart, at jeg går op i, at hvis min pige er ude at svømme, skal der ikke stå en voldtægtsmand ved siden af hende. Det er derfor, jeg går op i det. Jeg er enig i, at man skal være ordentlig og omtale hinanden ordentligt. Hvorfor er det ordentligt at skrive på X med drilleri, at LA går ind for frihed, bare ikke lige den personlige frihed til at definere, hvem du er, når det er fuldstændig løgn og latin?

Kl. 15:32

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:32

Rosa Eriksen (M):

Selvfølgelig skal voldtægtsmænd ikke være sammen med deres ofre i en svømmehal og sådan noget. Det er alle mulige tænkte eksempler i en eller anden skræmmekampagne. Jeg ved ikke, om det er en kampagne, der går ud på, at nu skal vi til at være bange for transpersoner. Jeg får lyst til at sige: Tag det roligt! Der er større problemer, eksempelvis negativ social kontrol, som jeg synes vi skal tage fat på, og som jeg også går og tænker rigtig meget over. Kom nu!

Kl. 15:32

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er til hr. Kim Edberg Andersen, Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:32

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det, formand, og tak for ordet. Jeg bliver nødt til at sige, at det jo er vildt at høre Moderaterne stå og sige, at følelser trumfer fakta. Altså, man skal ikke kalde folk for noget, de ikke er, og man er født enten som mand eller kvinde, og tak for det, og så behøver vi ikke have den her debat længere. Jeg er 50 år gammel, og vi havde tidligere aldrig et problem med folk, som definerede sig som noget andet, men det blev lige pludselig et problem. For lige pludselig skulle alle vi andre til at tænke os til, hvad folk gik og følte inde i maven, og det blev sådan et følelsesdiktatur, vi blev lagt under, og så skulle vi alle sammen makke ret.

Det er jo det, der er problemstillingen, og der er Moderaterne jo wokefortalere nummer et i Folketingssalen, og det er jo skönt. Men det ville nu også være godt, hvis man som folketingspolitikere bare erkendte fakta. For ja, mænd er sådan helt generelt stærkere end kvinder, og det handler om puberteten. Frem til puberteten er kønnene stort set lige stærke, og så får vi en større dosis af de mandlige kønshormoner, og det gør, at vores knogler bliver kraftigere, og at vores muskeltilslutninger bliver bedre, og derfor er mænd rent faktisk stærkere.

Vil Moderaternes ordfører ikke anerkende, at mænd generelt er stærkere, og at fakta i politik til enhver tid trumfer følelser?

Kl. 15:36

Kl. 15:33

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Vi går videre i biologitimen. Ordføreren.

Kl. 15:33

Rosa Eriksen (M):

Ja, jeg er jo uddannet sygeplejerske, så jeg kan kun give ordføreren ret. Det er fuldstændig rigtigt, at mænd har et højere testosteronniveau end kvinder, så derfor vil en mand, hvis han træner, få en større muskelmasse. Men hvad er det for en debat at skulle stå og have her? Det giver jo ikke rigtig nogen mening, når vi taler lige muligheder. Kvinder, der laver professionel sport, bliver udfordret, fordi der ikke bliver givet penge til kvindeelitesport i forhold til mandeelitesport. Hvorfor er det et behov, at vi skal tale om de her ting? Skal vi ikke bare skabe lige muligheder for alle og sørge for, at alle kan dyrke den sport, de har lyst til?

Så er jeg fuldstændig enig med ordføreren. Prøv at høre her: Man er født som mand, man er født som kvinde, og man er noget andet, og siger man det forkert til nogen, går det nok også. Altså, det er helt almindelige rare mennesker, der har en anden kønsopfattelse, og ærlig talt fylder det ikke ret meget, og det er så nemt at tage hensyn til, så jeg kan kun give dig ret.

Kl. 15:34

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:34

Kim Edberg Andersen (DD):

Det er da dejligt, og sådan er det jo, når man har fakta på sin side, altså at det så er nemt for andre mennesker at give en ret, og det er jeg jo efterhånden vant til. Virkeligheden er jo også bare, at jeg gerne vil høre Moderaternes holdning til det, og hvordan de så har det med ligestillingen, hvis jeg nu lige pludselig definerer mig som en, der hedder Karen, og jeg har lyst til at spille kvindefodbold. Skal jeg så have det som en ret? For det er jo ligestilling, og jeg har gennemgået puberteten osv., men jeg bliver nødt til at høre det. For Moderaternes ordfører startede sin tale med at sige, at der faktisk ikke er forskel på kønnene, og jo, det er der. Det ved vi faktisk at der er mentalt og fysisk, og det er jo det, vi alle sammen skal arbejde for bliver udvisket mindst muligt, men vi skal da ikke sætte specielle rammer op.

Anerkender Moderaterne, at det er mænd, der er født som mænd, der dyrker mandesport, og at det er kvinder, der er født som kvinder, der dyrker kvindesport, og at der er forskel på kønnene?

Kl. 15:35

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:35

Rosa Eriksen (M):

Jeg tror, at ordføreren vil være en rigtig smuk kvinde som en Karen. Altså, det er ikke Folketingets job at beslutte, hvem der skal dyrke hvilken sportsgren. Det har jeg fuld tillid til at de har helt styr på ude i sportsklubberne, når de møder de udfordringer, og det samme er med hensyn til, hvor de skal gå i bad og sådan noget. Der er fuldstændig styr på det de steder, hvor det er et problem, og derude er det et meget mindre problem, end det er herinde i Folketingssalen. Så apropos woke: Hvorfor bliver vi ved med at snakke om det?

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Det næste korte bemærkning er til fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:36

Susie Jessen (DD):

Tak. Jeg har jo også selv tre piger derhjemme, og børn er kloge, for de siger nogle gange bare det, der er fakta, og ja, drenge er stærkere end piger. Så ordføreren skal gå hjem og rose sine piger for at vide fakta. Kvinders absolutte styrke er generelt 33 pct. lavere end mænds, det kan man bare slå op, det er fakta, og det er måske det, der lidt er det grundlæggende problem med Moderaterne ligestillingspolitik her, altså at man ikke vedkender sig fakta. Og jeg har jo også set en ordfører nævne på Twitter eller det, der i dag hedder X, at mænd godt kan få menstruation. Altså, det er jo ikke rigtigt, at mænd kan få menstruation. Men det har en ordfører sagt på Twitter at det kan mænd godt, for det er Venstres Ungdom, tror jeg nok, begyndt at snakke om.

Så jeg vil bare lige spørge ordføreren: Skaber det ikke noget forvirring for vores børn, at man ikke forholder sig til fakta, men at man præsenterer en verden for dem, som de kan anse, som de selv har lyst til, eller man kan svæve rundt og komme med nogle ting, som overhovedet ikke passer? Det synes jeg ikke er en særlig god måde at anse verden og livet generelt på.

Kl. 15:37

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:37

Rosa Eriksen (M):

Jeg synes, det er interessant, at I ude på højrefløjen har så travlt med det her, og at I jo netop ikke vil lovgive om det, at I ikke kommer med det, I vil lovgive om, og hvad det er, der skal ske. Altså, jeg har intet problem med, at en kvinde, som har en livmoder, opfatter sig som en mand, og så vil den person jo sige: Jeg er en mand, der har menstruation. Og hvad så? Det er fuldstændig lige meget, og det er så få mennesker i Danmark, det her drejer sig om.

Helt ærligt, du stod selv heroppe og talte om negativ social kontrol. Jeg er opvokset med det, med piger, der ikke kan få en uddannelse, og som bliver slået, incest, alle de her ting, og så står vi og bruger vores tid på det her. Hold nu op!

Kl. 15:37

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Uanset engagementet skal ordføreren lige huske det med direkte tiltale.

Spørgeren.

Kl. 15:38

Susie Jessen (DD):

Ja, jeg sidder også og vender øjne over, at vi skal bruge tid på det her, og at der står en ordfører for Moderaterne, som himler over, at hendes børn siger, at drenge er stærkere end piger, og at det bekymrer ordføreren, at hendes børn synes, at det ville være rart at lave noget mad til deres børn og passe børn.

Hvad er det for noget? Hvorfor skal man lige pludselig gøre familielivet til sådan noget, der er latterligt og fjollet at bruge tid på? Det er da lige så meget værd, som det er at gå på arbejde. Det vil jeg bare lige sige, og det håber jeg også at ordføreren vil bekræfte og også sige til sine egne piger derhjemme.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Rosa Eriksen (M):
Ja, selvfølgelig.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Det afslutter så de korte bemærkninger. Tak til fru Rosa Eriksen, Moderaterne. Den næste ordfører er fru Dina Raabjerg, Det Konservative Folkeparti. Velkommen.

(Ordfører)

Dina Raabjerg (KF):

Tak, formand. Det Konservative Folkeparti takker for redegørelsen. Vi er enige i, at ligestillingen er en grundlæggende værdi, og den årlige redegørelse gør det muligt for os at følge området nøje med øje for, hvor ligestillingen eventuelt halter efter.

Når vi taler om ligestilling, taler vi typisk om det med afsæt i mål omkring lige muligheder for at udfolde sit potentiale uanset køn, alder, seksuel orientering eller etnicitet, og det bakker vi op om. Vi har imidlertid noteret os, at debatten og synet på ligestilling i de senere år har bevæget sig ud over et fokus på de individuelle rettigheder til spørgsmålet om, hvordan diversitet er en konkret fordel for organisationer og samfund, og vi kan se, at det også har bevæget sig ind flere steder i redegørelsen. Vi skal imidlertid sikre, at vi også holder fast i princippet om, at individer skal forfremmes og belønnes alene på deres evner og deres præstationer, og vi vil derfor benytte lejligheden til at minde om, at vi i arbejdet med individets ligestilling og diversitet også er nødt til at sikre retfærdighed i form af belønning af talent og præstationer, så de talentfulde og hårdtarbejdende mennesker ikke ser sig forbigået. Ellers stiller vi ikke folk lige.

Vi tror på, at vi godt kan fjerne benspænd for ligestilling og samtidig sikre, at det er folks evner og præstationer, der belønnes. De tre dimensioner i ligestillingen, altså den individuelle frihed, diversitetsfordelene og princippet om at belønne flid og talent, er det afgørende at vi balancerer i et retfærdigt og ligestillet samfund, hvis alle skal kunne se sig selv i det. I forhold til selve redegørelsen noterer vi os, at det går den rigtige vej med ligestillingen mange steder, og det er glædeligt.

Hvis vi skal slå ned på et par områder, vil vi gerne fremhæve en trend, nemlig at drenge klarer sig dårligere end piger i uddannelsessystemet, og at dette er blevet forværret med en stigende forskel i karaktergennemsnittet på de to køn. Når det nu har været kendt i efterhånden rigtig mange år, savner vi, at det også snart ledsages af konkrete initiativer, og det vil vi opfordre ministeren til, særlig fordi vi taler om vores fremtid i form af børn og unge. Vi noterer os også, at der fortsat er store udfordringer med social kontrol, som flere andre også har nævnt i dag, og ligestillingen i forhold til kvinder fra MENAPT-landene. Det er f.eks. bekymrende, at kvinder med indvandrerbaggrund fylder hele 43 pct. af pladserne på kvindekrisecentre, og det er frustrerende, at det synes næsten umuligt at få gjort op med det problem.

Sluttelig vil jeg nævne, at vi savner, at man dykker lidt mere ned i resultaterne af vores konkrete indsatser på ligestillingsområdet, altså hvad vi har gjort for ligestillingen, som rent faktisk virker, hvorfor det virker, og hvorfor der er noget af det, vi gør, der ikke virker, så vi kan blive klogere på, hvad det er for nogle håndtag, vi kan trække i. Jeg vil endnu en gang takke for redegørelsen. Vi er

Kl. 15:38 kommet langt med ligestillingen i Danmark, men som jeg også har nævnt her, er der fortsat nogle emner at dykke ned i. Tak.

Kl. 15:43

Kl. 15:38 **Tredje næstformand (Karsten Hønge):**
Første korte bemærkning er til fru Trine Bramsen, Socialdemokratiet.

Kl. 15:43

Kl. 15:38

Trine Bramsen (S):

Jeg forstod simpelt hen ikke den distinktion mellem individ og strukturer, for når vi diskuterer det her i Folketingssalen, hvor vi jo netop arbejder med lovgivning, så handler det om, at vi skal sikre, at alle kan komme ind på den samme bane og spille der. Og når vi netop diskuterer strukturerne, er problemet jo, at der er nogle baner, hvor bommen er gået ned. Man kan simpelt hen ikke indløse billet som enten det ene eller det andet køn til at komme ind på banen og spille. Derfor kan man jo snakke nok så meget om individ og om, hvad individet kan gøre, og at det er individet, der må løbe ind på banen og gøre det godt, men hvis bommen er gået ned og man slet ikke kan komme derind, så har vi problemet. Det er jo det, der er essensen af ligestillingsdebatten, altså at sikre, at alle har muligheden for at få bommen til at gå op og give adgang til banen, og så må man selvfølgelig bruge sine individuelle evner til at spille den bedste kamp. Men forudsætningen er jo selvfølgelig, at man overhovedet kommer med på holdet.

Kl. 15:44

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:44

Dina Raabjerg (KF):

Det var også det, jeg prøvede at sige – åbenbart ikke tydeligt nok – altså at ligestilling handler om flere elementer, nemlig at vi sørger for at balancere det, at vi får fjernet benspænd, og at vi får arbejdet med de bias, der kan ligge forskellige steder. Og også at vi i arbejdet med at skabe større diversitet ikke går på kompromis med det grundlæggende princip om, at talenterne også skal belønnes, og at hårdt arbejde og flid skal belønnes. Så det, jeg prøvede at sige, på min knudrede måde, var, at vi skal balancere de tre ting for at kunne lykkes med ligestillingen.

Kl. 15:44

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 15:44

Trine Bramsen (S):

Så vil jeg gerne spørge, hvor det så er, at Konservative vil have bommen til at gå op. Hvor er det, Konservative mener, at strukturerne i dag ikke skaber de samme forudsætninger for, at man kan bruge sine individuelle evner? For det hørte jeg nemlig ikke i ordførers tale.

Kl. 15:45

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:45

Dina Raabjerg (KF):

Det, jeg forsøgte at komme med, var faktisk to meget konkrete områder, hvor jeg mener, at vi halter bagefter i forhold til ligestillingen, f.eks. i folkeskolen. Der er noget, der tyder på, at vores drengebørn ikke får forløst deres potentiale. Det har vi brug for at få kigget ind i, og jeg nævnte også problemerne med social kontrol. Der er nogle

benspænd der, vi skal have ændret, så vi kan få forløst det potentiale, der er hos de kvinder, der oplever social kontrol.

Kl. 15:45

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er fra hr. Kim Valentin, Venstre.

Kl. 15:45

Kim Valentin (V):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Jeg har i mine spørgsmål fokuseret på, hvordan kvinder behandles i forhold til at være ledere i erhvervslivet. Jeg havde forventet, at Konservatives ordfører måske havde nævnt det et eller andet sted i talen, for det er et hovedområde inden for ligestilling. Derfor spørger jeg lidt ind til det nu. 0,9 pct. af al den kapital, der ryger ud til iværksættere, går til kvindelige iværksættere. En del af det skyldes selvfølgelig, at der er færre kvindelige iværksættere, men det er et strukturelt problem.

Så er der det her med, at mænd og kvinder jo er lige gode til ledelse, men at 2.387 af de største virksomheder i Danmark ikke har en eneste kvinde i bestyrelsen. Konservatives ordfører nævner ingen af de her dele i sin ordførertale, og ordføreren kommer overhovedet ikke ind på det. Hvorfor ikke det? Og hvad er egentlig løsningen på det her?

Kl. 15:46

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:46

Dina Raabjerg (KF):

Når vi ikke kommer ind på det, er det, fordi vi i udgangspunktet gerne vil have, at man belønnes for sit talent, og at man skal sætte sig i spil. Hvad spørgeren ikke ved, er, at jeg faktisk har været med til at stifte det bestyrelsesnetværk, der hedder Bestyrelseskvinder, og som arbejder aktivt for at få flere kvinder i bestyrelser. Det arbejde går jo i stort omfang ud på at gøre opmærksom på, hvad det er, kvinderne kan, og få fremvist de kompetencer, som kvinderne har i bestyrelseslokalet, og igennem det at udøve netværk få sat de her kompetencer i spil.

Kl. 15:47

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:47

Kim Valentin (V):

Jeg hørte sådan set, at ordføreren sagde, at man bliver belønnet for sit talent. Det vil altså sige, at der ikke er noget talent derude blandt kvinder – det vil jeg gerne have lov til at sige at jeg er *vildt* uenig i. Altså, der er fuldstændig lige så mange kvindelige talenter, som der er mandlige talenter. Så det her er jo en strukturel ulighed, der eksisterer, og som man er nødt til at gøre noget ved, og der spørger jeg Konservatives ordfører: Hvad vil Det Konservative Folkeparti gøre ved det?

Kl. 15:48

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:48

Dina Raabjerg (KF):

Jeg tror, at spørgeren lægger mig ord i munden, i forhold til at jeg skulle have sagt, at kvinder ikke kan lige så meget som mænd. Når jeg har været med til at stifte sådan et netværk, er det jo netop for at synliggøre, at der er rigtig mange kvinder, som har et enormt potentiale. Og jeg tror, at vi skal passe på med, at alting skal styres

fra lovgivernes side i forhold til konkrete kvoter. Det, vi kan gøre, er også rigtig meget selv at organisere os som kvinder og opsøge de netværk og bruge den viden, der er, om, hvordan det er, at man faktisk får en bestyrelsespost, for det er der rigtig meget viden om.

Kl. 15:48

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er til fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:48

Susie Jessen (DD):

Tak. Det er egentlig bare en tilkendegivelse af, at jeg er glad for, at De Konservative stadig har den her borgerlighed i sig, ligesom vi i Danmarksdemokraterne, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance har, altså har fornuften. Jeg fik ikke nævnt før oppe på talerstolen, at jeg også er virkelig glad for, at Det Konservative Folkeparti på udlændingeområdet er ret opmærksomme på det her med social kontrol. Det synes vi er rigtig dejligt. Det er lige præcis, som ordføreren siger, nemlig at man skal have nogle netværk og organisationer, og at det er den vej, man skal gå, og at man ikke skal lovgive herinde fra Christiansborg. Så jeg vil bare lige sige tak for talen og for svarene, for jeg tror, det er vigtigt, at vi borgerlige står sammen om fornuften her i de kommende år.

Kl. 15:49

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:49

Dina Raabjerg (KF):

Tak for kommentaren.

Kl. 15:49

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ønsker spørgeren ordet for endnu en kort bemærkning? Nej, så er der ikke flere korte bemærkninger. Tak til fru Dina Raabjerg, Det Konservative Folkeparti.

Se, nu er jeg i en lidt særlig situation, for den næste ordfører, fru Rosa Lund fra Enhedslisten, har jeg dog set i salen, men hun er simpelt hen væk. Ja, hvad kan der ikke ske under sådan en debat. Jeg har da set ordføreren sidde på sin plads, men nu er hun øjensynligt væk. Så går vi videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er fru Samira Nawa, Radikale Venstre. Velkommen, det er da godt, at ordføreren er her.

Kl. 15:50

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Tak, formand. Jeg er ikke blevet væk endnu. Få andre temaer kan splitte, som ligestilling gør det, og det har altid været uforståeligt for mig, fordi det jo handler om noget så grundlæggende som lige muligheder og frihed til at være den, man er. Det er vildt, at det stadig er så farligt at sige højt, at det ikke er sådan, det forholder sig i virkeligheden. Der er ikke lige muligheder i dag, og der er ikke frihed til at være den, man er. Kampen for ligestilling er trætende, men den nytter, for nogle gange bliver det utænkelige virkeligt, og det er faktisk sket et par gange i mine år som ordfører her på området.

I 2018 fremlagde vi i Radikale Venstre et stort ligestillingsudspil, og dengang virkede det for langt de fleste af forslagene vedkommende utopisk, at de skulle kunne realiseres, når man tog debatten dengang i betragtning. Men bare på de 5 år, jeg har siddet på ligestillingsområdet, og også sammen med nogle af de ordførere, der har siddet lige så længe på området, er der alligevel sket en del.

Derfor får jeg jo lyst til i sådan en fejringstale også at remse nogle af de vigtige ting op. For i Danmark har vi jo fået fædrebarsel; barselsfond til selvstændige; en samtykkebaseret voldtægtslovgivning og styrkede uddannelsesindsatser, så politi og anklagemyndighed er endnu bedre klædt på til at arbejde med ofre for voldtægt; obligatorisk seksualundervisning på gymnasiale uddannelser; en styrket indsats mod digitale krænkelser såsom grooming og sextortion; psykisk vold er blevet kriminaliseret; der er skærpede krav til måltal og politikker for at fremme en mere ligelig kønsfordeling i landets største virksomheder; og vi har fået en styrket indsats for forebyggelse og håndtering af seksuel chikane på arbejdspladser, herunder et højere godtgørelsesniveau og skærpet arbejdsgiveransvar.

Så har vi fået mere ambulant hjælp til voldsofre; flere exitboliger til personer, der bryder ud af familien som følge af social kontrol; opkvalificering af fagfolk og centrale civilsamfundsaktører, der netop opsporer, forebygger og håndterer negativ social kontrol; en ligelig fordeling af børne- og ungeydelsen; digital post til begge forældre; ophold på krisecentre for voldsudsatte mænd og deres børn; og snart også en lovliggørelse af partnerægdonation, så regnbuefamilier også fremover får lettere ved at få børn.

Så man kan faktisk rykke noget, hvis man tør og kæmper for det, og det er summen af de små skridt, der tilsammen gør den store forskel. Men det skal jo ikke betyde, at man så sænker skuldrene og tænker: Så er alt jo godt, og så behøver vi ikke at have sådan en årligt tilbagevendende debat om ligestilling. Det synes jeg bestemt vi skal, for der er fortsat nok at gøre.

Vi skal sikre ordentlige barselsvilkår for selvstændige og for ledige. Vi skal fremme en god samtykkekultur gennem god, normkritisk og tidssvarende undervisning i krop, køn og seksualitet for alle børn og unge. Lgbt-personers rettigheder og trivsel skal styrkes markant. Vi skal have langt større diversitet på ledelsesgangene, og vi skal gøre mere for de tusindvis af kvinder, der hvert år udsættes for psykisk og fysisk vold, hvilket for ca. 12 kvinders vedkommende hvert år får et dødeligt udfald. Så skal vi også sætte en stopper for den udbredte diskrimination, der foregår i alle lag af samfundet, og støtte mere op om dem, der kæmper ligestillingskampen i etniske minoritetsmiljøer.

Så er der også det forhold, som jeg brugte en stor del af min taletid på sidste år, nemlig at der er mere end 10 pct. af den voksne befolkning i Danmark, der ikke har stemmeret. For mig og Radikale Venstre at se er det også et ligestillingsproblem, når der er 10 pct. af den voksne befolkning i samfundet, der ikke har den samme adgang til demokratiet som resten af befolkningen. Det kræver, at der sker ændringer på statsborgerskabsområdet og på området omkring permanent opholdstilladelse, og der er ikke sket noget, siden sidst vi havde denne debat, så den ulighed består fortsat.

Der er nok at gøre, og debatten her i dag har også berørt flere af de områder – både i den liste, jeg kom ind på, af ting, vi har opnået, men jo også dér, hvor der stadig er nok at gøre. Det virker, som om vi kan finde hinanden på kryds og tværs og der er en eller anden form for vilje til at gøre noget. Vi ser hver især med vores briller og har hver især vores ideologiske udgangspunkt, men i debatten her og også den, vi havde sidste år, oplever jeg alligevel en vilje til i en vis udstrækning at nå hinanden. Det synes jeg vi skal fortsætte med, for hvor langt kunne vi så ikke nå de næste 5 år? Jeg har i hvert fald høje ambitioner og glæder mig til at fortsætte samarbejdet med alle. Tak.

Kl. 15:55

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til hr. Kim Valentin, Venstre.

Kl. 15:55

Kim Valentin (V):

Tak, og tak til ordføreren for talen. Jeg har i mine spørgsmål været inde på arbejdsmarkedet og det, at kvinder ikke har adgang til ledelse og kapital i ledelse i samme grad, som mænd har, og det taler ind i, at vi i Danmark har en problemstilling, der hedder strukturel ulighed, som er til ugunst for kvinder. Hvordan forholder Radikale sig til det? Jeg har bl.a. fremført, at der er et problem, når vi kigger på, at den største barriere for at få et ledelsesjob og få en høj løn faktisk er at være kvinde.

Kl. 15:56

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:56

Samira Nawa (RV):

Jeg synes, det her er en vildt sjov situation, for her i løbet af debatten, hvor hr. Kim Valentin har stillet det her spørgsmål og fremført sine argumenter, har jeg tænkt: Wauw, han har læst mine talepapirer i alle mulige andre sammenhænge, hvor jeg lige præcis har fremført de argumenter, men jo så også er nået frem til, at den løsning, vi skal have på den udfordring, er, at vi skal have kvoter for en midlertidig periode for det underrepræsenterede køn på ledelsesgangene, for lige nu er der præcis, som hr. Kim Valentin siger, en udfordring, der bremser kvinder i at nå topposter, og det er kønnet.

Derfor skal vi ikke bare tale om, at der er den her kultur, og at der er de her strukturelle barrierer, men vi skal også løse dem, og det kunne man gøre ved f.eks. at indføre kvoter. Det håber jeg at hr. Kim Valentin vil være med til.

Kl. 15:57

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:57

Kim Valentin (V):

Jeg er glad for, at man har fulgt med i, hvad jeg har sagt, for jeg har jo gemt mit svar på det her til lige præcis den her samtale, for i Venstre går vi jo ikke ind for kvoter. Vi mener, at der er andre måder, man kan gøre det på. Eksempelvis kan man jo se, at pensionskasserne gerne vil være med til at måle de største virksomheder på, om de har lighed og uligestilling i deres ledelsesform, og det betyder noget, hvis man begynder at flytte de penge, der ryger ind i selskaberne. Det mener jeg selv er meget mere effektivt, end at vi går ud og siger: kvoter.

Kl. 15:57

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:57

Samira Nawa (RV):

Ja, og det kan jo godt være, at man også skal gå andre veje, men jeg mener bare, at vi i Folketinget jo er nået så langt som at tale om måltal og politikker og mere gå ad frivillighedens vej. Men vi er nødt til, hvis vi gerne vil skubbe på kulturen og ikke bare lade den komme af sig selv, også at træffe nogle beslutninger, hvor vi aktivt får skubbet på. Der ser vi i Radikale Venstre kvoter som en løsning, men som en midlertidig løsning, som jeg også nævnte, for at give kulturen et skub, så vi netop kommer et sted hen, hvor kvinder vurderes på lige fod med mænd.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er til fru Trine Bramsen, Socialdemokratiet.

Kl. 15:58 under den seneste regeringsperiode, hvor fru Trine Bramsen også selv var ligestillingsminister en del af tiden.

Kl. 16:01

Trine Bramsen (S):

Jeg fik egentlig lyst til at spørge ordføreren om noget, fordi hun er en gammel, garvet ræv inden for det område og har været med i lang tid. Det bliver jo tit fremført i den offentlige debat, at ligestillingsdebatten er gået for vidt, at der er noget, der er gået wokeamok, og at det hele er kastet op i luften, når det handler om kønsroller. Men kan ordføreren komme i tanke om en eneste debat herinde i Folketinget, der har været initieret af venstrefløjen, og som har været helt på månen og været wokeamok, eller en debat, hvor ligestillingsområdet er gået helt amok?

Kl. 15:58 **Tredje næstformand (Karsten Hønge):**
Næste korte bemærkning er til fru Christina Olumeko, Alternativet.
Kl. 16:01

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet, og tak for en god tale. Da jeg læste redegørelsen her fra ministeriet, slog det mig, hvor tyndt afsnittet om lgbt-personer er. Det var meget slående, at lgbt-personer heller ikke er nævnt i forordet til redegørelsen. Min oplevelse i Folketinget har indtil videre været, at det er utrolig heldigt og godt, at lgbt-personer står indskrevet i ressortområdet for Ligestillingsministeriet. For ellers tror jeg faktisk ikke, at det ville fylde specielt meget i Folketinget, og det, at det gør det, har jo gjort, at der trods alt står en lille smule, hvilket er bedre end ingenting. Ordføreren var inde på, at det er flere små skridt, der til sidst gør, at vi kommer langt over længere tid. Så jeg vil egentlig bare spørge, hvad Radikale Venstres næste lille skridt er på lgbt-området.

Kl. 15:59

Kl. 16:02

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:59

Samira Nawa (RV):

Tak for spørgsmålet og i øvrigt samarbejdet igennem tiden. Grunden til, at jeg også oplyste de her mange sejre gennem de seneste 5 år, var jo også for netop at fremhæve nogle af de områder, hvor vi i fællesskab har løst nogle udfordringer, hvor jeg tænker at langt de fleste tænker: Hvorfor egentlig først nu? Det er eksempler på ting, som vi jo ikke vil acceptere som værende ligestillingsproblemer i Danmark. Det er da helt almindeligt, at både far og mor får digital post i vedrørende børn, eller at de deler børne- og ungeydelsen. Så det der med, at debatten skulle være gået wokeamok, kan jeg ikke genkende. Men at vi har løst problemer, kan jeg bestemt genkende, og at vi har flere problemer at løse og har et ansvar for at gøre det, synes jeg også at vi alle sammen skal tage på os.

Kl. 16:00

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 16:00

Trine Bramsen (S):

Når jeg spørger ordføreren, er det jo netop også, fordi jeg har haft svært ved at komme i tanke om noget, som er helt ekstremt, eller som man ikke kan diskutere som på et almindeligt politisk område, eller komme i tanke om, at man her i Folketingssalen skulle have diskuteret kagepersoner eller nogle andre ting. Det mindes jeg simpelt hen ikke at vi har gjort over de seneste mange år. Når jeg spørger, er det dog alligevel for lige at få ordføreren til at bekræfte, at de eneste gange, vi har diskuteret sådan noget som pronomen og køn, så har det været initieret af højrefløjen.

Kl. 16:00

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 16:00

Samira Nawa (RV):

Jeg har ikke den der sådan helt skarpe opgørelse over det. Men når vi ligesom tager de debatter med udgangspunkt i de forslag, der bliver fremsat på ligestillingsområdet – det kunne være af mine kollegaer i SF, Radikale Venstre selv eller fru Trine Bramsens parti – så synes jeg faktisk, at vi tager en stille og rolig debat, men også får rykket på de ligestillingsudfordringer. Sådan som det også skete

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:02

Samira Nawa (RV):

For min skyld behøver vi ikke at tage små skridt. Vi kan sagtens tage endog meget store skridt på ligestillingsområdet. Jeg tror sådan set, at det er rigtigt, at lgbt+-området ligger under ligestilling, for hvor skulle det ellers behandles henne? Det er også derfor, at det var vigtigt for mig at fremhæve partnerægdonationer, som Alternativet jo bl.a. selv har haft en meget aktiv rolle i formentlig snart bliver vedtaget.

Nogle af de ting, som ordføreren her i løbet af debatten har fremført, synes vi også i Radikale Venstre at der skal kigges på, f.eks. at også sociale forældre får bedre adgang til at følge med i deres børns liv. Omvendelsesterapi har også været oppe, så der er flere områder at kigge på. Noget af det, som jeg synes er særlig slående, er jo den store mistrivsel, der bl.a. er blandt lgbt+-personer.

Kl. 16:03

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 16:03

Christina Olumeko (ALT):

Det er vi i Alternativet utrolig glade for at høre, og jeg tror, at Radikale Venstre vil vi finde, at vi er flere partier, der rigtig gerne vil styrke trivslen, vilkårene og ikke mindst rettighederne for lgbt-personer. Så jeg er glad for, at vi er flere, der har det fokus.

I forhold til netop sociale forældre og familier med mere end to forældre vil jeg bare spørge, om Radikale Venstre også deler den vision, at vi skal derhen, hvor man bliver anerkendt som juridisk forælder, hvis man f.eks. er den tredje eller fjerde forælder.

Kl. 16:03

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:03

Samira Nawa (RV):

Ja, det kan vi sagtens se os selv i. Og så vil jeg bare tilføje det, som jeg ikke nåede, da jeg lige svarede før, nemlig at en stor del af arbejdet på lgbt+-området jo også handler om at styrke de organisati-

oner, som sidder på området. Det er LGBT+ Danmark, Sabaah og LGBT Asylum. Det er organisationer, som vi også har haft drøftet her i løbet af debatten, og som jo ser ud til at blive skåret ned eller få fratrækt bevillinger.

Kl. 16:04

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Dermed kan vi sige tak til ordføreren fra Radikale Venstre. Næste ordfører på talerstolen er hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti.

Kl. 16:04

(Ordfører)

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Dansk Folkeparti har ligesom sidste år imødeset den her redegørelse på ligestillingsområdet, mest af alt fordi den meget ærligt afslører regeringens ambitioner om at navigere ligestillingsdebatten ind på et venstreorienteret territorium. Og så er det selvfølgelig også en fin anledning til at debattere nogle af de fasttømrede narrativer og skadelige ambitioner, som også præger området.

Ligestilling er en god ting, hvis det betyder, at individuelle mennesker ikke begrænses i at forfølge deres egne drømme og ambitioner i tilværelsen. Hvis ligestilling betyder frihed, som det jo har gjort i klassisk forstand, så er Dansk Folkeparti store tilhængere af ligestilling. Problemet er, at ligestilling er blevet et tveægget sværd. Det ene øjeblik betyder det mere frihed til både mænd og kvinder, hvilket jo er fremragende, og det næste øjeblik bliver begrebet brugt som løftestang for den form for diskrimination, som ligestillingsambassadørerne ellers selv hævder at ville kæmpe imod.

For nylig kunne vi læse, at forsvaret nu åbner op for at ville favorisere kvinder og etniske minoriteter i ansættelser, altså at give mennesker forrang til at blive ansat i visse typer af job, fordi de har et bestemt køn eller en bestemt hudfarve. Et andet eksempel er det såkaldte Inge Lehmann-projekt, der skulle sikre flere kvinder i forskning og på universiteterne. Det er endda, på trods af at Undervisnings- og Forskningsministeriet tidligere har lavet en rapport, hvor det entydigt blev konkluderet, at kvinder har nemmere ved at få støtte eller ansættelse på universiteterne end mænd. Alligevel laver man en lov, der tilgodeser kvinder, ja, man lavede sågar en undtagelse i ligestillingsloven med henblik på at kunne diskriminere mod mænd. Er det ligestilling? Det er det ikke set med vores øjne.

Derfor er det egentlig heller ikke overraskende, at godt hver fjerde af de 35-49-årige mænd mener, at ligestillingen er gået for vidt. Det er ikke, fordi de mener, at mænd og kvinder ikke er præcis lige meget værd, men fordi de ikke kan se sig selv i de politiske analyser og konklusioner, som ministeren i lighed med mange af de mest yderliggående feminister drager i deres offentlige virke. Det er en ligestillingspolitik, hvor man dispenserer fra ligestillingsloven for at kunne diskriminere mod det ene køn, er ikke en oprigtig ligestillingspolitik, tværtimod.

Ministeren har ad flere gange udtrykt, at hun skam ikke er tilhænger af resultatligestilling, hvorefter hun straks et øjeblik senere problematiserer den manglende resultatligestilling mellem mænd og kvinder. Det er ikke positivt for ligestillingen, når staten vil begrænse selvstændige menneskers frie valg, som det eksempelvis var tilfældet med den øremærkede barsel, ligesom det ikke er positivt, når ligestillingsbegrebet bliver brugt som løftestang for diskrimination, som det var tilfældet med Inge Lehmann-projektet. Det er desværre den afsmag, som ministeren og andre på særlig venstrefløj har givet begrebet, og det er derfor, at der er både piger, drenge, mænd og kvinder, som mener, at ligestillingsdebatten er kørt af sporet.

Ligestilling og feminisme kan i dag betyde både det ene og det andet; i næste øjeblik betyder det det stik modsatte af, hvad det betød for et øjeblik siden. Ministeren problematiserer i redegørelsen, at der fortsat eksisterer et stærkt kønsopdelt arbejdsmarked, hvor kvinder og mænd arbejder i forskellige sektorer og fag, og at der

fortsat er forskel på, hvor meget mænd og kvinder arbejder i hjemmet. Det er her, hvor ministerens ambitioner om resultatlighed er i direkte konflikt med frie menneskers egne valg og præferencer.

Forskningen viser nemlig helt entydigt, at arbejdsmarkedets kønspræferencer er størst i de lande, hvor der er mest frihed for mænd og kvinder til at forfølge deres egne drømme og ambitioner i tilværelsen, og det vil derfor kræve et potent og omfattende bureaukrati, ja sågar et brutalt og tyrannisk statsapparat, før man ville kunne udrydde disse forskelle. Teorien er, at mænd og kvinder ville blive mere ens, hvis bare de i højere grad fik frit valg til at vælge; forskningen viser det stik modsatte.

Det kønsopdelte arbejdsmarked er konsekvensen af det frie valg mellem mænd og kvinder. Det er udtryk for udslettelige gennemsnitlige forskelle mellem kønnene, der kun kan elimineres med en stor, tyrannisk statsmagt. Der kommer aldrig til at være en lige fordeling i toppen af erhvervslivet eller i sektorer og fag, og hvorfor skal en dansk minister blande sig i, at mænd i højere grad end kvinder slår græsset eller renser tagrenderne; at kvinder omvendt oftere tager sig af vasketøjet eller madlavningen; at flere mænd gerne vil være ingeniør; eller at flere kvinder gerne vil være sygeplejerske? Det er lige netop her, hvor kæden for alt for mange mennesker helt forståeligt hopper af.

Kl. 16:09

Ministeren glæder sig i redegørelsen over, at den tvangsbarsel, man sidste år indførte, har fået den konsekvens, at flere mænd nu tager barsel. Jamen tillykke med, at tvang virker! Det er præcis her, hvor ligestillingsbegrebet får en dobbelt betydning. I Dansk Folkeparti mener vi, at det bør betyde frihed, men for ministeren betyder det tvang. Ligeledes kritiserer ministeren også, at flere kvinder oftere end mænd går på deltid, til trods for at Danmarks Statistik entydigt kan dokumentere, at kvinder, hvis du spørger dem, aktivt tilkendegiver, at de ønsker en kortere arbejdsuge end mænd. Og hvis ministeren anerkender den her statistik og det forhold, at kvinder helt frivilligt og i højere grad end mænd bærer et ønske om at bruge færre timer på arbejdet, og hvis ministeren stadig mener, at det er et problem, at kvinder oftere går på deltid, så siger hun også til selv samme kvinder, at deres egne personlige valg og præferencer er forkerte. Det er åbenbart det, ministeren kalder ligestilling nu om dage. For os i Dansk Folkeparti er det alt andet end ligestilling. Det er nymarxisme, det er statsligt formynderi, og det er alt andet end borgerligt.

Demæst problematiseres det, at der fortsat er områder, hvor kvinder er underrepræsenterede, eksempelvis i topledelse og bestyrelser, og ligesom før tager hun slet ikke forbehold for, at selv om kvinder har både evner og flid til at kunne varetage de her opgaver, er der generelt bare færre kvinder, der deler ambitionen om at bringe store personlige ofre og bruge mere end 80 og måske over 100 timer om ugen på at blive hyperspecialiserede inden for en specifik sektor. Ministeren mener tilsyneladende, at kvinder bør ændre præferencer og i stedet ofre familie, venner, fritid, lokalsamfund, foreningsliv og meget andet for at forfølge disse snævre karriereambitioner. Personligt mener jeg, at den her lille gruppe af hyperspecialiserede mænd risikerer at gå glip af alt det, der gør livet værd at leve, men jeg har ikke i sinde at blande mig i deres valg, sådan som ministeren tilsyneladende vil i kvindernes.

Hvis ambitionen er, at kvinder skal arbejde lige så meget som mændene, eller at der nogen sinde skal være en 50-50-fordeling mellem kønnene på danske bestyrelsesposter, så er det en ambition, der aldrig kan opnås, hvis man lader mennesker vælge selv. Mænd og kvinder er ikke ens, og de bliver det aldrig. Hele redegørelsen skøjter rundt på overfladen i statistik, der viser fordelingen mellem mænd og kvinder, men det, man kunne kalde en baggrundsstatistik om årsager, forklaringsmodeller, viden om mænd og kvinders forskellige præferencer, valg, ambitioner og prioriteter, er fuldstændig

fraværende. Meget af redegørelsen ender dermed med at blive et skyggeteater, hvor alle analyser og bekymringer danser omkring den samme fortærskede forklaringsmodel. Alt i alt er den her redegørelse et tilbageslag for ligestillingen.

Er der så ikke noget positivt? vil nogle muligvis indvende, og jo, det er der da: Handlingsplanen tager også fat i relevante problemer, både ligestillingsproblemer, men også problemer, der ikke nødvendigvis kan karakteriseres som ligestillingsproblemer. Det er dog ikke desto mindre problemer, som det er vigtigt at adressere og tage hånd om. Om det så foregår i Ligestillingsministeriet, Justitsministeriet, Kulturministeriet eller Socialministeriet, er jo ret beset ikke af voldsomt stor betydning. Det angår partnervold, stalking, overgreb på handicappede, udvidede muligheder for fertilitetsbehandling, fokus på forældrefremmedgørelse, forskning i kvindesygdomme og andet, men det ændrer ikke ved, at redegørelsen er dybt inficeret af begejstring over tåbelige tiltag og generelt sætter spørgsmålstegn ved det, der burde være forudsætningen for ligestilling, nemlig menneskers lige adgang til at træffe frie valg. Tak for ordet.

Kl. 16:13

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak for det. Der er en række korte bemærkninger, og den første er til fru Trine Bramsen, Socialdemokratiet.

Kl. 16:13

Trine Bramsen (S):

Ordføreren siger, at nogle vil have, at mænd og kvinder skal være ens, men hvem er det, der siger det? Jeg har ikke hørt nogen sige det herinde i Folketingssalen, heller ikke i den her debat i dag, heller ikke tidligere eller nogen sinde, tror jeg. Jeg har hørt en debat om lige muligheder. Men hvem er det, der ifølge ordføreren vil have, at mænd og kvinder skal være ens?

Kl. 16:13

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:13

Mikkel Bjørn (DF):

Det er ministerens redegørelse, hvori der igen og igen står, at der stadig er et problem, i forhold til at kvinder oftere går på deltid, og at der stadig er et problem i forhold til det kønsopdelte arbejdsmarked. Det indbefatter jo, at det er ministerens ambition, at der på et eller andet tidspunkt *ikke* skal være et kønsopdelte arbejdsmarked, og at der på et eller andet tidspunkt *ikke* skal være flere kvinder, der går på deltid. Det er jo det, der ligger implicit i den sætning, og dermed ligger der implicit også ambitionen om resultatlighed, og det er det, vi kritiserer i Dansk Folkeparti.

Kl. 16:14

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 16:14

Trine Bramsen (S):

Jeg har også læst redegørelsen, og jeg kan ikke finde nogen steder, hvor der står, at mænd og kvinder skal være ens, og det er det, ordføreren står og siger fra Folketingets talerstol, altså at mænd og kvinder skal være ens. Jeg har bare ikke hørt nogen, der har sagt det. Men lad os så gå videre til noget andet, for ordføreren siger også, at ligestillingen er gået for vidt. Men hvornår gik den for vidt? Kan ordføreren ikke komme med sådan et konkret eksempel på, hvor den gik for vidt? Var det med ligelønsloven, var det med den gratis psykologhjælp til voldsramte kvinder, eller var det med ligestillingen

mellem kønnene i forhold til den danske trone? Hvornår var det præcis, det gik for vidt?

Kl. 16:15

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:15

Mikkel Bjørn (DF):

Alle tiltag, der enten diskriminerer eller giver frie mennesker færre frie valg i deres egen tilværelse, er der, hvor det går for vidt.

Kl. 16:15

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det hr. Kim Valentin fra Venstre.

Kl. 16:15

Kim Valentin (V):

Tak til ordføreren for ordførertalen. Jeg var lige ved at tro, at ordføreren sagde, at det var dengang, da kvinder fik stemmeret, at det gik galt, men det gjorde han jo så gudskelov ikke. Man skal huske at have humoren med i det, man beskæftiger sig med.

Ordføreren siger, at mænd og kvinder ikke skal være ens, og det kunne jeg godt tænke mig at forfølge. For der er jo ingen ordentlig borgerlighed i at sætte kikkerten for det blinde øje. Vi snakker om lige muligheder, og det må man jo anerkende fra DF's side. Det snakker alle om. Det har alle talt om hele dagen. Derfor bliver jeg nødt til at spørge: Er det ordentlighed at lukke øjnene for, at 2.387 virksomheder – de største virksomheder i Danmark – ingen kvinder har i ledelsen? De har ikke så meget som en eller to kvinder i ledelsen – de har ingen kvinder i ledelsen. Er det udtryk for ordentlig borgerlighed, at man intet vil gøre ved den situation?

Kl. 16:16

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:16

Mikkel Bjørn (DF):

Det er jo simpelt hen ikke rigtigt, at de 2.000 største virksomheder i Danmark ikke har nogen kvinder i bestyrelsen. Det passer ganske enkelt ikke. At der så er 2.000 store virksomheder, hvor der ikke er kvinder i bestyrelsen, er ganske enkelt udtryk for, at der er færre kvinder, der har ambitioner om at bringe alle de personlige ofre, som det kræver at få en bestyrelsespost. Så har man andre prioriteringer i tilværelsen, som jeg personlig synes er væsentlig bedre prioriteringer end de prioriteringer, som den her meget lille gruppe af hyperspecialiserede mænd foretager. Men jeg har ingen ambitioner om at gå ud og kritisere, at de kvinder helt frivilligt foretager personlige valg om deres arbejdstid og meget andet.

Kl. 16:16

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Hr. Kim Valentin.

Kl. 16:17

Kim Valentin (V):

Det synes jeg jo er et udtryk for total ignorance fra Dansk Folkepartis side, altså at man ikke engang vil anerkende de fakta, der ligger. Det er 2.387 virksomheder, og det er de største virksomheder, og det er jo ikke noget, jeg står her og finder på. Det er noget, som undersøgelser viser. Så må man jo læse de undersøgelser for at få de fakta med. Det er 44 pct. af de største danske virksomheder. Det må man jo forholde sig til. Og det er simpelt hen bare ikke ordentligt, at man ikke forholder sig til den strukturelle ulighed, der er dér.

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 16:17 holdning være, hvis der var 2.000 af de allerstørste virksomheder, hvor der kun var kvinder i bestyrelsen? Hvad ville ordførerens holdning være, hvis det lige pludselig var kvinder, der ville arbejde mere end mænd?
Kl. 16:20

Mikkel Bjørn (DF):
Jamen jeg må bare sige, at jeg er helt overbevist om, at ordføreren simpelt hen viderekolporterer usandheder, når han siger, at de 2.000 største virksomheder ikke har en eneste kvinde i bestyrelsen. Jeg tror simpelt hen ikke på, at det er rigtigt. Det kan godt være, at der er 2.000 store virksomheder, hvor der ikke er kvinder i bestyrelsen – det skal jeg ikke kunne afvise – men at der ikke er en eneste kvinde i bestyrelserne for de 2.000 største danske virksomheder, tror jeg simpelt hen ikke på er rigtigt.

Kl. 16:17
Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.
Kl. 16:20

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Fru Sólbjörg Jakobsen, Liberal Alliance.

Kl. 16:18
Mikkel Bjørn (DF):
Hvis det var udtryk for, at kvinderne pludselig havde store ambitioner om at ofre familieliv og alle mulige andre personlige præferencer til fordel for udelukkende at bruge tid på at specialisere sig på et område og blive den bedste af de bedste og ofre alt andet i den personlige tilværelse, så er det fint, at de får alle 2.000 bestyrelsesposter, hvis det er det, de vil. Det er der gennemsnitligt set bare færre kvinder der er interesseret i, og jeg forstår dem gudhjælpemig godt. Det ville jeg heller ikke være, hvis det var mig.
Kl. 16:20

Sólbjörg Jakobsen (LA):
Tak, og tak for en god tale og det gode samarbejde på området. Jeg var især glad for den meget tydelige gennemgang af kønsparadokset, altså det her med, at jo friere et samfund er, jo mere kønsopdelt ser vi faktisk det bliver. Det savner jeg at ministeren forholder sig lidt mere til.

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Gud må helst ikke hjælpe i den her sal. Men ud over det vil jeg sige, at nu er det fru Christina Olumeko, Alternativet.
Kl. 16:20

Der kommer lidt kritik i forhold til det med, hvem der siger, at mænd og kvinder skal være ens. Det er jo rigtigt, at det ikke står i redegørelsen, og det hører vi heller ikke bliver sagt i den. Men er det ikke lidt underligt, og har ordføreren ikke også draget den konklusion, at når man kigger på statistikker, hvor man kan se, at der er forskelle, og så siger, at der er udfordringer, så er det ikke helt så komplekst at regne ud, at man gerne vil have mænd og kvinder til at være mere ens?

Kl. 16:18
Christina Olumeko (ALT):
Tak for ordet. Jeg har heller ikke kunnet se noget om resultatlighed i ministerens redegørelse, og jeg har det personligt sådan, at det at bruge stråmænd i debatter er noget, vi skal holde os fra. Jeg tror, at det skaber en dårlig debatkultur blandt os i Folketinget, og jeg tror bestemt også, at det er noget, der medvirker til, at færre derude har lyst til at beskæftige sig med politik.

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 16:18
Jeg vil egentlig bare gerne spørge til noget, ordføreren ikke var inde på, nemlig Dansk Folkepartis lgbt-politik. Jeg kan se, at ministeren har et lillebitte fokus, men dog et fokus, på lgbt-familier, og det er også noget, som Alternativet interesserer sig for. Kunne Dansk Folkepartis ordfører komme lidt ind på, hvad Dansk Folkeparti godt kunne tænke sig at gøre, for at lgbt+-familier får bedre vilkår, hvis det er et fokusområde?
Kl. 16:21

Mikkel Bjørn (DF):
Det er fuldstændig rigtigt, at hvis man alene kigger på det forhold, at der er en skæv fordeling mellem mænd og kvinder på forskellige områder, og så går direkte til den konklusion, at så må der være et problem, uden at analysere baggrundsvariable og uden at sige, at der måske er nogle problemer, men at en bestemt baggrundsvariabel er ikke et problem, mens en anden måske er, så siger man dermed også fuldstændig direkte, at det er et problem, at mænd og kvinder ikke er ens. For ellers var man jo nødt til at kigge ned i baggrundsvariable og begynde at forklare, hvor stort det reelle problem i virkeligheden er, i stedet for bare at kigge på, at mænd og kvinder fordeler sig forskelligt i tilværelsen, og derpå drage den konklusion, at der er et problem.

Kl. 16:18
Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.
Kl. 16:21

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 16:19
Mikkel Bjørn (DF):
Vi har det som et generelt fokusområde i Dansk Folkeparti at skabe mere tryghed og sikkerhed i samfundet. Det gælder i særdeleshed også for lgbt-personer, og det er jo bl.a. der, hvor vi ikke synes at vores fuldstændig uansvarlige og hovedløse indvandringspolitik, hvor vi uden nogen som helst kritisk sans tager tusindvis af mennesker hertil fra lande, hvor man ser meget skeptisk på det at være lgbt-person, er særlig fornuftig. Der ved jeg, at Alternativet står et andet sted, og det er der, hvor jeg måske synes at det bliver en lille smule hyklerisk at tale enormt meget om lgbt-personers rettigheder, samtidig med at man fører en politik, der aktivt gør hverdagen mere usikker for de her mennesker. Men altså, det er jo der, hvor vi står forskelligt i de her spørgsmål. Men lgbt-personers sikkerhed og tryghed i Danmark er noget, som vi i Dansk Folkeparti er meget optaget af, ligesom vi generelt er optaget af danskernes tryghed og sikkerhed i deres eget land.
Kl. 16:22

Sólbjörg Jakobsen (LA):
Tak. Jeg er enig. Jeg vil gerne stille et spørgsmål om, hvad ordførerens holdning til de her statistikker egentlig er. For jeg kan høre, at ordføreren også får skudt i skoene, at det måske er lidt gammeldags, og at man tænker, at man måske vil gå tilbage til helt at afskaffe stemmeretten for kvinder og sådan noget. Hvad ville ordførerens

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Christina Olumeko (ALT):

Tak. Jeg fik ikke et svar på det med en familiepolitik for lgbt+-familier. Men jeg kan høre, at negativ social kontrol i forhold til lgbt-personer er noget, som Dansk Folkeparti går op i, og selv om det egentlig var noget andet, jeg spurgte om, vil jeg egentlig gerne forholde mig til lige netop det. Det er også noget, Alternativet fokuserer på, og derfor kæmper vi lige nu for at fastholde midlerne til bl.a. Sabaah og Danners rådgivningstilbud, som jeg nævnte tidligere for en anden ordfører på talerstolen. Er det også noget, Dansk Folkeparti kommer til at arbejde for sammen med os andre?

Kl. 16:22

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 16:22

Mikkel Bjørn (DF):

Det er jo afhængigt af den specifikke organisation. Altså, jeg kender f.eks. organisationen Ny i Danmark, som jeg synes gør et forbilledligt stykke arbejde, også et bedre stykke arbejde end nogen af de organisationer, som ordføreren nævner. Så man kan altid omprioritere midlerne, og jeg synes, at hvis der er nogle specifikke projekter, som giver rigtig god mening, så ja – men jeg synes, at man skal passe på med at putte dem alle sammen under én paraply og sige, at de alle sammen er lige meget værd, for nogle gør selvfølgelig et bedre stykke arbejde end andre; sådan er det jo helt naturligt.

Kl. 16:22

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne.

Kl. 16:23

Susie Jessen (DD):

Tak til Dansk Folkeparti for en god tale. Jeg studser lidt over nogle af de spørgsmål, der bliver stillet til ordføreren, om, at det ikke står nogen steder, at mænd og kvinder skal være ens, for jeg læser i hvert fald det her med især uddannelse og arbejdsmarkedet, som at man jo lægger op til, at man i hvert fald skal have en ens repræsentation hen ad vejen. Både bygge- og anlægsbranchen og velfærdsfag bliver jo nævnt, og ledelser bliver nævnt rigtig meget. Så jeg skal bare lige høre, om ordføreren ikke også mener, at det her er et udtryk for, at man lægger op til, at der skal være en ens repræsentation i de forskellige brancher, der har enten flere kvinder eller mænd, for det er da sådan, jeg læser det. Så jeg synes da, det er et udtryk for, at man flygter fra det, man selv mener, på en eller anden måde.

Kl. 16:24

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 16:24

Mikkel Bjørn (DF):

Nu er jeg jo uddannet dansklærer, og jeg vil bare sige: Enhver med bare en my analytisk sans må drage den fuldstændig logiske konklusion, at det er det, ministeren mener med det, hun skriver. Altså, når hun skriver, at det er et problem, at fordelingen ikke er lige; at det er et problem, at kvinder stadig halter bagefter på de og de områder; at det er et problem, at kvinder i højere grad går på deltid; at det er et problem, at de i højere grad varetager de fysiske husgerninger i hjemmet osv. osv., så siger man også implicit dermed, at det er et problem, at fordelingen ikke er lige mellem mænd og kvinder på de her områder. Ellers må man jo sige, hvor man mener fordelingen bør ligge, og det har man ikke skrevet noget som helst om.

Så jeg synes, det er en helt logisk konklusion at drage ud fra redegørelsen om ligestilling, at det er det, der er ministeren og regeringens ambition, altså at der skal være en lige fordeling mellem mænd og kvinder på alle områder i tilværelsen. Og der må jeg bare sige: Der er vi i Dansk Folkeparti ikke enige, og det er jeg glad for at den borgerlige opposition heller ikke er.

Kl. 16:24

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 16:24

Susie Jessen (DD):

Tak. Jeg er glad for, at vi læser det på samme måde.

Kl. 16:25

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 16:25

Mikkel Bjørn (DF):

Det er jeg også. Tak for det.

Kl. 16:25

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Det er fint. Tak til ordføreren for Dansk Folkeparti. Vi går videre i ordførerrækken, og det er nu fru Christina Olumeko fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 16:25

(Ordfører)

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Jeg har set meget frem til den her redegørelse i dag. Ligestilling er noget, der betyder rigtig meget for mig personligt, men også for Alternativet som parti. Jeg vil egentlig også gerne starte med at rose ministeren. Jeg synes, der er flere positive og progressive initiativer i redegørelsen, som jeg er rigtig glad for. Jeg synes, det er positivt, at ministeren arbejder for lige muligheder i uddannelse, arbejde og familieliv. I dag er det i højere grad kvinder, der varetager det ulønnede arbejde i hjemmet som huslige pligter og børnepasning. Det er ikke et problem i sig selv, men det bliver et problem, når det ikke er værdsat i samfundet, og hvis det er en del af forklaringen på, at vi fortsat ser lønforskelle mellem mænd og kvinder. Efter der er indført øremærket barsel til mænd, kan vi se, at der er sket en stigning i antallet af mænd, der tager barsel. Det betyder også, at det rent faktisk har en betydning, at vi vedtager lovgivning, der giver bedre mulighed for ligestilling mellem kønnene, også i hjemmet.

Der har det seneste stykke tid været fokus på ligestilling i den offentlige debat og i medierne og også her i Folketingssalen, og når jeg hører debatten, også her i dag, kan jeg nogle gange blive i tvivl om, om vi egentlig forstår ligestilling på samme måde. Nogle har det med at reducere ligestilling til udelukkende at handle om mænd og kvinder, og det synes jeg desværre også ministeren og regeringen ofte gør. For mig og for Alternativet betyder ligestilling, at alle mennesker, uanset køn, etnicitet, religion eller seksualitet, skal have lige og frie muligheder i Danmark, og derfor vil jeg også gerne rose ministeren for et lille, men dog et fokus på lgbt-personers trivsel og lige muligheder i Danmark. Det gælder specielt de initiativer, der handler om at fremme mulighederne for lgbt-familier for at skabe familie, og det gælder eksempelvis forslaget om at dele forældreorlov. Det er rigtig godt.

Men jeg synes også, at ministeren har glemt at nævne en meget vigtig sejr for lgbt-familier, og jeg tænker næsten, at det må være en forglemmelse. Det handler om det forslag, som Alternativet og

Liberal Alliance kom med tilbage i efteråret, og som det lykkedes at samle næsten hele Folketinget om, nemlig det at gøre partnerægdonation lovligt. Det er et kæmpe skridt for lgbt-personers mulighed for at skabe den familie, de ønsker. Så tak til alle de partier, der har været med til at gøre det muligt, og specielt tak til de borgere, der står bag det oprindelige borgerforslag. Det er fremskridt, som vi har skabt her, og det er længe siden, at en ny rettighed for lgbt-familier er blevet vedtaget. Det er et kæmpe skridt!

Men så er der også en afgørende ting, som jeg savner i ligestillingsministerens redegørelse. Da Ligestillingsministeriet blev oprettet i 1999, var det primært med henblik på at skabe ligestilling mellem mænd og kvinder. Det var muligheden for, at mænd og kvinder ikke skulle opleve begrænsninger eller møde fordomme eller diskrimination på baggrund af deres køn, og det fokus har ministeren også, og det skal ministeren roses for. Som ministeren skriver i redegørelsen, er regeringens fokus på, at vi skal skabe et samfund, hvor alle har lige muligheder for at udfolde deres potentiale og deltage i vores samfund med plads til at være den, man er, uden at blive mødt med fordomme eller diskrimination. Men det er bare stadig med udgangspunkt i køn, og jeg savner, at vi har en bredere ligestillingsdebat i Danmark.

Vi kan se, at nogle af de grupper, der er blevet mødt med aller mest diskrimination, er lgbt+-personer, og så er det i høj grad etniske minoriteter. Når Ali og Ahmed skal sende 52 pct. flere ansøgninger end William og Hanne, er det diskrimination, og så er det et ligestillingsproblem. Når boligsøgende med et mellemøstligt klingende navn skal sende 27 pct. flere boligansøgninger end borgere med et danskklingende navn, når de skal finde et sted at bo, så er det et ligestillingsproblem, og når mennesker, der er født og opvokset i Danmark, stadig ikke kan få statsborgerskab, stadig ikke kan få stemmeret, er det et ligestillingsproblem. Og hvis regeringen virkelig mener, at alle mennesker, ikke bare på tværs af køn, men alle mennesker skal være frie og lige, skal vi også anerkende, at de problemer, der er, i høj grad også handler om etniske minoriteter. Etnisk diskrimination skal ligge under Ligestillingsministeriet. Ligestillingsministeren skal have ansvaret for at sikre etniske minoriteters ligestilling, ellers er der ikke meget ligestilling over Ligestillingsministeriet.

Set i det lys er jeg altså lidt kritisk over for den redegørelse og den handlingsplan, der er blevet præsenteret her i dag. Det gælder lgbt-området, hvor jeg savner flere initiativer. Hvad vil ministeren gøre for, at familier med flere end to forældre bliver anerkendt? Vil ministeren f.eks. være klar til at anerkende forældre, der har familier med flere end to forældre? Hvad vil ministeren gøre for lgbt-elever, der er meget udsatte i folkeskolen? Jeg tror, at ministeren har gode intentioner, men jeg vil bare gerne vide, hvad det er. Det er tydeligt at mærke, at fokus stadig er og bliver på køn. Tak for ordet.

Kl. 16:30

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er en enkelt kort bemærkning. Fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne.

Kl. 16:30

Susie Jessen (DD):

Tak, og tak for talen. Jeg studsede over, at ordføreren sagde, at det var Ali, der oplever mest diskrimination i Danmark. Jeg vil bare lige bede ordføreren om at bekræfte, at det nok er det jødiske mindretal i Danmark – altså de danske jøder, som i øjeblikket ikke kan gå i fred og ikke kan have en kalot på hovedet uden at blive overfaldet og får malet hagekors ud for deres huse. Så jeg vil bare lige bede ordføreren om at bekræfte, at det er de jødiske borgere i Danmark, som oplever den allerallerværste diskrimination lige nu.

Kl. 16:31

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 16:31

Christina Olumeko (ALT):

Jeg mener hverken, at man kan bekræfte, at muslimer, jøder eller andre etniske og religiøse minoriteter oplever mest diskrimination. Det har vi ikke data til at kunne sige. Alle grupper, jøder, etniske minoriteter og muslimer, er nogle af de mest diskriminerede i det her samfund.

Kl. 16:31

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 16:31

Susie Jessen (DD):

Ordføreren har måske ikke læst den rapport fra Det Jødiske Samfund om, hvor mange antisemitiske hændelser der er kommet siden den 7. oktober, da Hamas udøvede det her terrorangreb på Israel, hvor de bl.a. også voldtog og lemlæstede en hel masse kvinder. Jeg vil egentlig bare lige bede ordføreren om at bekræfte, at ordføreren også mener, at vi skal have et kæmpe stort fokus på det jødiske mindretal, fordi der åbenbart er en masse muslimer her i Danmark, der ikke kan lade dem være i fred.

Kl. 16:32

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 16:32

Christina Olumeko (ALT):

Der er bestemt udfordringer med antisemitisme i Danmark, og netop, som ordføreren er inde på, er antallet af hændelser mangedoblet. Så vidt jeg husker, er det en 1.000-procentsstigning, vi ser i de rapporter, vi kan få. Det er et kæmpeproblem, og derfor var fem ministre og alle Folketingets partier samlet i tirsdags, da vi var i gang med at forhandle nye initiativer på det her område.

Så det er bestemt vigtigt; det er jeg meget enig i, og det kunne være, at vi, Alternativet og Danmarksdemokraterne, skulle gå sammen og sige, at religiøse minoriteter også skal under Ligestillingsministeriet. Lige nu er det jo ikke et fokus.

Kl. 16:32

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 16:32

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg synes, det er ret uhyggeligt at høre Alternativet stå på talerstolen og i den grad fornægte virkeligheden. Den jødiske minoritet herhjemme udgør omtrent 0,1 pct. af den danske befolkning, men er fuldstændig – altså, vi snakker flere hundrede procent – overrepræsenteret i religiøst motiverede hadforbrydelser. Så at sige, at hun ikke kan sige, at der er nogle specifikke grupper, der er mere udsatte end andre, er jo simpelt hen fuldstændig skingrende vanvittigt.

Altså, der er slet ingen tvivl om, at jøderne er den mest udsatte religiøse minoritet herhjemme, og det håber jeg da i den grad at Alternativet anerkender.

Kl. 16:33

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Christina Olumeko (ALT):

Både jøder og muslimer og etniske minoriteter i det hele taget er nogle af de mest udsatte grupper i det her samfund.

Kl. 16:33

nation og etnisk diskrimination, også mod jøder, som jeg oplever at der er et stort fokus på, og det skal vi fastholde – jeg synes, det er for dårligt, at regeringen har været så langsomme til at indkalde til de her forhandlinger. Terrorangrebet var den 7. oktober, og først nu kigger vi på nye initiativer. Jeg er glad for, at vi er kommet i gang, men det forhindrer ikke, at vi også kan tale om andre minoriteter.

Kl. 16:35

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 16:33

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Dermed tak til ordføreren fra Alternativet. Den næste er ministeren for ligestilling.

Kl. 16:35

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg ved ikke rigtig, om jeg fik svar på mit spørgsmål. Anerkender Alternativet ikke, at jøder er den mest udsatte religiøse minoritet i Danmark?

Kl. 16:33

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:33

Christina Olumeko (ALT):

Som jeg sagde, er jøder, muslimer og etniske minoriteter nogle af de mest udsatte grupper i samfundet. Hverken ordføreren dernede eller ordføreren på talerstolen har grundlag for at konkludere, hvilke af grupperne der er mest udsatte, og jeg mener faktisk heller ikke, det er vigtigt. Det vigtige er, at vi får gjort noget ved det.

Kl. 16:33

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Hr. Kim Valentin, Venstre.

Kl. 16:34

Kim Valentin (V):

Så bliver jeg nødt til at spørge igen, for der er jo ikke nogen tvivl om, at jøder er de mest forfulgte i det danske samfund. Det viser alle tal. Altså, hvorfor kan vi ikke få ordføreren til at sige: Ja, jøder er de mest forfulgte?

Kl. 16:34

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:34

Christina Olumeko (ALT):

Jeg ved ikke helt, hvad der ligger i ordet forfulgt. Jøder er nogle af de mest diskriminerede i Danmark.

Kl. 16:34

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 16:34

Kim Valentin (V):

Ordføreren siger: *Nogle* af de mest forfulgte. Der er jo ingen tvivl om, at det er de mest forfulgte i det danske samfund. Derfor er antisemitismen det vigtigste at få kigget på i øjeblikket. Kan ordføreren ikke få sig selv til at sige det?

Kl. 16:34

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:34

Christina Olumeko (ALT):

Jeg er nødt til at sige fra talerstolen, at det er utrolig vigtigt, at vi i Folketinget er i stand til i det hele taget at tale om religiøs diskrimi-

Ministeren for ligestilling (Marie Bjerre):

Tak for ordet, og tak for en god og også en livlig debat. Inden jeg i dag ser fremad på ligestilling, vil jeg gerne starte med at se lidt tilbage, faktisk 100 år tilbage til 1924, hvor Danmark og verden fik sin første kvindelige minister i en parlamentarisk forsamling, Nina Bang. Jeg forestiller mig, at den kamp har krævet beslutsomhed, det har krævet styrke, det har krævet mod, det har nok ikke været let. Der var meget, kvinder skulle høre på dengang: at de ikke duede til politik, at kvinders natur gjorde dem ude af stand til at træffe de vigtige beslutninger i Folketinget, og at kvinder burde passe hjemmet, mens mænd passede de offentlige instanser.

Der er heldigvis sket rigtig meget med ligestilling de seneste 100 år. Men stadig væk i dag skal kvinder stå model til lidt af hvert. Som det allerede har været nævnt i debatten, har Liberal Alliances nr. 2 kandidat på listen til Europa-Parlamentet for et par dage siden udtalt, og jeg citerer:

»... at mænd gennemsnitligt har nogle karaktertræk, der gør, at de trives mere under konkurrence og i højere grad bliver ramt af en manisk besættelse til at blive gode til noget. Disse træk har også en indflydelse på kønnenes performance indenfor andre ting end sport, såsom repræsentation på topposter i erhvervslivet.«

Han konkluderer, og jeg citerer:

»For der er nogle iboende forskelle mellem kønnene, der gør, at mænd *gennemsnitligt betragtet* altid vil overperforme.«

Det er altså vilde udtalelser i 2024. Ja, man skulle faktisk tro, at vi var tilbage i 1924.

Så er der debatten om kvinder i forsvaret. Her lyder det bl.a., at kvinder i forsvaret er et ligestillingseksperiment, at det er mest civiliseret, at det er mænd, der sendes i krig, og at fuld ligestilling af værnepligten er useriøs, fordi det, vi som nation skal forberede os på, trods alt er alvor. For mig står det i skærende kontrast til, at godt 800 kvinder har været udsendt til Afghanistan og knap 600 til Irak og til Syrien. Hvad er det, man siger til dem? At de er et eksperiment? At deres indsats ikke er alvorlig? At de ikke kan gøre sig gældende? Spørger man kvinder i forsvaret, er reaktionerne, at det er en håbløs gammeldags tankegang fra en svunden tid.

Vi er kommet længere i Danmark. Men det ville være både forkert og dovent at konkludere, at vi har ligestilling, og at tilstanden i dag blot er udtryk for den naturgivne forskel i mænds og kvinders præferencer og adfærd. Hvis vi havde sagt det for 100 år siden eller bare 50 år siden, var der mange muligheder for samfundet, som vi var gået glip af. Selv om der er sket meget på de 100 år, er der stadig væk normer og forventninger, der hænger ved, og som kan spænde ben for reelt lige muligheder. Lige før påske kom der en undersøgelse fra Uddannelses- og Forskningsministeriet, som viser, at næsten fire ud af ti kvindelige ph.d.-studerende oplever at blive gjort til et objekt, og de oplever at blive ekskluderet eller nedværdiget på grund af deres køn. Undersøgelsen konkluderer, at det har betydning for kvindernes karriereforløb, når de oplever en høj grad af sexistisk adfærd under deres ph.d.-uddannelse. Jeg kommer selv med en undersøgelse, der viser, at knap hver femte mand og hver

tiende kvinde mener, at mænd altid eller oftest er bedst kvalificerede til at lede en arbejdsplads.

Samtidig har et studie vist, at mænd diskrimineres, når de søger traditionelle kvindefag, fordi der er en fordom om, at de er mindre egnede til at varetage omsorgsopgaver. Derfor ærgrer det mig, at diskussionen om, hvorvidt vi allerede har ligestilling i Danmark, har fyldt så meget de seneste år. Men det har den, og det er ikke kun her på Christiansborg. Noget tyder på, at der er en stigende kløft mellem kvinder og mænd i forhold til ligestilling, og det synes jeg er bekymrende.

Kl. 16:40

Meget tror jeg handler om, at ligestilling i nogles øjne fremmer kvinders position i samfundet på bekostning af mænds. Og jeg mener ikke, at vi har haft nok fokus på, at køn også kan spænde ben for mænd og drenge, for når mænd eksempelvis har dårligere chancer for at komme til jobsamtale inden for omsorgsfagene, når mænds sundhed er dårligere end kvinders, og når mænd oftere begår selvmord eller ender i hjemløshed, handler det da også om køn. Ligestilling er ikke et nulsumsspil, det kommer tværtimod både kvinder og mænd til gavn. Derfor vil regeringen i det kommende år have fokus på initiativer, der fremmer både kvinders og mænds lige muligheder. Her i foråret kommer jeg til at lancere den første handlingsplan for mænds og drenge ligestilling. Den vil langtfra løse alle udfordringerne, men den kan forhåbentlig bidrage til at skabe større tydelighed om og anerkendelse af, at køn også kan spænde ben for mænd og drenge.

Jeg er også glad for, at vi 2024 forhåbentlig får et opgør med to områder, hvor der stadig i lovgivningen er forskel på mænds og kvinders rettigheder og pligter. I morgen forventer jeg at lovforslaget om ligestilling af krisecentertilbud til mænd vedtages. Og så er der ligestilling af værnepligten. Selvfølgelig både kan og skal kvinder bidrage til forsvaret af Danmark.

Et af de områder, som står allerøverst på mit arbejdsprogram i 2024, er indsatsen mod negativ social kontrol og parallelsamfund. Det kan ikke passe, at der er kvinder og piger i Danmark, der med religionen som argument udsættes for vold og kontrol. Hvis vi reelt skal hjælpe dem, skal vi blande os langt mere i de religiøse og kulturelle praksisser, som bruges til at undertrykke kvinder. Der er i alt 65 initiativer på tværs af 14 ministerområder i regeringens redogørelse og perspektiv- og handlingsplan for 2024. Der er altså nok at tage fat på på ligestillingsdagsordenen i Danmark i det kommende år, og jeg ser frem til at arbejde sammen om at få mere frihed og lige muligheder for alle. Jeg vil gerne takke alle ordførerne for i dag at have rejst flere meget relevante problemstillinger, og jeg vil også gerne sige en særlig tak til Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne, som insisterer på at blive ved med at tale om negativ social kontrol i minoritetsetniske miljøer.

Jeg vil gerne slå fast, at perspektiv- og handlingsplanen er et udtryk for den status, der er på de initiativer, der er på det tidspunkt, den er lavet, og altså ikke indeholder initiativer, som endnu ikke er besluttet. Men det er vigtigt for mig at sige, at regeringen er i gang. Vi kommer til at indføre en arbejdspligt fra den 1. januar næste år. Vi har lanceret et center mod æresrelaterede konflikter. Vi har også genoptaget Kommissionen mod den glemte kvindekamp. Og jeg mener, at vi skal gøre meget mere. Det her er helt, helt fundamentale ligestillingsproblemer, og derfor er det, som jeg også sagde i min tale, noget af det, der står allerøverst på min liste over prioriteter i 2024.

Jeg brugte selv 8. marts, kvindernes internationale kampdag, som anledning til at møde flere af de her kvinder, hvor jeg fik fortalt mange af de historier, og hvad det er, der er på spil. Og det er ganske chokerende. Jeg mødte bl.a. en kvinde, hvor det handlede om, at hun ikke engang kunne vælge sin egen kæreste, sin egen mand, og hvor hun blev ekskluderet af familien og i dag ikke har nogen

kontakt til sin familie og lever utrygt, fordi hun har villet vælge sin egen mand. Det er noget, der er så fundamentalt. Jeg mødte også en anden kvinde, som kunne fortælle, at hun i en 9.-klasse blandt primært muslimske elever havde spurgt, hvor mange der blandt deres bekendte havde oplevet, at man havde indgået muslimske forlovelseskontrakter. Og det var der ganske mange af de her helt, helt unge piger der havde kendskab til.

Jeg mener, at det er dybt, dybt bekymrende, at det eksisterer i Danmark i 2024, og derfor har det et fokus i 2024 – det skal det have – og det ser jeg meget frem til at arbejde videre på sammen med jer og også mange andre øvrige ligestillingsprioriteter. Tak for ordet.

Kl. 16:45

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er korte bemærkninger. Den første er fra fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 16:45

Susie Jessen (DD):

Først og fremmest tak for tilkendegivelsen af, at vi skal have løst de her problemer med social kontrol, og jeg glæder mig rigtig meget til måske også at se noget konkret lovgivning fra regeringen på det her område og så måske også en opbakning til nogle af de 11 punkter, som vi er kommet med i vores udspil. Det håber jeg meget på.

Jeg vil lige stille et spørgsmål til et helt andet sted. For i handlingsplanen står der jo det her med øremærket barsel, og at man mener, det er positivt, fordi det gavner børnene, fædrene og familierne. Det skriver man i handlingsplanen. Vi kunne se i januar, at der var kommet en undersøgelse fra BUPL, der viser, at over halvdelen af daginstitutionslederne nu oplever, at børnene er yngre, når de starter i daginstitution. 50 pct. oplever flere børn i 9-11-månedersalderen, og hver tredje oplever flere børn i aldersgruppen 6-8 måneder. Man kan også se, at det især er ufaglærte osv., som sætter deres børn tidligere i daginstitutionen, og faglærte.

Det her synes jeg ikke er specielt positivt for børnene og familierne, så det kunne jeg godt tænke mig at høre ministerens holdning til. Det her kommer til at gå ud over børnene, og det er jo ikke særlig godt for familierne generelt.

Kl. 16:46

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 16:46

Ministeren for ligestilling (Marie Bjerre):

Vi har endnu ikke endelige opgørelser, der slår fast, om børn rent faktisk starter tidligere i institution. Faktisk viser det sig, at mange fædre benytter den her øremærkede orlov, og der kan også være nogle tendenser, der går den modsatte retning, og at man så i mindre grad, end man tidligere har gjort, udskyder orlov til senere. Så vi kender ikke opgørelserne af, om børn rent faktisk bliver sendt tidligere af sted.

Når det er sagt, er det da vigtigt, at vi sikrer, at mændene rent faktisk har mulighed for at holde den her orlov. Noget af det, de mænd, som vælger ikke at holde orlov, siger og angiver som grunden til det, er, at de oplever, at der enten bliver set ned på dem på arbejdspladsen – at de beder om orloven – eller at de ikke kan få fuld løn under deres barselsorlov. Og der er der stadig væk et stort arbejde med at arbejde for, at mænd rent faktisk har mulighed for at holde den orlov.

Kl. 16:47

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 16:47

Kl. 16:49

Susie Jessen (DD):

Tak. De tal, jeg henviser til, er en undersøgelse lavet af BUPL, hvor de har spurgt 1.560 ledere, som så har svaret med de her tal, jeg refererer til, altså at hver tredje leder oplever flere børn i aldersgruppen 6-8 måneder. Så det er jo konkrete tal, der viser, at der er flere af de børn, der starter i daginstitution

Det er jo, som jeg ser det, et problem, også bare måske et generelt problem, at vi som partier, eller at nogle partier blander sig i familielivet, altså hvordan man indretter sin dagligdag som familie. Det synes jeg Venstre skulle holde sig for god til, og det har jeg jo også sagt før. Men vil ministeren ikke forholde sig til de her tal fra BUPL og måske også forholde sig til, hvad vi gør, hvis det er, at det her går så meget i den forkerte retning, som det tyder på nu?

Kl. 16:47

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 16:47

Ministeren for ligestilling (Marie Bjerre):

Det er mig bekendt korrekt, at der har været en tendens til at sende børn tidligt af sted, også før den øremærkede orlov, men som sagt har vi altså ikke opgørelser, der slår fast, hvor mange børn der eventuelt kommer tidligt i institution på grund af den øremærkede barselsorlov.

Når det er sagt, mener jeg, at den øremærkede barselsorlov er god for ligestillingen. Det er godt for mænd, det er godt for kvinder, og det er godt for børn. Det er godt for mænd, fordi de rent faktisk får mulighed for at holde orlov. Altså, noget af det, der var problemet, før vi fik den øremærkede barselsorlov, var jo, at mænd havde svært ved at holde orlov; de sagde, at de ikke havde muligheden for det. Det er også godt for barnet, fordi vi ved, at en stærkere tilknytning mellem far og barn også er godt.

Kl. 16:48

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Fru Sólbjörg Jakobsen, Liberal Alliance.

Kl. 16:48

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Tak. Jeg vil egentlig fortsætte, hvor Susie Jessen slap, nemlig i forhold til den øremærkede barsel, og hvordan den overhovedet kan hænge sammen med at være borgerlig eller liberal. At mænd ikke får sikret fuld løn, ændrer øremærket barsel faktisk ikke direkte på. Det kan godt presse på i forhold til det, men det er ikke det, det gør. At det er godt for moren, at det er godt for barnet, at det er godt for faren, hvordan kan man konkludere det om samtlige familier i Danmark? Hvordan kan man konkludere, at det præcis er godt for mor, godt for far, godt for barn, at der er øremærket barsel? Det kan man da ikke, for familier er meget forskellige, og når man laver den her ordning, fordi man måske gennemsnitligt vil have nogle statistikker til at gå op, så går det jo ud over nogle andre.

Jeg er godt klar over, at ministeren mener, at det rigtige er, at kvinder skal forfølge karriere ligesom mænd, og at nogle statistikker derfor skal være lidt mere ens osv., og at ministeren mener, det er meget konservativt ikke at mene det. Men mener ministeren også, at det ikke længere skal være muligt at leve sådan, at mor tager fuld barsel?

Kl. 16:49

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Ministeren for ligestilling (Marie Bjerre):

Ordføreren spørger, hvorfor jeg mener, at øremærket barselsorlov er liberalt. Det er det, fordi det giver fuldstændig lige muligheder. Lad mig lige minde om, at før vi øremærkede orloven, var der 16 uger til kvinden og 2 uger til manden. Det er ikke ligestilling, og det er i hvert fald heller ikke liberalt, for det er ikke lige muligheder. Nu er der 11 uger til kvinden og 11 uger til manden. Det er lige muligheder, og det er liberalt. Det er i øvrigt præcis ligesom med værnepligten, altså at det er liberalt at stille de samme krav til mænd og kvinder, og derfor undrer det mig også meget, at Liberal Alliance ikke vil gå ind for kvindelig værnepligt, når vi nu har værnepligt. For det er da netop det liberale standpunkt at sige, at vi stiller de samme krav til mænd og kvinder.

Kl. 16:50

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 16:50

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Det kan jeg svare meget simpelt på. Vi mener ikke, vi skal gå tilbage til de gamle barselsregler, hvor der var 16 uger til mor og 2 uger til far. Vi mener, at det skal være helt frit, så familierne bestemmer det fuldstændig selv. Og i forhold til værnepligten ved ministeren godt, at Liberal Alliance fortsat går ind for værneret til kvinder og værneret til mænd.

Men jeg vil gerne bevare spørgeretten i forhold til at spørge videre ind til øremærket barsel. Hvordan ser ministeren på de familier, hvor man måske vælger som kvinde at tage hele barslen? Og hvordan har ministeren det med at gå ind for lovgivning, som gør, at det kun er muligt, hvis man er meget rig eller selv har midlerne til det?

Kl. 16:51

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 16:51

Ministeren for ligestilling (Marie Bjerre):

Jeg har ikke noget problem med, at man som kvinde eller som mand ønsker at gå hjemme. At man ønsker at gå hjemme i 1 år, 2 år eller 3 år, eller indtil børnene starter i skole, har jeg intet problem med, men det er da ikke staten, der skal finansiere det.

Det, der var udfordringen, før man lavede den øremærkede orlov, var jo, at den var ulige i lovgivningen, men den var det sådan set også reelt, fordi der var en opfattelse af, at kvinderne tog al orloven, og at det var svært for mænd at bede om orlov. Faktisk sagde 40 pct. af de mænd, der tog mindre end de 14 dage, at de gerne ville have haft noget mere, men at de ikke følte, de kunne. Det er da ikke liberalt.

Kl. 16:51

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 16:51

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Jeg er nysgerrig på ministerens holdning til det, jeg også nævnte i min tale, nemlig at Forsvarsministeriets concern for nylig åbnede op for at ville favorisere kvinder og etniske minoriteter i ansættelser, altså at give nogle mennesker forrang til at blive ansat i visse typer job, fordi de har et bestemt køn eller en bestemt hudfarve. Hvad mener ministeren om det?

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 16:52 i almindelige familier. Og derfor har vi nu sat os ned og kigger på: Hvad kan man gøre? Hvad kan man lave af løsninger for at forbedre den trivsel, der er i regnbuefamilierne? Og der er faktisk ret mange regnbuefamilier. 58.000 i Danmark angiver, at de lever som regnbuefamilie, og jeg mener, vi bliver nødt til at tage alvorligt, at de trives ringere. Det er vi i gang med at se på, og jeg forventer, at vi vil være færdige med den undersøgelse inden sommerferien.

Kl. 16:54

Ministeren for ligestilling (Marie Bjerre):
Jeg mener, at man skal vælges på baggrund af kvalifikationer. Jeg mener aldrig, at man skal vælges på baggrund af køn eller etnicitet. Jeg mener, at man skal vælges på baggrund af kvalifikationer.

Kl. 16:52

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 16:54

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Mikkel Bjørn (DF):
Skal jeg forstå det sådan, at regeringen tager afstand fra Forsvarsmi-
nisteriets egne udmeldinger på det her område? Det synes jeg er
meget interessant, hvis det er tilfældet. Altså, er ministeren uenig i
det, Forsvarsministeriet og Forsvarsministeriets koncern her melder
ud, eller er hun enig i det?

Kl. 16:52

Astrid Carøe (SF):

Jeg synes, det lyder rigtig spændende og positivt, at der endelig sker
noget på det her område, for det er nemlig rigtig mange familier, det
drejer sig om, og helt almindelige dagligdags udfordringer.

To andre områder på lgbt-området, som jeg håber ministeren
vil rykke på snart, er omvendelsesterapi – jeg kunne godt tænke
mig, at ministeren kan fortælle, hvornår man forventer at kunne
lave et forbud mod omvendelsesterapi for mindreårige i Danmark på
samme måde, som man har gjort det i Norge – og så måske også,
at ministeren kan fortælle lidt om, hvad der skal ske i forhold til de
transkønnede børn og unge, der er under 18 år, og som man jo længe
har haft et ønske om at give mulighed for at lave juridisk kønsskifte
til. Men den proces er desværre også gået lidt i stå, er mit indtryk.

Kl. 16:55

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 16:52

Ministeren for ligestilling (Marie Bjerre):
Som jeg forstår det, er det indtil videre et internt arbejdsrapport, som
fortsat skal drøftes, og hvor man taler om, hvordan man i højere
grad kan bringe alle kompetencer i spil. Og det mener jeg sådan
set er vigtigt at vi har et blik for, for det skal være kompetencer,
der er gældende, og det skal også være muligt at være kvinde i
forsvaret eller have en anden etnicitet. Men jeg mener, at det er
kompetencerne, der skal være gældende.

Kl. 16:53

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 16:55

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Fru Astrid Carøe, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 16:53

Astrid Carøe (SF):
Tak for det, og tak til ministeren for en virkelig fin tale. Jeg synes,
ministeren kom rundt om rigtig mange gode ting, og jeg er også enig
med ministeren, især om det her med negativ social kontrol, og jeg
glæder mig til at høre, hvad det er, ministeren kommer med her i
2024.

Noget af det, som ikke fyldte så meget i ministerens tale, er hele
lgbt-området. Derfor vil jeg give ministeren muligheden for lige at
fortælle, hvad der er på bedding i 2024 fra regeringen på det her
område, for jeg håber da, at der er noget. Vi er jo langt fra i mål, og
det har vi også flere ordførere, der har pointeret her under debatten.
Så jeg håber, ministeren har noget klar også på det område.

Kl. 16:53

Ministeren for ligestilling (Marie Bjerre):

Omvendelsesterapi er vi også i gang med undersøge mulighederne
for. Hvad er problemets omfang egentlig, og hvad kan man rent
faktisk gøre? Vi har endnu ikke haft en drøftelse internt i regeringen
omkring den sag, men det forventer jeg også at vi vil have inden
sommerferien.

Så er der det andet, der bliver spurgt til, i forhold til juridisk
kønsskifte. Det er jo velkendt, at den sag også er uafklaret. Der er
der en udfordring med at overholde menneskerettighederne, og det
skal man naturligvis gøre, og derfor skal man følge den praksis i
Sundhedsministeriet.

Kl. 16:56

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Fru Samira Nawa, Radikale Venstre.

Kl. 16:56

Samira Nawa (RV):

Mange tak. Tak til ministeren for redegørelsen og for en god debat
generelt. Ministeren havde en ordveksling om øremærket barsel bl.a.
med min kollega fra Liberal Alliance, og jeg synes, at ministeren
leverede nogle rigtig gode svar på, hvorfor det også er vigtigt at have
ligestilling på det område. Derfor vil jeg høre, om det for ministeren
og for regeringen også gør sig gældende, når det kommer til selv-
stændige og ledige, som jo ikke var omfattet af det EU-direktiv, der
gjorde, at vi endelig fik rykket på den øremærkede barsel herhjemme
i Danmark. EU-direktivet omfattede lønmodtagere, og derfor var der
jo tale om en minimumsimplementering af direktivet.

Så hvordan ser ministeren på ligestilling på samme område med
de samme argumenter, som ministeren netop selv har fremført, men
for selvstændige og ledige?

Kl. 16:53

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Ministeren for ligestilling (Marie Bjerre):
Tak for spørgsmålet. Jeg synes bestemt, hele lgbt+-området er vig-
tigt, og det skal også have fokus, og derfor er jeg også meget glad
for det tværministerielle arbejde, vi p.t. har i gang omkring regnbue-
familier. Vi kom med en VIVE-undersøgelse tilbage i august måned,
der afdækkede, at trivslen i regnbuefamilier er langt dårligere end

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Ministeren for ligestilling (Marie Bjerre):

Det ligger ikke på tegnebrættet at skulle ændre reglerne i forhold til øremærket barselsorlov for de selvstændige. Det er nogle helt særlige vilkår, man har, når man er selvstændig, men jeg er meget opmærksom på, at der er udfordringer, når vi taler om barsel og det at være selvstændig – og særlig det at være kvinde og selvstændig. Det er svært at være iværksætter, og derfor kunne der jo godt i forbindelse med iværksætterstrategien være nogle ting, man kunne kigge på, men det handler ikke om det, som ordføreren taler om i forhold til øremærket barselsorlov. Men jeg er meget opmærksom på, at der er udfordringer for selvstændige, der er på barsel.

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Samira Nawa (RV):

Det ærgrer mig, for jeg synes jo netop, at ministeren fremførte nogle gode argumenter for, hvorfor vi netop skal have øremærket barsel, og der bliver også fremført nogle gode argumenter i redegørelsen, i forhold til hvordan det ligestiller familierne, og hvordan det knytter både far og mor til børnene. Jeg synes bare, at fædre, der er selvstændige, og fædre, der er ledige, bør have den samme mulighed, og det håber jeg at regeringen på et tidspunkt så vil arbejde for.

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Ministeren for ligestilling (Marie Bjerre):

Det er nogle helt særlige vilkår, man har, når man er selvstændig, og det er en særskilt udfordring at være på barsel som selvstændig. Derfor mener jeg også, der er behov for noget mere frihed og fleksibilitet for netop den her gruppe, og derfor kunne det også være helt oplagt at kigge på, hvad det er for nogle vilkår, man er på barsel under, når man er selvstændig, altså om man kan få lov til at arbejde og den slags ting. Det synes jeg er meget mere interessant at kigge på i et ligestillingsperspektiv end den øremærkede orlov.

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Tak til ministeren.
Forhandlingen er sluttet.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

3) Forespørgsel nr. F 25:

Forespørgsel til børne- og undervisningsministeren:

Hvilke initiativer vil regeringen tage for at sikre, at børn i folkeskolen kan have en tryk hverdag uden at blive udsat for vold og seksuelle krænkelser fra andre elever, og hvordan vil regeringen

Kl. 16:56

skærpe ordensbekendtgørelsen for folkeskolen, så den kan medvirke til at opfylde dette formål?

Af Peter Kofod (DF), Alex Ahrendtsen (DF), Mikkel Bjørn (DF), Pia Kjærsgaard (DF), Morten Messerschmidt (DF), Mette Thiesen (DF) og Nick Zimmermann (DF).
(Anmeldelse 20.02.2024. Fremme 22.02.2024).

Kl. 16:58

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Jeg gør opmærksom på, at afstemningen om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 9. april 2024.

Men inden vi går i gang med netop en forespørgselsdebat, så indebærer det jo en lille smule stoleleg her på den første række, så det får I lige lov til at bruge lidt tid på, indtil vi vender tilbage. Vi tager en kort pause.

Vi går nu i gang, og allerførst er der en begrundelse fra ordføreren for forespørgerne, og det er hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 17:00

Kl. 16:57

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Dansk Folkeparti har indkaldt til forespørgselsdebat i dag med afsæt i de stadigt mere bekymrende rapporter om vold, trusler, mobning og seksuelle krænkelser i vores folkeskoler.

Skolen skal forberede mennesker på livet og udstyre dem med viden og færdigheder og forme dem som ansvarsfulde borgere, der bidrager positivt til deres omgivelser. Folkeskolen, som er hjørsten i vores børns dannelse og uddannelse, er blevet en arena, hvor børn ikke længere med sikkerhed kan regne med en tryk og beskyttende ramme om deres hverdag. Historierne om vold og krænkelser i skolerne er ikke bare avisoverskrifter. Meget tyder på, at de er en rå realitet for alt for mange børn. Uro, trusler, mobning og generelt utryghedsskabende adfærd underminerer det, der burde være en tryk og lærerig hverdag.

Vi kan ikke forvente, at vores børn skal vokse op og blive ansvarlige empathiske voksne, hvis de selv udsættes for eller også er vidner til vold og krænkelser blandt deres jævnaldrende. Undersøgelser taler deres tydelige sprog. Uro er en klar og direkte årsag til mistrivsel blandt elever i folkeskolen. Det er ikke en udvikling, vi kan sidde overhørig. Som skolelærer må jeg sige, at den her udvikling bekymrer mig voldsomt meget.

I Dansk Folkeparti tager vi det her problem alvorligt. Vi mener, det er på høje tid at stramme op, genindføre respekt for læreren og ikke mindst for hinanden. Der skal ryddes op, og der skal sættes ind med konkrete tiltag, der kan vende den nedadgående spiral. Det er på høje tid, at vi som lovgivere tager ansvar og sikrer, at vores skoler er et trykt sted for alle børn, og vi spørger derfor regeringen, hvilke initiativer regeringen kan og vil iværksætte for at vende den her bekymrende tendens, og hvordan vi kan skærpe ordensbekendtgørelsen for folkeskolen, så den effektivt bidrager til at skabe en tryk og skolehverdag. Tak for ordet.

Kl. 17:02

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak for begrundelsen. Nu er det børne- og undervisningsministeren. Værsgo.

Besvarelse**Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):**

Tak til formanden for ordet, og tak til Dansk Folkeparti for at tage initiativ til den her forespørgselsdebat om tryghed i folkeskolen.

De sager, som vi har hørt om på det seneste, har selvfølgelig gjort indtryk på mig, ligesom jeg ved at det har gjort på alle andre.

Jeg har på et møde den 22. februar i år orienteret Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg om sagen på Borup Skole i Køge Kommune. På det møde lovede jeg, at Børne- og Undervisningsministeriet ville lave en opsamling, for det første på, om de aktuelle sager er et udtryk for en bredere tendens, for det andet på, om kommunerne savner vejledning i de gældende regler, og for det tredje på, om der efterspørges yderligere handlemuligheder i f.eks. ordensbekendtgørelsen. Børne- og Undervisningsministeriets opsamling er offentliggjort og oversendt til Børne- og Undervisningsudvalget, og jeg vender tilbage til den opsamling lidt senere i min tale.

Jeg vil godt starte med at slå fast, at alle elever ikke alene fortjener, men også har ret til et godt undervisningsmiljø, hvor undervisningen foregår sikkert og sundhedsmæssigt forsvarligt. Det er skoleledelsens ansvar. Forældre skal kunne sende børn i skole med tillid til, at skolens ledelse sikrer et trygt og godt undervisningsmiljø, og at skolens ledelse fører det nødvendige tilsyn. Hvis der opstår udfordringer med undervisningsmiljøet, skal skolen udarbejde en handleplan, hvoraf det fremgår, hvordan skolen vil løse problemerne.

Det følger også af folkeskoleloven, at alle skoler skal have ordensregler. Det er skolebestyrelsen, der fastsætter ordensreglerne, men det er skoleledelsen, der skal håndhæve dem. Folkeskolen har også en ordensbekendtgørelse, som regulerer, hvilke sanktioner der kan bruges, hvis skolens ordensregler og værdier overtrædes. Det er skolelederen, der vurderer, om der er grundlag for en sanktion. Skolelederen skal sikre, at der er rimelighed mellem elevens handling og sanktionen. Der skal altså være proportionalitet. Vurderingen skal bl.a. holdes op imod de konkrete omstændigheder, elevens alder, forudgående samtaler, påtaler og advarsler, og om handlingen er begået uagtsomt eller med vilje. Så proportionalitetsvurderingen vil f.eks. sige, at hvis en elev afbryder en anden elev i timen, kan barnet ikke sanktioneres med hjemsendelse. Her vil det være nok at minde om, at man i klassen rækker fingeren op.

Sanktioner kan bl.a. være udelukkelse fra undervisningen i op til 10 skoledage. Det kan være overflytning til en anden klasse på skolen eller til en helt anden skole. I særlig grove tilfælde kan en elev overflyttes til en anden afdeling af skolen eller en anden skole uden elevens eller forældrenes tilslutning. Det er dog vigtigt at understrege, at man ikke kan overflytte en elev, uden at der er et andet skoletilbud. Kommunerne er ifølge både grundloven og folkeskoleloven forpligtet til at stille et gratis skoletilbud til rådighed for elever i den undervisningspligtige alder.

Jeg vil også fremhæve, at PPR, altså pædagogisk-psykologisk rådgivning, eller de sociale myndigheder skal inddrages, hvis en elevs opførsel skyldes sociale eller emotionelle omstændigheder. Hvis elevens problematiske adfærd skyldes behov for specialundervisning, skal eleven tilbydes specialundervisning i en specialklasse eller på en specialskole eller som støtte i den almindelige undervisning. Det behøver altså ikke at være tilbud på den samme folkeskole, men det skal være et tilbud under folkeskoleloven. Alle medarbejdere på skolen har i øvrigt en skærpet underretningspligt i sager om vold og overgreb; det følger af den sociale lovgivning.

Vi har altså i Danmark allerede mange regler, der skal sikre og beskytte børns skoleliv, og det er først og fremmest et lokalt ansvar inden for de gældende regler at reagere på problematisk adfærd. Når

Kl. 17:03

der kommer alvorlige sager frem, må vi tage snakken om, hvorvidt vi har de rigtige regelsæt, men vi må også tage snakken på et oplyst grundlag og ikke som følge af enkeltssager. Som jeg har sagt, skal der være plads til alle i folkeskolen, men ikke til al adfærd.

Som jeg nævnte indledningsvis, har Børne- og Undervisningsministeriet udarbejdet en opsamling med status på voldsomme elevsager. Den bygger på en rundspørge fra KL blandt kommunerne, på Skole og Forældres data fra forældrerådgivning, på Danmarks Lærerforenings relevante data om vold mod lærere og deres undersøgelse af vold mellem elever og på Arbejdstilsynets data om arbejdsmiljøet for lønmodtagere ansat i den branche, der bliver kaldt folke- og specialskoler. Opsamlingen viser, at der ikke kan identificeres en generel stigning i de meget alvorlige sager, men undersøgelsen viser også, at der er tegn på, at der er flere sager, hvor børn udviser udadreagerende adfærd over for andre børn og voksne. Kommunerne efterspørger en styrkelse af enkelte elementer i ordensbekendtgørelsen, og de efterspørger en styrket forebyggende indsats.

På baggrund af den undersøgelse har jeg besluttet, at ordensbekendtgørelsen skal revideres, ligesom vejledningsindsatsen omkring ordensbekendtgørelsen skal revideres. For én ting er jo at have værktøjer i værktøjskassen; noget andet er, om de bliver brugt. Det har jeg bestilt et oplæg til fra Børne- og Undervisningsministeriet, og jeg forventer at kunne være klar med det inden sommerferien. Jeg forventer også, at en revision bl.a. vil indeholde en skærpelse af, at der også skal tages hensyn til den krænkedes perspektiv, at der skal være mere fleksibilitet i muligheden for hjemsendelse, og at der skal være klare regler for elevers brug af digitale medier. Tak for ordet.

Kl. 17:08

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er der mulighed for én kort bemærkning fra ordførerne, og den første er fru Karina Adsbøl, Danmarksdemokraterne.

Kl. 17:08

Karina Adsbøl (DD):

Tak til ministeren for talen. Vi var rigtig glade for, at ministeren kom i Børne- og undervisningsudvalget, netop da de her sager kørte i pressen. Jeg kunne godt tænke mig at stille ministeren et spørgsmål, for lige inden vi skulle debattere det her emne i dag, er der jo kommet den her undersøgelse fra kommunerne og den opsamling, som ministeren har sendt ud: Har ministeren først modtaget det i dag, siden ordførerne først får det, lige et par timer inden vi skal debattere det? Det var det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Forventer ministeren så, at ordensbekendtgørelsen og de forebyggende initiativer, ministeren taler om, vil være på plads inden sommerferien? For det bliver jo nok ikke i indeværende samling, at der kommer et lovforslag, så bliver det så i næste samling, at der kommer et lovforslag fra ministeren omkring det?

Kl. 17:09

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 17:09

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg har hvert fald set undersøgelsen før i dag, så den er ikke lige kommet til mig i dag.

Det andet, jeg vil sige, er, at ordensbekendtgørelsen netop er en bekendtgørelse, og derfor kræver det ikke lovgivning at ændre den. Den kan i virkeligheden ændres med ganske kort varsel fra ministeren. Så jeg regner ikke med, at der er noget lovgivning, der skal håndteres inden sommerferien.

Kl. 17:10

Kl. 17:12

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 17:10

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Jeg så jo, at ministeren meldte ud i dag, at han ville opdatere ordensreglementet. Jeg er meget, meget spændt på, hvad der helt præcis kommer ud af det, for nu siger ministeren, at han vil imødesee et oplæg fra Undervisningsministeriet, og min bekymring er, at når man sætter embedsmænd til at udarbejde sådan noget her, bliver det en embedsværksfortolkning af, hvad der er nødvendigt. Og det, der er brug for, er ikke en embedsværksfortolkning af, hvad der er nødvendigt, men nogle politikere, der rent faktisk tager ansvar for det her område.

Ministeren var ude at sige det her med, hvor mange dage om året man må sende elever hjem og sådan noget, og jeg kunne godt være bekymret for, at det, der så kommer ud af det, bare er en mild udvidelse af det, altså at så kan man måske sende dem hjem lidt flere dage om året, end der ellers var lagt op til. Altså, det er ikke det, der kommer til at skabe ro og sikkerhed og tryk i vores folkeskoler. Derfor håber jeg virkelig, at ministeren vil sætte sig forrest i bussen og tage ansvar for, at det her ordensreglement bliver opdateret gevaldigt. Dansk Folkeparti har lanceret et ordensudspil, som jeg håber at ministeren vil drage inspiration fra. Tak for det.

Kl. 17:11

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 17:11

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak. Jeg har også læst Dansk Folkepartis udspil, og jeg har også sendt det videre til ministeriet, ligesom jeg har sendt nogle af de henvendelser, der er kommet fra bl.a. Kommunernes Landsforening, videre i systemet – i øvrigt også nogle andre henvendelser, jeg har fået fra folk, der arbejder i skolen til daglig. Så kommer der et udspil fra embedsmændene i Undervisningsministeriet til mig, men under alle omstændigheder bliver det jo mit ansvar, hvad det er, der kommer til at blive ændret i ordensbekendtgørelsen. Noget af det, jeg har blik på, er de her muligheder for hjemsendelse. Der er en regel i dag om, at det kun kan ske to gange i løbet af et skoleår i maksimalt 7 dage, i særlige tilfælde i op til 10 skoledage. Og der tænker jeg selv, at det måske kunne være et af de steder, hvor vi godt kunne overlade det lidt til skoleledelserne selv at vurdere, hvor ofte det er hensigtsmæssigt, og i hvor lange perioder det er hensigtsmæssigt, og at der ikke er så rigide rammer omkring det, som der er i dag.

Kl. 17:12

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Hr. Sigurd Agersnap, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 17:12

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for det. Nu svarede ministeren jo i forhold til ordensbekendtgørelsen, men hvis man læser undersøgelsen, som er kommet i dag, fra ministeriet, står der også flere gange i den, at det vigtigste fokus og hovedfokus bør ligge på det pædagogiske arbejde. Og hvis man læser undersøgelsen fra Danmarks Lærerforening, står der også, at det, der efterspørges blandt lærerne, er socialpædagogisk støtte derude. Hvad er ministerens overvejelser om de støttemekanismer, der er omkring vores skoler. Er de gode nok, eller er det også noget, man er nødt til at kigge på i forhold til de her sager?

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 17:12

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Det, jeg nok selv har bidt mest mærke i egentlig både fra mediedækningen, men også fra den undersøgelse, er, at der peges særlig på mere udadreagerende adfærd, dårlig sprogbrug, bl.a. seksualiseret sprogbrug blandt de yngste elever. Det er faktisk blandt de yngste elever, at udfordringerne ser ud til at være størst. Derfor er jeg glad for, at vi i første omgang har besluttet os for at sænke klasseloftet lidt, så der ikke kan være 28 elever i klassen mere, at det bliver lettere at få udsat sit barns skolestart, at vi har gjort skoledagen lidt kortere, at vi har skabt mulighed for, at der ikke er så mange voksne, de skal møde i indskoling, men at flere lærere måske kan varetage undervisningen i flere forskellige fag. For det er jo de pædagogiske rammer om barnets opstart i skolen, som skal handle om mere end bare at lære bogstaverne og tallene, men også at kunne indgå i et fællesskab. Det er jeg helt med på.

Ved siden af det mener jeg også, at der er behov for at se på ordensbekendtgørelsen, og så er der også i den nye folkeskoleaftale, der er lavet, bl.a. afsat noget økonomi til, at lærere og pædagoger kan komme på den forhåbentlig nye uddannelse til det, vi i gamle dage kaldte skolepsykolog, og afsat økonomi til det, vi kalder specialpædagogisk efteruddannelse.

Kl. 17:14

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Fru Lotte Rod, Radikale Venstre.

Kl. 17:14

Lotte Rod (RV):

Hvorfor vælger regeringen ikke at tage ansvar for at løse problemet og investere det, det koster at lave god undervisning og gode frikvarterer?

Kl. 17:14

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 17:14

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg mener egentlig, at noget af det, jeg lige svarede SF's ordfører, er skridt i den rigtige retning. Det er alt sammen noget, der også har kostet økonomi, og som er et udtryk for, at både den her og i øvrigt også den tidligere regering har prioriteret folkeskolen økonomisk.

Ved siden af den økonomiske diskussion mener jeg også, at der er en pædagogisk diskussion, som handler om, hvorvidt den danske folkeskole er i stand til at træde pædagogisk i karakter – det gælder både den enkelte lærer og den enkelte skoleledelse – og hvorvidt vi forældre også understøtter skolen i at træde i karakter.

Der er nok for mange ting nu, der er til debat, og nogle af de sanktionsmuligheder, der er i værktøjskassen, bliver ikke brugt – nogle steder måske, fordi man har lidt modstand mod i det hele taget at sanktionere, hvis elever bryder skolens ordensregler. Der mener jeg også, at der er behov for en offentlig debat om, at det er helt legitimt at benytte sig af de sanktionsmuligheder, der er i ordensbekendtgørelsen. Man gør ikke noget forkert, hvis man hjemsender et barn og ringer forældrene op og siger: Nu må I hente jeres søn, for nu har han igen flippet ud i pausen.

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Dermed tak til ministeren. Vi går nu over til forhandlingen og dermed også de almindelige regler for korte bemærkninger. Den første ordfører er ordføreren for forespørgerne, hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti.

Kl. 17:15

Kl. 17:15

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Vi står over for en dybt alvorlig problemstilling, som kalder på øjeblikkelig og målrettet handling. De seneste rapporter og undersøgelser maler et billede af en skolehverdag, hvor trusler, vold og seksuelle krænkelser er blevet en fast del af nogle elevers virkelighed. På landsplan er trivslen faldet markant over en årrække, og det er helt og aldeles uacceptabelt og kræver øjeblikkelig handling. Som en får udtaler: Vi er nødt til at kunne aflevere vores børn i skole uden at have ondt i maven.

Der må vi alle sammen bidrage til løsningen, altså politikere, skoleledelser, lærere, forældre og elever, for det kræver en fælles indsats at skabe den nødvendige forandring. For at tackle det her problem må vi først og fremmest sikre, at ordensbekendtgørelsen ikke bare er et dokument, men et levende værktøj, der anvendes konsekvent og retfærdigt i skolernes daglige virke. Der er min erfaring som skolelærer, at det gør det nogle gange, men langt fra i det omfang, som ordensbekendtgørelsen egentlig burde. Bekendtgørelsen skal yderligere tydeliggøre konsekvenserne ved overtrædelse af skolens regler, så alle parter ved, hvor de står, og hvilke rammer der gælder.

Endvidere er det afgørende, at vi ser på, hvordan vi kan støtte skolerne i at håndtere de udfordringer, de står over for, og Dansk Folkeparti har på den baggrund formuleret et udspil til ro og orden i folkeskolen, som blev lanceret for en måneds tid siden. Her fremlægger vi en række bud på, hvordan vi genopretter ordentlige forhold på vores skoler. Når børn går i skole med en klump i maven af frygt, snarere end sommerfugle af spænding, så har vi som samfund fejlet; når lærere skal bruge mere tid på at være konfliktneutralt end vidensformidlere, så har vi som samfund fejlet; og når forældre er nervøse for at sende deres børn i skole, ikke på grund af trafikken, men på grund af trusler og vold på skolegangene, så har vi mere end fejlet, og så har vi som samfund svigtet.

37 pct. af lærerne i folkeskolen er blevet udsat for fysisk vold på jobbet i form af bl.a. slag, spark, skub eller spytklatter i løbet af det seneste år. Nogle lærere oplever daglige verbale trusler som »du skal dø«, »jeg kvæler dig«, »jeg kommer hjem og dræber dit barn«, eller »jeg tager en kniv med«. Det lyder ikke som sprog fra en dansk folkeskole, men det er det, og det her var bare ét eksempel fra en skole i Københavns nordvestkvarter. Den tidligere borgerlige undervisningsminister Merete Riisager satte faktisk fokus på de voksende problemer med vold og trusler fra elever i folkeskolen, og der blev under hende udarbejdet en handlingsplan, som var klar til at blive iværksat i alle landets folkeskoler, med både bløde og mere håndfaste elementer. Så kom folketingsvalget i 2019, og da den socialdemokratiske Pernille Rosenkrantz-Theil overtog ministerposten, skete der ikke mere, og handlingsplanen blev i stedet lagt i skuffen. Hvor kunne man ikke være nået langt på de 5 år, hvis handlingsplanen var blevet brugt og tilstanden på vores folkeskoler var blevet undersøgt.

For os handler det dog ikke om at placere skyld, men vi kan ikke acceptere, at vi endnu en gang ser passivt til. Der skal indføres klare og utvetydige regler og konsekvenser for dem, der tror, at de

står over fællesskabet. Det handler om at støtte vores lærere og give dem de redskaber og den autoritet, der skal til, for at skabe orden og respekt i klasselokalerne, det handler om at genoprette en kultur, hvor tryghed, trivsel og respekt er hjørnestenene, og hvor børn kan være børn og lærere kan være lærere.

Så skal jeg læse vedtagelsesteksten op på vegne af den borgerlige opposition, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Danmarksdemokraterne og Konservative:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget ser med dyb bekymring på de nylige beretninger om vold, trusler og overgreb i danske folkeskoler. Den tiltagende tendens til uro i klasserne, mobning, mangel på respekt for både lærere og klassekammerater samt mere alvorlige forseelser såsom trusler og fysisk vold er aldeles uacceptabel. Folketinget mener ikke, at den aktuelle ordensbekendtgørelse giver lærere og skoleledere tilstrækkelige værktøjer til at adressere disse alvorlige problemer. Det er afgørende, at lærere og ledere får selvstændige beføjelser til at sanktionere grænseoverskridende og utryghedsskabende adfærd. Derfor opfordrer Folketinget til en revision af ordensbekendtgørelsen med henblik på at fremme en atmosfære, hvor undervisning, trivsel, dannelse og respekt atter er i centrum i de danske folkeskoler«.

(Forslag til vedtagelse nr. V 57). Tak for ordet.

Kl. 17:20

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak for det, og der er ingen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Næste ordfører på talerstolen er fru Astrid Krag fra Socialdemokratiet.

Kl. 17:20

(Ordfører)

Astrid Krag (S):

Tak til Dansk Folkeparti for at tage initiativ til den her forespørgselsdebat, vi har lige nu, om tryghed i folkeskolen.

Tryghed, når man går i skole, er det allermest grundlæggende. Tryghed er en forudsætning både for trivsel og læring. Derfor skal det være trygt for alle elever at gå i skole. Alligevel har vi på det seneste hørt om sager, som jeg tror har rystet alle os, der er her i salen i dag. Senest gav TV 2 forleden ordet til en 12-årig dreng, der fortalte, hvordan vold og mobning sætter dybe spor, ikke bare i forhold til at kunne gå glad i skole og lære noget, men i forhold til i det hele taget at kunne være et trygt barn. Dansk Folkepartis ordfører har allerede på talerstolen her i dag haft andre eksempler med på triste og uacceptable ting fra skolen.

Det skal være trygt at gå i skole. Derfor er jeg også glad for, at ministeren i forlængelse af de sager, der været fremme i pressen, har igangsat en undersøgelse af omfanget af voldsomme sager – han har selv været inde på den – så vi nu har et oplyst grundlag at træffe beslutning om, hvordan der er behov for at sætte ind. Jeg tror også, at vi skal være ærlige med hinanden her i dag. Det er at gøre ondt værre, hvis vi farer ud og laver nye regler for samtlige 1.300 skoler, hvis der er tale om forfærdelige, men enkelte tilfælde, hvor en ledelse ikke har været sit ansvar bevidst, eller hvor mulighederne inden for de gældende regler ikke har været brugt.

Den status fra ministeren har vi fået oversendt i dag. Jeg ser frem til at kigge grundigt på den og sammen med gode kolleger overveje mere konkret, hvad den giver anledning til, fordi det er helt afgørende og skal stå fuldstændig klart, at nok skal der være plads til alle børn i skolen, som ministeren sagde, men der skal ikke være plads til al slags opførsel. Som forælder skal man trygt kunne sende sit barn af sted i skole med tillid til skoleledelsen, der har ansvaret for, at eleverne kan være trygge, og med tillid til, af klassens lærere kan skabe et trygt undervisningsmiljø.

Det er jo virkeligheden, at vi kan lave nok så mange regler fra Christiansborg, holde nok så mange dundertaler, men hvis der ikke er en tydelig lokal skoleledelse, en lærer med autoritet i klasseværelset, ja, så nytter det lige lidt. Hvis der er udfordringer med undervisningsmiljøet, ja, så er det skoleledelsens ansvar at skride til handling og komme problemerne til livs.

Skolens ordensregler skal håndhæves på skolen. Ellers er de jo kun ord på papir, og der er brug for, at læreren har og er autoriteten i klasseværelset, så det er trygt for alle børn at gå i skole, så der er ro til at lære noget. Det skal vi som forældre i øvrigt også bakke op omkring.

Den eksisterende ordensbekendtgørelse og i øvrigt også den skærpede underretningspligt for alle skolens medarbejdere i sager om vold og overgreb er to regelsæt, som er sat i verden for at sikre alle børn en tryk hverdag. Nu skal vi med de seneste sager og den nye status i hånden så vurdere, hvorvidt de er de rette regelsæt, og om de er tilstrækkelige. Det gør vi i øvrigt i forlængelse af en ny og vigtig aftale for folkeskolen, der tager vigtige forebyggende skridt for mere ro i klassen og et løft af bl.a. PPR. Det bedste er jo helt at kunne forebygge, at der er brug for at ty til de mulige sanktioner i ordensbekendtgørelsen, for kommer man derhen, ja, så er der jo nogle, der er gjort fortræd.

Selv om det er bedst at forebygge, mener vi i Socialdemokratiet også, at der er tegn på, at vi har behov for at skærpe ordensbekendtgørelsen, så vi kan passe bedre på den, der har gjort fortræd, så det bliver mere enkelt at sende den eller de elever med krænkende adfærd hjem, og her skal vi huske, at det ikke kun er i de fysiske rum, men nu også i de digitale, at der kan ske krænkelse. Det er en ny virkelighed, der er kommet til, siden man lavede ordensbekendtgørelsen.

Og så skal vi selvfølgelig sikre, at man på alle skoler i hele landet ved, hvilke sanktioner der kan bruges, hvis skolens regler overtrædes. Det kræver efter alt at dømme en vejledningsindsats at få den viden bredt ud.

Jeg har et forslag til vedtagelse fra de tre regeringspartier, som lyder:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget ønsker en folkeskole præget af ro i klassen, tydelige pædagogiske rammer og respekt for læreren og klassefællesskabet.

Der skal være plads til alle børn i folkeskolen. Men der skal ikke være plads til al opførsel. Der er brug for, at folkeskolen træder i karakter og tydeligt håndhæver skolens egne ordensregler.

Derfor er Folketinget også glad for, at den eksisterende ordensbekendtgørelse allerede giver flere muligheder for at gribe ind og eventuelt sanktionere.

Folketinget konstaterer i den forbindelse, at børne- og undervisningsministeren ser på, om ordensbekendtgørelsen skal moderniseres.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 58).

Kl. 17:24

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak for det. Vi har modtaget teksten. Der er et par korte bemærkninger. Den første er fra hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 17:25

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Det er en kommentar til det, ordføreren siger, om, at ordensbekendtgørelsen allerede giver gode muligheder for at sanktionere adfærd. Som skolelærer må jeg bare sige, at det er jeg fundamentalt uenig i. Lærerne har ingen selvstændige beføjelser i ordensbekendtgørelsen til at sanktionere uhensigtsmæssig adfærd.

Det synes jeg er dybt kritisabelt, og jeg synes, vi bør kigge på, at de selvfølgelig skal have det.

Jeg er også nysgerrig på det, ordføreren siger, om, at hvis der er tale om forfærdelige og enkeltstående eksempler, skal vi jo ikke som politikere komme med de store forkromede løsninger og sådan noget. Der er ikke tale om forfærdelige, enkeltstående eksempler – der er tale om en udvikling i vores danske folkeskole. Når vi kan se, at trivslen er faldet markant på landsplan over en årrække, og vi ved, at trivslen er tæt forbundet med uro i skolen, og 37 pct. af lærerne i skolen er blevet udsat for fysisk og psykisk vold inden for det seneste år, så er det ikke bare enkeltstående tilfælde, så er det noget, vi som politikere skal tage meget, meget alvorligt, og det håber jeg virkelig at regeringen sætter sig forrest i bussen for at gøre.

Kl. 17:26

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 17:26

Astrid Krag (S):

For at svare på det sidste først vil jeg sige, at det her med den stigende mistrivsel blandt børn og unge er noget, vi tager enormt alvorligt fra regeringens side, og derfor har vi jo sat et stor trivselsarbejde i værk. Jeg tror ikke, at nogen af os kan koge årsagen til mistrivsel ned til én årsag, eller at vi kan koge løsningen på det ned til én løsning, men det er klart, at når jeg i min tale lagde så meget vægt på, hvor vigtig den grundlæggende tryghed, når man skal i skole som barn, er, både for at man kan lære at stave til kat og lære totabellen men jo også for overhovedet at kunne være tryk barn hele sit liv, hele sin hverdag, også når man går hjem fra skole, så er det jo, fordi skolen er en meget afgørende arena, og derfor betyder det noget.

Derfor siger jeg også, det er en af de vigtigste – hvis ikke den vigtigste – opgave, man har som skoleledelse og som lærer, at man kan skabe et tryk undervisningsmiljø. Og det er ledelsen, der har ansvaret, hvis det går skævt på skolen, og derfor synes jeg også, det er vigtigt, at der er beføjelser. Jeg tror, jeg sagde, at der er muligheder i ordensbekendtgørelsen, men jo ikke nødvendigvis at de er tilstrækkelige, og det er derfor, jeg er glad for, at ministeren kigger på, om der kan indføres skærpselser.

Kl. 17:27

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så må spørgeren følge op.

Kl. 17:27

Mikkel Bjørn (DF):

Det er rigtigt, at ledelsen har ansvaret, men ledelsen skal også have de rigtige rammer at operere inden for, og det er bare sådan i dag, at stort set alle – hvis ikke alle – sanktionsmuligheder i ordensbekendtgørelsen skal aftales i overensstemmelse med forældrenes ønsker. Det vil sige, at hvis der er forældre, der – som jeg har oplevet med nogle forældre, uden at jeg skal komme ind på de nærmere sager – simpelt hen ikke ønsker at imødekomme skolens ønske om sanktioner over for uhensigtsmæssig adfærd og måske endda bakker deres børn ubetinget op, selv om det er helt dokumenterbart, at der er foregået noget dybt, dybt forkasteligt, så har skolen ingen bemyndigelse til at indføre nogen sanktionsværktøjer overhovedet. Det er da ikke holdbart, og jeg håber virkelig, at Socialdemokratiet og regeringen er enige i, at det er vi nødt til at kigge på.

Kl. 17:27

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 17:27

Astrid Krag (S):

Først vil jeg sige, at jeg synes, det er helt utrolig vigtigt, at vi som forældre bakker op om skolens autoritet og lærernes autoritet. Det synes jeg er en helt grundlæggende opgave vi har, når vi har børn, der går i skole. For hvis man underminerer og undergraver lærerens autoritet, bliver det også umuligt at have ledelsen i klasselokalet. Så der er jeg helt enig med Dansk Folkepartis ordfører.

Som jeg forstår det, er der, når det kommer til de grove tilfælde, mulighed for at overflytte en elev, også hvis forældrene ikke er enige i det. Men lad os få det udboret i det arbejde, der bliver sat igang.

Kl. 17:28

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Fru Helena Artmann Andresen, Liberal Alliance.

Kl. 17:28

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det, og tak for talen. Ordføreren taler meget om tryghed – klassisk socialdemokratisk ting at tale om. I forbindelse med de sager, der har været fremme, tror jeg ikke, det er nok, at ordensbekendtgørelsen bare bliver styrket. Jeg ville ønske, at det var nok, men det her handler også om nogle, der virkelig ikke har gjort det rigtige som ledelse, og hvor mange forældre har haft ondt i maven og følt, at de virkelig har prøvet at gå til skolelederen, uden at der er sket noget, prøvet at gå til kommunen, men der er ikke sket noget. Kunne den socialdemokratiske ordfører ikke se en idé i, at skolebestyrelserne får mere at sige, forældrene får mere at sige, så den skoleleder, der ikke er sit ansvar voksent, kan blive fyret af skolebestyrelsen? For så tror jeg, at der var nogle af de her sager, som vi måske kunne have undgået. Forældrene får mere at sige, og de kan også få mindre uro i maven ved at skulle sende deres børn i skole.

Kl. 17:29

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 17:29

Astrid Krag (S):

Det bliver lidt en balancegang, når vi har sådan nogle diskussioner her i Folketingssalen, som tager afsæt i konkrete enkeltsager, og vi så breder diskussionen ud. Jeg kan jo ikke gå ind i en konkret sag, i forhold til hvordan en skolebestyrelse har stået i forhold til en ledelses måde at håndtere tingene på, og på den måde tror jeg bare, at jeg vil advare imod, at vi tror, at vi herinde kan skrive nogle linjer på papir, og så løser det sig derude. For hvis der ikke er en skoleledelse, der både anvender de beføjelser og sanktionsmuligheder, der er, og er sit ansvar bevidst, kan vi skrive nok så meget ned på et papir. Derfor er jeg i hvert fald fuldstændig enig med Liberal Alliances ordfører i, at det her starter og slutter i hverdagen og i virkelighedens verden med, at der er en skoleledelse, der forstår, at det her altså måske er den vigtigste opgave. Det er i hvert fald hele forudsætningen for, at man kan drive skole, at børnene kan møde trygge op.

Kl. 17:30

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 17:30

Helena Artmann Andresen (LA):

Jeg er helt enig i, at det ikke altid, at det, når vi laver lovgivning herindefra, så lige virker, som vi ville ønske det. Det er også derfor, at der er en frygt for, at ordensbekendtgørelsen ikke er nok og gerne

vil gøre yderligere og have, at forældrene skal have mere at sige i deres børns skolegang. Men tror Socialdemokratiet også, at noget af det her skred, vi har set i folkeskolen, også handler om den udvikling, vi har set i pædagogikken, der også er i skolen, altså at der er kommet mere konsekvensløs pædagogik? Jeg vil ikke gå ind i enkelte sager, men i nogle af de sager, der har været fremme, står der nogle skoleledere og siger, at her løser vi altså tingene med pædagogik og ikke med konsekvens, og det synes jeg er bekymrende.

Kl. 17:30

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 17:30

Astrid Krag (S):

Det er jo så en helt stor diskussion om, hvad pædagogik er. For mig er pædagogik også, at noget kan have konsekvenser, og at der kan være sanktioner. Så på den måde kan man ikke rigtig sige, at der er for meget pædagogik. En dygtig pædagog har jo rigtig mange forskellige værktøjer i værktøjsskassen, og jeg siger også i min tale – og det mener jeg – at i den lykkeligste af alle verdener ville vi aldrig behøve at kigge på ordensbekendtgørelsen, for der ville aldrig være en skærpet underretningspligt, der blev taget i brug, for når det sker, er der nogle børn, der er blevet gjort fortræd. Det skal vi jo gøre alt, hvad vi kan, for at forebygge, og derfor er det her med at styrke klasserumsledelsen, som vi bl.a. gør i den nye skoleaftale, enormt vigtigt.

Kl. 17:31

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Dermed tak til ordføreren fra Socialdemokratiet. Den næste ordfører på talerstolen er fru Anni Matthiesen fra Venstre.

Kl. 17:31

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, formand, og tak til Dansk Folkeparti for at rejse debatten her i salen til aften om det at få skabt mere ro og tryghed i hverdagen i folkeskolen. Jeg tror egentlig, vi alle sammen kan blive enige om, som også både ministeren og den tidligere ordfører har sagt det, at det med at være tryk er noget af det afgørende for i det hele taget at kunne modtage undervisning for vore børn, og derfor er det også utrolig vigtigt, at man både i undervisningstiden, men også i pauserne kan føle sig tryk og for den sags skyld også godt tilpas inden for folkeskolens rammer. Derfor er det også naturligt, at der har været mange reaktioner på de historier, der er kommet frem på tv for nylig, og som bl.a. gik på sager i både Køge og i Odense, og det tror jeg egentlig også har berørt os alle sammen. Jeg synes jo også godt, jeg her i min tale vil understrege, at det også er positivt, at ministeren allerede har været ude at sige, at vi er nødt til at kigge på ordensbekendtgørelsen og ændre på den, og at han på den baggrund også har lavet den her undersøgelse, så vi også har noget at stå på i forhold til at få gjort det rigtige. Det med, at der også skal gøres en indsats for at få skabt ro i klasserne, er jo bl.a. også noget af det, som vi for nylig har drøftet i forhold til folkeskoleaftalen, altså hvad vi yderligere kan gøre for både at forebygge, men også at komme med nogle tiltag i forhold til at få skabt mere ro og mere respekt om lærergemingen.

Som ministeren også var inde på i talen, er antallet af sager, der er af voldsom karakter, jo ikke steget, men der er en tendens til flere episoder, hvor eleverne faktisk er mere udadreagerende, og det synes jeg er bekymrende. Altså, det med, at flere og flere elever er mere voldsomme i den måde, de agerer på, er jo også noget, som vi her fra Christiansborgs side er nødt til at tage meget alvorligt. For det påvirker jo dagligdagen for rigtig mange lærere, men også for rigtig

mange andre elever, og derfor ser jeg også frem til, at ministeren går i gang med det her arbejde med at få kigget ordensbekendtgørelsen efter i sømmene.

Kl. 17:37

Noget af det, som jeg også godt lige vil tage med i min tale, er, at jeg da helt klart også håber, at den brede aftale, vi netop har indgået på folkeskoleområdet, og også den frisættelse, som vi giver ud til skolerne lokalt, kan være med til, at man får skabt en øget lyst til og iver fra forældrenes side til mere at blive en del af folkeskolens hverdag. Og lad os så håbe, at det også kan være med til at dryppe på den måde, så man forhåbentlig sammen med lærerne og skolelederne kan få skabt en skole, hvor det er rart at være, og hvor alle børn kan føle sig trygge.

Jeg vil ikke gå mere ind i detaljerne, for jeg synes egentlig også, ministeren var omkring det, men jeg må også være ærlig og her til slut sige, at det desværre er en tendens, vi har set, og det viser undersøgelsen jo også, at der er flere og flere børn, som også tidligere reagerer voldsommere, og som i mine øjne også bruger et urimeligt og forfærdeligt sprog, og der tror jeg måske også, vi alle sammen og måske også som forældre har en opgave i at kigge lidt indad og se på, om vi kan hjælpe det på vej og sætte nogle grænser for, hvad det egentlig er for et sprog, man bruger, når man taler til hinanden, og for den sags skyld også opdrage børnene til at opføre sig ordentligt.

Så jeg tror, at der ligger flere forskellige opgaver, og først og fremmest tager vi jo fat på ordensbekendtgørelsen for at få den justeret. Tak for ordet.

Kl. 17:35

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 17:36

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Jeg imødeser også meget, hvad det helt konkret er, man vil med den ordensbekendtgørelse. Men jeg er lidt nysgerrig på det, som ministeren også nævner, nemlig det her med antallet af sager, der ikke er steget. Jeg synes generelt, det er meget kritisabelt, at undersøgelsen først bliver sendt ud – jeg kan forstå, at ministeren måske ovenikøbet har fået den for flere dage siden – til ordførerne i dag, kort tid før en forespørgselsdebat om det her emne, i stedet for at vi havde fået den i god tid. Det synes jeg er særlig problematisk, fordi jeg er lidt skeptisk over for, om det egentlig er rigtigt, og hvad det helt præcis er for en måde, man måler det her på. For det lyder forkert i mine ører, at det antal ikke er stigende. Det tror jeg simpelt hen ikke på er rigtigt. Men jeg glæder mig meget til at se, hvordan det helt præcis er målt, for min oplevelse er afgjort, at der er store problemer ude på vores folkeskoler, og jeg mener, at der er brug for markante stramninger af ordensbekendtgørelsen, også så lærere eksempelvis kan sende elever uden for døren eller hjem, hvis de overskrider grænserne, hvad der er meget begrænsede muligheder for i dag.

Kl. 17:37

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 17:37

Anni Matthiesen (V):

Jamen jeg kan også godt afsløre, at jeg ikke har nået at læse undersøgelsen fuldt og helt. Jeg har bare bidt mærke i, at det, der står, er, at antallet ikke er steget, men at det er måden, som eleverne agerer på i dag, hvor de er meget mere udadreagerende, der måske er problemet. Men jeg glæder mig også til at få mere ro og tid til at læse den helt i dybden.

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 17:37

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg ved det ikke, men det kunne jo godt have noget at gøre med, at hvis der er så mange flere af de voldsomme sager, altså de sager, hvor man tænker, at det virkelig er gået over grænsen med trusler, vold, chikane og alle de her ting, så blegner de ting lidt, der tidligere ville blive noteret som sager, og bliver derfor ikke dokumenteret eller skrevet ned eller noget andet, altså fordi omfanget af de voldsomme sager er steget så meget. Så det, at antallet ikke er steget, ser jeg ikke som udtryk for særlig meget, det må jeg indrømme.

Kl. 17:38

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 17:38

Anni Matthiesen (V):

Altså, det tør jeg ikke sige noget om. Men hvis der er ting, man måske har behov for at få uddybet i forlængelse af det, er jeg helt sikker på, at det er noget af det, som ministeren også vil være parat til at svare på eventuelle spørgsmål om. Men jeg håber ikke, det er på den måde, at man så bare skubber problemsagerne i baggrunden, for jeg synes jo egentlig, det er vigtigt, at vi har det samlede overblik.

Kl. 17:38

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste, der får ordet, er fru Karina Adsbøl fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 17:38

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det. Det var lige en opfølgning, for nu har vi fået det her meget sent, og det var derfor, jeg netop spurgte til, hvornår ministeren havde modtaget det her. For jeg synes, det var meget sent, når vi har debatten i dag, men jeg ville bare lige nævne – jeg har heller ikke nået at læse det til bunds – at når vi snakker stigning, kan man i hvert fald se på side 4, at antallet af rådgivninger i Forældre-rådgivningen, der omhandler vold og overgreb mod en skoleelev, jo virkelig er markant stigende.

For i 2020 var det på 1.164 antal rådgivninger, og hvis vi kigger på 2023, er vi oppe på 2.803 rådgivninger, og det er jo virkelig en markant stigning omkring det. Så hvad tænker Venstres ordfører i forhold til det? Et er ordensbekendtgørelsen, men hvad skal der mere til?

Kl. 17:39

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 17:39

Anni Matthiesen (V):

Noget af det, som jeg slet ikke er i tvivl om at rigtig mange lærere mangler derude i dag, er måske at have nogle gode værktøjer til at håndtere situationen. Det vil sige, hvordan man som folkeskolelærer, når man står i en presset situation, skal håndtere den.

Det er jo også noget af det, som vi heldigvis har fået skrevet ind i den her aftale, som er blevet indgået her lige før påske, altså det med, hvordan vi kan sikre, at også lærerne får de rette værktøjer, når de står ude i klasselokalet.

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Karina Adsbøl (DD):

Jeg er helt enig i, at der skal være de rigtige værktøjer, eller at der i hvert fald skal være en kæmpe værktøjskasse, for der er jo forskellige situationer, og det er forskellige værktøjer, man skal bruge, afhængigt af hvilken situation der er tale om. Men kunne det også være noget i forhold til forebyggelse, ressourcer? Er der andre initiativer, Venstre tænker der skal tages i forhold til at sikre, at forældre kan tage sende deres børn trygt i skole, men også sikre, at børnene får en god og tryk hverdag?

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Anni Matthiesen (V):

Jeg er faktisk af den overbevisning – og det er også derfor, jeg glæder mig helt vildt til, at vi nu får ændret på folkeskolen – at den kvalitetsaftale, vi netop har indgået på tværs af mange partier omkring folkeskolen, også vil skabe en form for kulturændring i klasselokalet og for den sags skyld være med til at understøtte, at forældrene også tager et større medansvar for at skabe den gode lokale skole; det skulle den jo helst.

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er hr. Sigurd Agersnap fra Socialistisk Folkeparti.

(Ordfører)

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for ordet, formand, og tak til Dansk Folkeparti for debatten. Jeg vil starte med at understrege, at alle børn fortjener en tryk skoledag uden frygt, uden trusler og uden krænkelse. Man skal ikke være bange for at gå i skole, og man skal heller ikke være bange for, hvem man møder rundt om hjørnet ovre i skolen. Som Lise Egholm, den tidligere skoleleder på Rådmandsgade Skole, har sagt det: Jeg går ikke ind fra kæft og trin, men jeg går godt nok ind for retning. Det synes jeg er meget rigtigt for vores skole.

Mange børn har brug for tydelige voksne, og skolen må aldrig være uden retning. Den må aldrig være uden faglig retning eller pædagogisk retning og heller ikke uden en klar retning for god opførsel. Når vi alligevel i pressen hører om de forfærdelige og meget alvorlige episoder, så skal vi tage det alvorligt. Der er ofre i de her sager. Der er både børn, der er ofre, og der er også forældre, der lider under dem, og når undersøgelsen fra ministeriet viser, at der i dag er mere udadreagerende adfærd blandt især de mindste børn, så skal vi tage det som en alvorlig advarsel, også selv om det er vigtigt at huske, at der ikke ses en stigning i de meget alvorlige sager. Det viser rundspørgen blandt kommunerne. Og i forhold til Skole og Forældres tal skal man huske at tage højde for, at de to første år, hvor forældrerådgivningen var der, var under coronanedlukningen af skolerne, og derfor er der en rimelig naturlig forklaring, synes jeg, på de store stigninger i tallene. Men det betyder ikke, at det ikke er vigtigt at notere sig det hele.

Jeg kan også forstå på debatten, at nogle forestiller sig, at løsningen på den her udfordring er at stramme grebet og gøre det lettere at sanktionere og bortvise elever. Det har jeg meget svært ved at

Kl. 17:40 tro på kan stå alene, og som både Danmarks Lærerforening, KL og Skolelederforeningen peger på, så skal det først og fremmest også løses med forebyggelse og pædagogik.

Kl. 17:40 Som undersøgelsen i dag også viser, er det i dag også muligt at bortvise. Der er sanktionsmuligheder for skolerne; man kan flytte klasse for en elev; man kan hjemsende, og man kan bortvise, også uden forældrenes godkendelse; ikke nødvendigvis uden meddelelse til forældrene, men uden forældrenes godkendelse.

Kl. 17:40 Når det er sagt, er der to forhold, som ministeren også har været ind på, og som vi er enige i i SF kan fylde mere i ordensbekendtgørelsen. Vi skal sørge for, at ofrenes perspektiv fylder i vurderingerne. Vi skal tage deres oplevelser alvorligt og sikre, at det ikke er dem, der tager konsekvenserne og oplever sanktionerne, og for det andet skal det være muligt med flere hjemsendelser end blot to om året. Det er vi egentlig enige i.

Kl. 17:40 Men jeg vil også sige, at det ikke er løsningen blot at stramme grebet, og i Danmark har vi undervisningspligt for alle elever, og også bortviste børn skal sikres et skoletilbud. Når man har fulgt den offentlige debat, har man nogle gange kunnet være i tvivl om, hvorvidt alle partier mener det. Bortviser man til gaden, bortviser man også til banderne eller i hvert fald en rigtig dårlig tilværelse. Bortvisninger skal bruges, og der skal være konsekvenser, men vi har undervisningspligt i Danmark, og det er afgørende at sikre alle børn et godt undervisningstilbud.

Kl. 17:41 De sidste 10 har folkeskolen oplevet besparelser og overfyldte klasselokaler, og dem, der har brug for ekstra hjælp og opmærksomhed er for mange steder blevet ladet i stikken. Det er ikke raketvidenskab, at det selvfølgelig har konsekvenser. Skolerne er presset både på økonomien personale. Den seneste undersøgelse fra Danmarks Lærerforening viser, at økonomien i 79 pct. af tilfældene er årsagen til, at elever ikke har fået den nødvendige støtte eller tilbud, og det tal taler jo for sig selv. Rammerne om skolen er ikke gode nok, og det er vores opgave herinde at sikre rammerne. Det er ikke vores opgave og blande os i den enkelte skoleleders dispensationer eller afsige dom i sagerne, men det er vores opgave at sikre en ordentlig økonomi, et ordentligt indeklima, faglokaler, tid og tolærerordninger. Løsningen er, at vi forebygger og sætter ind med pædagogiske indsatser, og at vi kigger på ordensbekendtgørelsen.

Kl. 17:41 Vi har i SF dertil foreslået et korps af specialuddannelse pædagoger og lærere, som skolerne kan tilkalde for at få rådgivning og støtte i de her sager. Det skal ikke være sådan, at skolelederen eller lærerne står alene med sagen. Det skal være sådan, at man kan tilkalde ekstra hjælp, også udefra. I dag har mange kommuner et støttekorps, men det er ikke alle, og det er ikke i de små kommuner. Det mener vi man skulle lave et nationalt rejsehold for. Det mener vi er en del af løsningen.

Kl. 17:41 Jeg har en vedtagelsestekst, jeg gerne vil læse op på vegne af SF, Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet:

Forslag til vedtagelse

»Folkeskolen skal være et sted, hvor alle børn trygt kan lege, lære og udvikle sig. Folkeskolen er for alle, og ingen børn skal gå utrygge i skole.

Børn har brug for tydelige voksne. Derfor skal skoler have tid til at skabe relationer med børnene i undervisningen og frikvartererne, flere timer med to lærere eller pædagoger samt bedre mulighed for socialpædagogisk støtte.

I nogle tilfælde giver det mening at flytte en elev til en anden skole, og det giver ordensbekendtgørelsen mulighed for.

Folketinget noterer sig, at det frem for alt er afgørende med et fokus på den pædagogiske indsats for at sikre en god og tryk hverdag for alle i folkeskolen.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 59)

Tak for ordet.

Kl. 17:46

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er et par enkelte korte bemærkninger. Den første, der har bedt om ordet, er hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti.

Kl. 17:46

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Som tidligere nævnt i debatten, har skolerne reelt ikke nogen sanktionsværktøjer uden forældrenes godkendelse. Ordføreren nævner så det med, at man kan overføre en elev til en anden skole, men det, der er min og mange læreres virkelige erfaring ude fra virkeligheden, tror jeg, er, at det kun sker i det tilfælde, hvor skolen har en aftale med naboskolen om, om ikke den skole har et lige så problematisk og besværligt barn, som de så kan sende i den modsatte retning.

Det vil sige, at man laver bytteaftaler mellem skolerne, hvor man siger, at vi har den her elev, og vi er nødt til at signalere handlingsvilje over for bestyrelsen og forældrene nu. Vi er nået helt derud, og har I ikke en, I kan bytte med, som I har lige så mange problemer med? Det løser jo ikke nogen problemer overhovedet, så det er nysgerrig på hvad ordføreren egentlig mener om. Hvordan løser vi den udfordring, hvis der er elever, der vedvarende ødelægger hverdagen for deres klassekammerater? Det kan vi vel ikke tillade.

Kl. 17:47

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 17:47

Sigurd Agersnap (SF):

Nej, det mener jeg heller ikke, og jeg mener også, at der kan være tilfælde, hvor man skal bortvise elever. Jeg læste lige ordensbekendtgørelsen igen, da ordføreren igen nævnte det med, at man ikke kan indføre sanktioner uden forældrenes godkendelse, og jeg mener simpelt hen ikke, det er rigtigt. Jeg mener, det står flere steder i ordensbekendtgørelsen, at man både kan flytte klasse, i særlig grove tilfælde, og at man også kan flytte skole, og man kan også godt hjemsende uden forældrene godkendelse. Det er i særlig grove tilfælde, men jeg mener, mulighederne ligger der i dag.

Så er det rigtigt, at kommunalbestyrelserne har et ansvar i forbindelse med bortvisninger, og jeg mener ikke, det skal være skolelederen, der forhandler med en anden skole om at få en elev flyttet. Det må være et ansvar, man løfter ind i forvaltningen og ind i kommunalbestyrelsen og om nødvendigt også op på borgmesterkontoret. Og hvis ikke det står tydeligt nok, eller hvis ikke ordensbekendtgørelsen bliver brugt godt nok, så synes vi, det skal præciseres, men jeg mener egentlig, man har mulighederne i dag.

Kl. 17:48

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 17:48

Mikkel Bjørn (DF):

Det gør den ikke. Men når det er sagt, vil jeg sige i forhold til det her med at flytte en elev fra en klasse til en anden, at jeg ikke personligt ser det som en sanktion på nogen som helst måde. Det er det i hvert fald ikke nødvendigvis for nogle af de elever, der vedvarende og insisterende ødelægger hverdagen for deres klassekammerater. Der er det altså ikke en sanktion at flytte dem fra en klasse til en anden, hvor de så kan ødelægge undervisningen for naboklassen i stedet for. Jeg har svært ved at se, hvad det helt præcis løser. Der er nødt til

at være nogle sanktioner, som signalerer over for de her elever og forældre for den sags skyld, at den her form for adfærd accepterer vi ikke under nogen som helst vilkår.

Kl. 17:49

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 17:49

Sigurd Agersnap (SF):

Jeg mener, det er forkert at tro, at det skal opleves som straf for at have en virkning. Der er jo masser af initiativer, man kan tage på skolerne, for at ændre et uheldigt adfærdsmønster hos et barn, og som ikke opleves som en straf, men også opleves som en hjælp, og det er da bedre, hvis man kan lave noget, som af alle opleves som en hjælp. Det at få flyttet klasse kan jo gøre, at man kommer ud af et klassefællesskab, der er uheldigt, og ind i et, der er bedre, og det mener jeg er helt relevant.

Kl. 17:49

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste, der får ordet, er fru Anni Matthiesen fra Venstre.

Kl. 17:49

Anni Matthiesen (V):

Tak. Det er måske næsten standard for SF altid at sige, at der ikke er penge nok. Men kunne ordføreren ikke bekræfte her i salen i dag, at vi jo faktisk i dag anvender flere penge per elev i folkeskolen, end vi gjorde for bare få år siden, sådan at antallet af kroner, vi bruger i folkeskolen, faktisk jo netop de seneste år har været opadgående, og at vi jo dermed egentlig anvender flere penge i dag?

Kl. 17:50

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 17:50

Sigurd Agersnap (SF):

Det er rigtigt, at vi anvender flere penge. Der er en diskussion om, om det ikke også skyldes, at skoledagen er blevet længere, men hvis man kigger tilbage på penge per time før folkeskolereformen, er jeg ikke helt så sikker på, at tallene ser lige så gode ud. Den anden udvikling, der er sket, er jo, at vi desværre ser flere børn og unge, der har brug for ekstra støtte og ekstra hjælp, og det kræver ressourcer; det kræver penge. Så hvis man spørger skolerne, lærerne og kommunerne om de oplever, at de har fået bedre muligheder med økonomiske ressourcer til at drive den almindelige skoledag, så tror jeg bestemt ikke, det er oplevelsen. Det er det modsatte, altså at man er meget hårdt presset på økonomien.

Kl. 17:51

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 17:51

Anni Matthiesen (V):

Jeg håber, at SF, selv om man ikke er med i folkeskoleforligskredsen mere, trods alt vil glæde sig over de 740 ekstra millioner, der nu bliver afsat hvert år til folkeskolen, og at SF på den måde jo kan se, at vi faktisk tager det her meget alvorligt, blandt regeringspartierne, i forhold til at prøve at understøtte kvaliteten i folkeskolen.

Kl. 17:51

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 17:51

Sigurd Agersnap (SF):

Jeg synes, det er godt med flere penge til folkeskolen, og jeg synes også, at 740 mio. kr. er fint. Vi mener, det er for lidt. Vi mener, man burde prioritere folkeskolen mere og mere markant, og vores kritik er jo, at man samtidig bruger små 7 mia. kr. på skattelettelser. Det havde været godt at prioritere nogle af vores velfærdsområder i stedet; det er en velkendt uenighed om økonomisk politik i Danmark.

Kl. 17:51

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er fru Helena Artmann Andresen, Liberal Alliance.

Kl. 17:52

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det, og tak til DF for at tage et så vigtigt og alvorligt emne op, som at vi skal sikre en trygkere folkeskole. For os i LA er der hovedsagelig to ting, der er afgørende for, at det kan ske, og det handler om, at skolerne får de rette værktøjer via ordensbekendtgørelsen, og så at vi skal have en vigtig samtale om den konsekvensløse pædagogik, der spreder sig mere og mere ude i folkeskolen. De sager, der er kommet frem over de sidste par måneder om vold og seksuelle krænkelser i folkeskolen, hører ingen steder hjemme. Personligt er jeg godt klar over, at de her krænkelser foregår i folkeskolen, desværre, men det nye for mig er den grad, det sker i, og den håndtering, der har været af det, eller mangel på samme.

Merete Riisager satte en kortlægning af vold i folkeskolen i gang, som skulle munde ud i en handlingsplan. Men den forhenværende socialdemokratiske undervisningsminister valgte at lægge undersøgelsen i skuffen, og jeg har virkelig prøvet på at få svar fra Socialdemokratiet på, hvorfor den her undersøgelse er lagt i skuffen, og jeg har ikke fået noget svar på det. Jeg ønsker virkelig, at kunne få svar på det. Jeg ved godt, det er et ømt område at sidde med som minister, altså når det handler om sådan noget alvorligt noget, men det kunne måske være, at det kunne have hjulpet på nogle af de her sager.

I LA mener vi, at der burde oprettes en enhed i ministeriet, der tager ansvar for at finde de rigtige skoler til de her elever, der har overtrådt grænsen i en sådan grad, at eleverne skal bortvises fra de skoler, som er episoderne er foregået på, og at det ikke skal være skolelederen, der står med det ansvar. Og vi mener også, at sanktioner skal kunne anvendes uden godkendelse fra forældrene.

På flere og flere skoler er disciplin blevet et fyord, og det bidrager til en dårlig kultur med uro, mangel på faste rammer og respekt for lærere, pædagoger og skoleledere. Jeg må ærligt sige, at jeg synes, det er lidt vildt at se en skoleleder på en af de her skoler, hvor de her sager er foregået, der udtaler, at her på stedet løser vi tingene med pædagogik og ikke med konsekvenser. For der er altså også noget, der hedder konsekvenspædagogik. Og det er, som om dele af skolesektoren forbinder konsekvenspædagogikken med noget, der er hårdhændet. Det er det ikke. Det er ikke sådan, man opnår disciplin. Det er ved hele tiden at være fremme og appellere til og påpege over for eleverne, at de har et ansvar, og at deres handlinger fremadrettet får konsekvenser for dem.

Pernille Bendix, der har været lærer i mere end 20 år, siger til Berlingske, at der er sket en markant udvikling, i den tid hun har været skolelærer. Den sofa, der før stod ude foran skolelederens kontor, er fjernet. Det er jo ikke en lov, vi har lavet herinde. Nej, det er et tegn på, at der er en ny kultur i folkeskolen, og der er flere eksempler på, at mange forældre helt ukritisk tager deres børns parti.

Det kan være, de så ringer til skolelæreren eller til skolelederen og brokker sig over de sanktioner, som eleven har fået.

Vi bliver altså nødt til at få genopbygget samfundskontrakten i folkeskolen. Læreren skal tilbage til at være en autoritet. Dele af samfundskontrakten består i, at forældre ikke skal sidde og tale dårligt om læreren ved middagsbordet, for hvordan skal deres barn kunne respektere læreren, når deres forældre ikke engang gør det? I bund og grund handler det om, at vi skal have flere folkeskoler med en sund og respektfuld kultur, hvor skolen og hjemmet ikke bliver mudret sammen, som det er i dag, og det kræver også, at læreren ikke ringer hjem til forældrene og beder dem om at få deres barn til at tie stille i timerne.

For at opsummere det her mener vi i LA, at ordensreglementet skal opdateres; vi skal have lavet en ny enhed i ministeriet, vi skal have en skole, hvor flere børn kan rummes; forældrene skal have mere at sige, så de kan få ro i maven; man skal også kunne hyre og fyre skolelederen, der ikke tager sit ansvar på sig; og så skal vi have en god snak om pædagogikken og kulturen i folkeskolen. Tak for ordet.

Kl. 17:56

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er fru Karina Adsøl fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 17:56

(Ordfører)

Karina Adsøl (DD):

Tak for det. Jeg havde lige glemt, at vi var blevet lidt større, men det er jo dejligt. Da jeg hørte, vi skulle debattere det her i dag, var min første tanke, at det var sådan lidt mærkeligt, fordi folkeskoleforligskredsen jo lige havde indgået en aftale, og så tænkte jeg, at så havde de vel fikset alle de udfordringer, der var. Men om ikke andet er jeg glad for, at vi kan debattere det her i dag, for det er jo vigtigt. Som sagt ville vi i Danmarksdemokraterne også gerne have deltaget i den aftale og have været med til forhandlingerne, men vi er jo desværre ikke blevet lukket ind i folkeskoleforligskredsen. Jeg kender ikke baggrunden for, hvorfor man ikke havde taget det med i aftalen. Nu nævnte ministeren lige, at det var en bekendtgørelse, som ministeren bare kan ændre, men jeg tænker, at det jo altid er godt at være enige på tværs politisk i forhold til at stramme op og gøre tingene bedre.

Nu var det jo også sådan, at ministeren var hos Børne- og Undervisningsudvalget, netop da alle de her sager om overgreb og seksuelle krænkelser af 6-11-årige på Borup Skole i Køge kørte, og ministeren ville jo gerne have undersøgt, om det var et enkeltstående tilfælde, eller om det var udtryk for en bredere tendens. Så er det så, som jeg tidligere påpegede, sådan, at vi modtager noget af det her i dag, sådan lige nogle timer inden vi skal debattere i den her forespørgselsdebat, og det synes jeg er lidt ærgerligt, når jeg nu kan konstatere, at ministeren altså har beskæftiget sig med det lang tid før. Jeg blev bekendt med det, da jeg kunne læse, at ministeren havde udtalt sig til Ritzau, og så fik jeg fat i udvalgssekretæren for at få sendt det, der var kommet, til udvalgets medlemmer.

Der er jo desværre alt for mange sager. Derfor er det også vigtigt, at vi er meget opmærksomme på det, men også, at vi handler derefter. For alt for mange børn oplever at gå i skole med ondt i maven, og som vi har været vidne til i den sidste tid i dagspressen, men også igennem de henvendelser, vi har fået, er der jo desværre en stor udfordring på mange af landets folkeskoler, både med vold og krænkelser. Derudover er der også på flere skoler udfordringer med negativ kontrol, som også har fyldt meget. Det er jo desværre både elever og lærere, det går ud over. Som det også tidligere er blevet sagt her i dag, er mere end hver tredje lærer i folkeskolen udsat for vold, og i børnehaveklasser og på specialskoler er tallet endnu højere. Det viser jo netop den undersøgelse, der har været. Helt præcist

har 34 pct. af folkeskolelærerne været udsat for spark, slag, skub og at blive spyttet på i løbet af det seneste år. For børnehaveklasseledere gælder det 60 pct., og på specialskolerne er det 74 pct. af lærerne, og det er jo ikke et rimeligt arbejdsmiljø.

I Danmarksdemokraterne mener vi, at vi skal sikre, at der er en god nok værktøjskasse, man kan bruge ude på skolerne, og der mener jeg også, vi er forpligtet til her fra Christiansborg at sikre, at de overordnede rammer er på plads. Derudover er det jo også sådan, at det følger af serviceloven, at personer, der udfører offentlig tjeneste eller offentligt hverv, har en skærpet underretningspligt, i og med at de har pligt til at underrette kommunen, hvis de under udøvelse af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til bl.a. at antage, at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb. Skolelærere og skoleledere er netop omfattet af den her skærpede underretningspligt, og derfor tænker jeg tit på, når vi debatterer, hvad enten det er på skoleområdet eller på socialområdet, hvor meget man tænker tingene i en sammenhæng på det her område. For underretningspligten er jo personlig, og i nogle kommuner har forvaltningen fastsat procedurer, der medfører, at en underretning skal gå gennem skolens eller institutionens ledelse, således at lederen på skolen, institutionen m.v. er den, der kontakter og underretter de sociale myndigheder. I tilfælde, hvor lederen vælger ikke at underrette kommunen, skal man som fagperson dog være opmærksom på, at der er man altså ikke fritaget for et ansvar.

Så man må altså ikke tilsidesætte den underretningspligt, der er, og nu har vi hørt om alle de her sager, og det er jo også sådan i dag, at hvis et barn eller en ung er udsat for vold eller overgreb, er der børnehusene, som man skal anvende ude i kommunerne. Der mangler jeg bare lidt sammenhæng, når vi debatterer på skoleområdet, for det hele hænger sammen. Jeg synes, det er vigtigt, at vi får det hele med og er opmærksomme på alle de elementer, der er. For det er jo sådan, at man fra kommunens side er forpligtet til at reagere og sætte ind med hjælp og støtte til de familier, der har udfordringer, og jeg tænker, at vi, når et barn krænker et andet barn, skal stille spørgsmål om hvorfor. Altså, der er jo en baggrund for, at det sker.

Så der er jo rigtig mange ting i den her debat, vi skal være opmærksomme på, men vi er i hvert fald helt med på at stramme op i ordensbekendtgørelsen og give nogle flere værktøjer, og vi støtter den vedtagelsestekst, som hr. Mikkel Bjørn har læst op.

Kl. 18:02

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er hr. Lars Arne Christensen fra Moderaterne.

Kl. 18:02

(Ordfører)

Lars Arne Christensen (M):

Tak for ordet, formand. I februar kunne vi læse om den meget ulykkelige sag på Borup Skole, hvor børn har været udsat for overgreb af andre elever. Det berører mig dybt, at sådanne situationer kan finde sted i folkeskolen. Det skal være trygt at sende sine børn i folkeskole. Vi hverken vil, kan eller skal tolerere dårlig adfærd i folkeskolen. Elever i folkeskolen skal have en tryk hverdag. Jeg tænker ikke, at det er verdens mest kontroversielle holdning. Men jeg hæfter mig også ved, at ministeren tidligere har udtalt: Vi skal ikke ende i en situation, hvor vi i Folketingssalen diskuterer i detaljer, hvornår man skal flyttes fra 4. b til 4. c eller hjemsendes. Den kommentar ønsker jeg at kvittere for, altså ikke at skulle detailstyre folkeskolen fra Folketingssalen – den holdning deler vi i Moderaterne. For Moderaternes dna er frisættelse, og jeg er derfor glad for, at det fylder i det folkeskoleforlig, som regeringen netop har indgået med Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre.

For mange krav og for stor kontrol af dagligdagen i folkeskolen er ikke helt i tråd med idealerne bag folkeskolen, for det vil helt sikkert skabe endnu større mistrivsel og manglende motivation i folkeskolen. I Moderaterne mener vi ikke, at det første svar på ethvert problem i vores samfund nødvendigvis er hurtige udspil om nye love og regler. Vi mener heller ikke, at politikerne nødvendigvis skal reagere på sager, før de er i stand til at erkende og forstå omfanget af de problemer, som foreligger. I Moderaterne kalder vi det at tage speed ud af politik. Vi kommer ikke nødvendigvis til at løse problemer bedre, blot fordi vi reagerer følelsesfuldt og hurtigt. Handlekraftig er man ikke bare, fordi man handler hurtigt. Handlekraftig er man, når man handler både med styrke og virkningsfuldt. Det kræver, at ens handlinger rent faktisk løser det samfundsmæssige problem, som man står over for.

I Moderaterne er vi helt med på, at noget skal gøres, når noget skal gøres. Derfor har vi først og fremmest skullet kortlægge den foreliggende situation. Køge Kommune har rakt ud og bedt om hjælp til at undersøge, om der er noget, de kunne have gjort anderledes. Jeg har også noteret, at der er andre folkeskoler i andre kommuner, der har været nævnt i medierne. Der skal nu nuanceres et billede med afsæt i de data, vi har modtaget i dag.

Jeg synes også, at der har været en ærgerlig sprogbug i sagen om Borup Skole. Jeg må minde om, at det trods alt er børn, der er tale om. Derfor skal vi minde os selv og hinanden om, at vi også skal handle med et forsigtighedsprincip. Børn ved ikke altid, hvad der er rigtigt og forkert. Det er også en del af det at gå i skole, at børn lærer at handle korrekt. Derfor skal vi være proportionale og påpasselige.

I Moderaterne er vi åbne for at kigge på den værktøjskasse og modernisere det ordensreglement, som skolerne og kommunalbestyrelserne har til rådighed. Men vi vil ikke være bannerførere for en politik, hvor vi bare smider børn ud af den danske folkeskole. Ikke alle forældre er rustet til at hjælpe deres egne børn. Folkeskolen er også et værktøj til at flytte børn socialt. Det ansvar skal folkeskolen ikke fralægge sig, og vi skal som politikere heller ikke pålægge folkeskolen at fralægge sig sit sociale ansvar. Men vi er åbne for at kigge på, hvorvidt børn, der ikke skal indgå i folkeskolens almenundervisning, alligevel kan få et andet relevant undervisningstilbud. Men andre vidtgående elementer som udsmidning er vi påpasselige med. Skoleledelsen og kommunalbestyrelsen kender skolen bedst. Vi skal derfor sikre retningslinjer, så man lokalt er rustet til at varetage sine opgaver. Derfor er det afgørende for Moderaterne, at vores frisættelsesdagsorden for folkeskolen lykkes. Tak for ordet.

Kl. 18:06

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er et par enkelte korte bemærkninger, og den første er fra hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 18:06

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg slog mig bare lidt på det her med, at børn ikke altid ved, hvad der er rigtigt og forkert. Det er jo sådan isoleret set rigtigt, men jeg synes, det virker noget malplaceret i den her debat, hvor vi bl.a. har læst om skoler, hvor elever bliver tvunget til at drikke urin, og hvor der er begået seksuelle overgreb og lavet trusler mod lærere, der får at vide, at eleverne truer med at komme hjem til dem og slå deres børn ihjel og sådan noget. Jeg tror godt, at de her elever ved, at det, de gør, er forkert. Jeg tror, at det, de mangler, er konsekvens; det er, at vi faktisk slår ned på den adfærd og siger, at den vil vi ikke tolerere under nogen som helst omstændigheder. Er Moderaterne enige i det?

Kl. 18:06

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 18:06

Kl. 18:08

Lars Arne Christensen (M):

Jeg sagde det, som jeg sagde det: De er ikke altid klar over, om det, de gør, er rigtigt eller forkert. Så er der selvfølgelig nogle tilfælde, hvor børn bør vide det, og det er også derfor, at vi har et ordensreglement og der selvfølgelig skal være konsekvens. Som andre ordførere tidligere har nævnt i dag, har vi måske også et ordensreglement, der ikke fuldt ud bliver udnyttet de steder, hvor det kan. Men som sagt er vi også med på at modernisere ordensreglementet, hvor det måtte relevant at åbne op for at se på det.

Kl. 18:07

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak. Den næste spørger, der får ordet, er fru Karina Adsbøl fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 18:07

Karina Adsbøl (DD):

Det var i forhold til ordførerens ordførertale. Jeg blev bare lidt i tvivl om, om ordføreren er enig med ministeren. For ordføreren siger, at man er åben over for at kigge på det, men altså på Ritzau kunne man jo i hvert fald læse, og jeg citerer:

»Børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye (S) vil ændre i folkeskolens ordensbekendtgørelse, så det bliver nemmere at sende skoleelever med dårlig adfærd hjem.«

Jeg skal bare lige høre, for jeg blev lidt i tvivl, om ordføreren er enig med ministeren i det.

Kl. 18:07

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 18:07

Lars Arne Christensen (M):

Det er vi enige med ministeren i, ja.

Kl. 18:07

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 18:07

Karina Adsbøl (DD):

Tak. Jeg synes bare, at ordførerens tale var lidt utydelig, i forhold til hvor åben man egentlig var over for at kigge på ordensreglementet, og i forhold til om man mente den skulle ændres. For der er jo forskel på at være åben over for, at man godt kan kigge på noget, og at være villig til at ændre det.

Kl. 18:08

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 18:08

Lars Arne Christensen (M):

Det er jeg enig i.

Kl. 18:08

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Der er ikke flere spørgsmål. Vi siger tak til ordføreren. Den næste ordfører i rækken er fru Lise Bertelsen fra Det Konservative Folkeparti.

(Ordfører)

Lise Bertelsen (KF):

Tak for ordet, formand, og tak til Dansk Folkeparti for at rejse den her debat, som er rigtig vigtig for os alle sammen, kan man jo lytte sig frem til. Så vil jeg faktisk også sige tak til ministeren, som er ansvarlig for ordensbekendtgørelsen, for en villighed til at ændre i den.

Det er for Det Konservative Folkeparti vigtigt, at danske familier trygt kan sende deres børn i skole og vide, at der i skolen passes godt på deres allerkæreste eje, at der ved konflikter gribes ind, og at der pædagogisk vurderes, hvilke tiltag der skal gøres. Dette foregår heldigvis gnidningsløst i langt de fleste tilfælde takket være vores dygtige pædagogers og læreres indsats.

Når skole-hjem-samarbejdet fungerer godt, kan mange børn og familier støttes, og uoverensstemmelser kan løses. Der kan stilles gensidige krav til forældre om fornuftige madpakker og om, at børn skal møde veludhvilede, at de har lavet deres lektier, at de har husket deres håndklæde og gymnastiktaske osv. Omvendt kan der stilles krav til lærere om, at de tilrettelægger en god og motiverende undervisning og orienterer om ens barns ve og vel og meget andet. Sådan skulle det gerne være, altså at samarbejdet mellem skole og hjem er gensidigt og tillidsfuld, at der er tillid til forældrene i forhold til børnene og tillid til, at lærerne vil ens barn det bedste.

Hvor vil jeg så hen med den her perfekte fortælling om, hvordan det bør være, når vi i dag taler om ordensbekendtgørelsen? Jeg nævner det jo, fordi vi i de seneste år for mig at se har oplevet et kæmpe skred i respekten for lærere og pædagoger, børns opførsel, og hvad man overhovedet kan tillade sig. Er det så noget, vi kan lovgive om her fra Christiansborg? Det kan jeg tvivle lidt på, men det, vi debatterer i dag, er elementer i ordensbekendtgørelsen, og om de bør styrkes, og det kan vi gøre. Indeholder den i dag de redskaber, som skolerne har brug for for at kunne sikre børn og unge en tryk skoledag? Det har de seneste tilfælde, bl.a. fra både Borup og Odense, vist at den nok ikke gør.

Når jeg har talt med interessenter på skoleområdet, fortæller de, at de er vidende om, at der spares på de hjemsendelsesdage, der er ifølge bekendtgørelsen, da de kun må benytte 10 hjemsendelsesdage om året. Det betyder helt lavpraktisk, at et barn kan begå en voldsom handling uden at blive hjemsendt, og det bekymrer mig. For hvad er det for et signal at sende, dels til den, der har begået overtrædelsen, dels til den eller dem, det er gået ud over, altså ofrene, at man gerne må begå grusomheder mod andre, fordi det alligevel ikke har nogen konsekvens? Det er det, der i virkeligheden bekymrer mig. Jeg er bange for, at hvis vi ikke skærper bekendtgørelsen, så sænkes barren for den gode og helt normale opførsel i vores grundskoler.

Jeg er også meget glad for, at vi i dag – dog lidt sent – modtog de her statusopdateringer på sagerne om de spørgsmål, der har været sendt rundt, om grænseoverskridende adfærd osv. Jeg synes, at det er rigtig sund fornuft, at man først beslutter nye tiltag på et oplyst grundlag. Heldigvis har vi nu et oplyst grundlag. På side 10 står der til jeres allesammens orientering – til dem, der ikke har nået at læse det; jeg har også kun nået at skimme det – at 78 pct. faktisk har svaret ja til et spørgsmål om, hvorvidt skoler mangler sanktionsmuligheder over for elever med voldsomt udadreagerende adfærd.

Så nu har vi et oplyst grundlag, og jeg ser frem til, at ministeren får opdateret og redigeret i ordensbekendtgørelsen. Tak for ordet.

Kl. 18:12

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 18:12

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg har også noteret mig lærernes ønske om flere sanktionsmuligheder, og det synes jeg jo bare bekræfter min egen analyse, jeg kom med til at begynde med. Det, jeg synes er lidt morsomt – det er bare sådan en anekdote – er, at Skolelederforeningen, da vi lancerede vores udspil, var ude at sige, at det har de ikke brug for. Før sommerferien snakkede de om inkluderende fællesskaber og om, at de ikke har brug for flere sanktionsmuligheder og sådan noget. Nu kommer den her undersøgelse fra skolelærerne, og nu er Skolelederforeningen så ude at sige, at de hele tiden har været tilhængere af en opdatering af ordensreglementet, og at de i øvrigt har nogle fremragende forslag til, hvordan vi kunne gøre det. De mener faktisk bl.a., at elever skal kunne hjemsendes uden godkendelse fra forældrene og sådan noget. Det var fuldstændig præcis det, de kritiserede vi i Dansk Folkeparti foreslog for en måneds tid siden.

Det viser jo virkelig, at man skal være tilbageholdende med at lytte til nogle af de her brancheforeninger, fagforeninger osv. osv. For de føler sig nogle gange så indhyllet i deres egen selvretfærdighed og -forståelse, at nogle gange er man nødt til som politiker at sætte sig forrest i bussen og så udpege den retning, man selv synes er fornuftig. Så det var bare sådan en generel opfordring til ministeren. Og så tak til ordføreren for talen.

Kl. 18:14

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 18:14

Lise Bertelsen (KF):

Jeg tror ikke rigtig, der var noget spørgsmål i det. Vi er jo ret enige et langt stykke hen ad vejen. Tak for både debatten og vedtagelsesteksten, som vi tilslutter os.

Kl. 18:14

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er fru Lotte Rod fra Radikale Venstre.

Kl. 18:14

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Hver dag er der formentlig børn i en eller anden skole, som slår eller sparker. Vi ved, at det er hver tredje lærer, som er blevet udsat for det. Der er børnehaveklasselædere, og der er lærere og pædagoger i 1. klasse, som går ned med stress, fordi de oplever børn, som reagerer voldsomt. De spytter på dem, sparker dem og kravler op på dem. Det er et problem, og vi skal løse problemet. Men det er bare ikke børnene, der er problemet. Tværtimod, kan man sige. Børnene afslører, at det er rammerne, der er noget galt med. Derfor er det vigtigt for mig og for Radikale Venstre, at vi bruger den her debat til rent faktisk at tage ansvar for at lave skoler, som er gode for alle børn i stedet for, som debatten handlede meget om i dag, at gøre problemet til noget, der er inden i børnene.

Hvis man kigger på tværs af al mulig forskellig forskning, har vi – mennesker og børn – seks grundlæggende behov, som vi har brug for at få opfyldt, også når vi er i skolen. Det er behovet for sundhed, altså at man er veludhvilet, at man bevæger sin krop, og at man får mad; det er behovet for tryghed, altså at børnene kan mærke, at lærerne og pædagogerne vil dem, og at lokalerne er rare at være i; det er behovet for at føle autonomi, altså at man selv er med til at bestemme; det er behovet for at føle, at man er kompetent, altså at man kan finde ud af og er god til at gå i skole; det er behovet for at føle samhørighed, altså at man er en del af fællesskabet; og så er

det ikke mindst behovet for at bidrage og føle, at man faktisk gør nytte, og at man er en vigtig del af og har noget at bidrage med til fællesskabet.

Hvis man laver en skole, hvor der er alt for mange børn, som føler, at de ikke er kompetente, altså at de er dumme og ikke er gode til at gå i skole, så finder de på at gøre noget andet og får måske nogle af de andre til at grine, for så føler de sig i det mindste kompetent der. Hvis børnene ikke føler, at læreren kan lide dem, hvis børnene bliver drillet, eller hvis børnene er blevet skældt ud, flyder bægeret på et eller andet tidspunkt over, og så reagerer børnene. Derfor skylder vi altid at kigge bag ved den udadreagerende adfærd og finde ud af, hvad det egentlig er, børnene reagerer på.

Nu er det 10 år siden, at vi i Danmark fik et nyt mobbesyn. Der er ikke ét barn, der er offeret, og ét barn, der er mobberen. Hvis man bare forestillede sig, at man lige kunne tage det barn ud, som er problemet, så er der bare et andet barn, som gør det. For det er kulturen, der er noget galt med. Børn, som ikke føler en tryghed, og som ikke føler samhørighed, kan jo så forsøge at skabe det ved at rotte sig sammen mod en anden, for så føles det i det mindste, som om man er sammen om noget. Derfor har vi en fælles opgave i at skabe en skole med tryghed og med samhørighed for børnene.

Der har altid været børn, der har slået sig på skolen. Der har altid været børn, der har slået sig på at skulle sidde stille, lytte og være i en akademisk skole, men der er også noget, der er blevet sværere, end det var. Ud over det, der er sket i skolen, har vi jo gennem årene sparet voldsomt på vores fritidshjem og på de værksteder og de aktiviteter, der var der. Børn leger ikke på samme måde på vejen, klatrer ikke i træer og spiller ikke fodbold udenfor om eftermiddagen. Man sidder meget mere stille med en telefon hjemme på værelset, hvilket gør, at mange flere børn så har endnu sværere ved at være i nogle meget firkantede rammer i skolen.

Jeg vil meget gerne være med til at diskutere forældrenes ansvar. Jeg laver selv en podcast, der hedder »Legeministeriet«, til forældre. Det synes jeg vi skal snakke meget mere om, men det ændrer jo bare ikke på, at vi herinde også har ansvaret for at lave en skole, som er god for alle børn. Det er os her, der har ansvaret for, at der er god undervisning og der er gode frikvarterer for alle børn. Jeg synes, at I bruger ordensbekendtgørelsen til at dække over det manglende ansvar for at prioritere de penge, som god pædagogik koster.

Ministeren sagde før, at skolen skal træde i karakter. Det er jeg enig i, men det er ikke at træde i karakter at lave mere straf og flere sanktioner. For autoritet kommer jo ikke af at være autoritær; det kommer jo af altid at stå på børnenes side, sætte sig ind i, hvad der er på spil for børnene, og give alle børn i den danske skole en tryk tilknytning til lærere og pædagoger.

Kl. 18:19

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren for talen. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 18:19

Mikkel Bjørn (DF):

Som skolelærer bliver jeg bare sådan en lille smule mismodig, når jeg hører sådan nogle rundkredspædagogiske tirader fra Radikales ordfører. Altså, der er elever, der er blevet tvunget til at drikke urin eller har fået stukket ting op analt. Skulle man så sætte sig ned og sige til de børn: Prøv at høre her, Peter og Tobias – eller hvad de hedder – der er ikke nogen, der er skurken i det her, og der er ikke nogen, der er offeret; I er begge to ofre.

Jeg synes, at det er et utrolig mærkeligt signal at sende. Hvis man udøver den form for adfærd, skal det sanktioneres, og så er der brug for vide muligheder i ordensbekendtgørelsen. Det handler sådan set bare om at give skolerne frihed til at benytte sig af de muligheder, som de professionelt vurderer nødvendige i den specifikke situation,

og det håber jeg da så sandelig at Radikale bakker op om, altså at tro på, at skolerne selv kan vurdere, hvad der er det nødvendige værktøj at bruge i de specifikke situationer.

Kl. 18:20

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 18:20

Lotte Rod (RV):

Men skolerne har muligheden for det. Dansk Folkepartis ordfører snakkede før om, at lærere meget nemmere skal kunne sende elever uden for døren. Altså, hvad skal det nytte? Det er jo helt vildt dobbeltmoralisk på den ene side ret tit at have nogle diskussioner om, at det også er for dårligt, at der er mange elever, som ikke lærer at læse, skrive og regne, og som ikke tager en ungdomsuddannelse og ender udenfor, og så er det samtidig Dansk Folkepartis svar til de elever, som har det svært, som reagerer, som måske har fået skældud derhjemme om morgenen, og som har brug for en voksen, der vil dem, at dem skal vi bare sende uden for døren. Det er der jo ikke nogen børn der bliver bedre til at læse, skrive og regne af.

Kl. 18:21

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 18:21

Mikkel Bjørn (DF):

Grunden til, at flere unge mennesker har et problem med at lære at læse, regne og andre ting, kunne jo have noget at gøre med, at der er så meget uro i undervisningen, at det faktisk er svært at gennemføre den undervisning, som skal skabe forudsætningerne for, at børn og unge mennesker lærer de ting, som vi ønsker de skal lære i folkeskolen. Der er det altså nogle gange – ikke hver dag og ikke hele tiden, overhovedet – nødvendigt at kunne sige, at eleven lige skal fise ud udenfor, eller at nu sanktionerer vi en adfærd, som vi synes er dybt uhensigtsmæssig. Hvis ikke man er villig til at sige, at de værktøjer nogle gange er nødvendige, er man ikke villig til at tage hånd om de problemer, som folkeskolen står med i øjeblikket.

Kl. 18:21

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 18:21

Lotte Rod (RV):

Når der er en tredjedel af alle lærere, der oplever, at de er blevet sparket eller slået, er det, fordi der er børn, der reagerer på, at vi har lavet nogle rammer i skolen, som ikke er gode for børn. Hvis man f.eks. er blevet skældt ud derhjemme af sine forældre, har man det i kroppen i 3 til 4 timer, og ens hjerne lukker ned. Sandsynligheden for, at man reagerer og så bliver skældt ud igen og dermed bliver ved med at være i alarmberedskab, er meget høj. Det vil sige, at hvis vi vil alle børn, så skal vi også hjælpe børn. Vi skal sikre, at alle børn har en tryk tilknytning til deres lærere og pædagoger.

Kl. 18:22

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Tak. Der er en enkelt kort bemærkning fra fru Helena Artmann Andresen fra Liberal Alliance.

Kl. 18:22

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. Jeg vil gerne spørge De Radikale: Kunne man også forestille sig, at der er nogle børn, der reagerer på nogle rammer, der ikke er klare nok? For jeg er enig i, at man også bliver nødt

til at kigge på rammerne, når der er tale om så mange børn. Kunne Radikale også forestille sig, at der er nogle børn, der reagerer sådan her, fordi der ikke er klare rammer nok for dem? For sådan nogle har børn godt af.

Kl. 18:22

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 18:22

Lotte Rod (RV):

Det er jo derfor, at jeg er tilhænger af, at vi investerer mere i den almene undervisning. Det er derfor, at det giver rigtig god mening, at der er flere timer, hvor der er en ekstra lærer eller pædagog. Det gør det meget nemmere at lave en undervisning, hvor børnene ikke skal sidde og vente for lang tid på at få hjælp, og hvor man kan differentiere mere og man kan lave flere ting.

I det hele taget giver det rigtig god mening, at vi laver en skole, som er mere børnevenlig, altså hvor børn kan være mere udenfor og kan bruge deres krop noget mere. Derfor synes jeg, at det er at afspore debatten, når man forsøger at gøre det hele til et spørgsmål om at stramme ordensbekendtgørelsen i stedet for at gøre det, som den vigtigste politiske opgave, og det er at tage ansvar for at investere i skolen, så man kan lave god pædagogik, både i undervisningen, men også i frikvartererne.

Kl. 18:23

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 18:23

Helena Artmann Andresen (LA):

Jeg må sige, at jeg synes, at det lidt afsporer debatten at snakke om tolærerrordninger, når vi snakker om klarere rammer. Jeg snakkede ikke kun om at skulle stramme ordensbekendtgørelsen. Jeg snakkede også om det pædagogiske skred, jeg synes der er sket i folkeskolen, hvor disciplin er blevet et fyord.

Jeg synes ærlig talt, at det er synd for børnene, og jeg synes, at vi gør dem en bjørnetjeneste ved at pakke dem ind i vat, fordi de ikke må opleve sanktioner. Og det er det, man er ved at gøre igennem hele uddannelsessystemet, eller der er i hvert fald nogle på venstrefløjen, der gerne vil det. Jeg synes seriøst, at det er synd for de unge mennesker, at man pakker dem ind i vat, for lige pludselig er de altså på et arbejdsmarked, som ikke pakker dem ind i vat længere.

Kl. 18:24

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 18:24

Lotte Rod (RV):

Børn har brug for tryghed. Børn har brug for, at læreren vil dem, og at læreren ser dem. Derfor må vi ikke forveksle det med, at sanktioner er sådan noget med, at vi bare smider dem ud, så børn føler sig mere forkerte. Det at være en autoritet og det, at læreren er i et klasseværelse, skaber en ro og en fordybelse. Det kommer jo af, at man har en stærk tilknytning og tillid til hinanden, og ikke af, at læreren er autoritær.

Kl. 18:24

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi er nået igennem ordførerrækken, og derfor er den næste, der får ordet, børne- og undervisningsministeren.

Kl. 18:25

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak til formanden for ordet, og tak til ordførerne for, synes jeg, en god debat.

Jeg vil godt starte med at erklære mig hundrede procent enig med SF's ordfører, der citerer den tidligere skolelærer Lise Egholm. Hun siger: Jeg går ikke ind for kæft og trit, men jeg går ind for retning. Jeg synes, det er en god måde at samle op på, at det er godt, at vi har smidt noget af den sorte skole over bord, men at vi måske har fået smidt lidt for meget med, nemlig ambitionen om, at der er tydelighed i skolens måde at fremstå på.

Derfor er jeg også enig med Liberal Alliances ordfører, når hun siger, at det er et problem, at disciplin er blevet et fyord – altså noget, som i dele af den pædagogiske verden betragtes som noget negativt. Jeg har læst præcis den samme artikel i Berlingske med en skolelærer – jeg tror, hun var fra Østerbro i København – der konkret undrer sig over, ærgrer sig over, at en sofa, der tidligere stod oppe foran skolelederens kontor, hvortil man kun sende elever hen, hvis de havde opført sig uhensigtsmæssigt i undervisningen, nu er væk.

Den artikel sendte jeg faktisk til min departementschef, tror jeg det var, og spurgte: Kan det virkelig være rigtigt? Jeg var lige startet som undervisningsminister, og jeg spurgte: Må man ikke mere sende elever uden for døren? Hvornår er det blev afskaffet? Og så gik der ikke så lang tid, og jeg fik et svar tilbage fra ministeriet: Det er aldrig blevet afskaffet. Og så sendte de mig noget, jeg aldrig havde hørt om før, som hed ordensbekendtgørelsen, og så læste jeg den, og så tænkte jeg: Nogle gange synes jeg måske, at sproget er lidt gammeldags – eftersidning og sådan nogle begreber, som jeg troede ikke blev brugt mere – men jeg tænkte egentlig, at her er der masser af værktøjer i værktøjsskassen, som man som skoleledelse kan bruge i dagligdagen på en folkeskole, men der er tilsyneladende mindst en skolelærer på mindst en folkeskole på Østerbro, som selv havde opfattelsen af, at de værktøjer ikke fandtes mere, for man havde nemlig lokalt besluttet, at dem brugte man ikke.

Grunden til, at jeg lige starter her, er, at ude foran Folketingssalen her står der: Med lov skal man land bygge. Men der står faktisk det samme nede foran Københavns Domhus: Med lov skal man land bygge. Og i det er der en dobbelthed i, hvordan man opbygger et samfund, nemlig at du vedtager nogle love, men de skal også håndhæves, ellers er det jo ligegyldigt at have vedtaget dem. Det er lidt det, jeg tænkte, da jeg læste den artikel fra Berlingske, og hvor jeg efterfølgende fik det svar fra Undervisningsministeriets departement, at man jo skal have nogle regler. Det har vi så skrevet ned i en ordensbekendtgørelse, men der skal også være en vilje til at benytte sig af de regler, for det er jo først, når man håndhæver reglerne, at de egentlig rigtig træder i karakter og træder i kraft.

I dag har jeg desværre måttet melde afbud til et arrangement, jeg meget gerne ville have deltaget i, ude i Dragør. Det er nemlig det, der hedder TAMU-centrenes 50-årsjubilæum. Træningsskolens Arbejdsmarkedsuddannelser, tror jeg det står for.

For efterhånden mange år siden, mere end 10 år siden, besøgte jeg TAMU-centeret i netop Dragør og talte med deres grundlægger, der hed Jens Bay. Nu er han død. Han var en meget, meget inspirerende fyr. Han har skrevet en bog, jeg var faldet pladask på halen over, der hed »Konsekvenspædagogik«. Den var en enorm øjenåbner for mig, for her var en fyr, der har brugt sit arbejdsliv på at arbejde med unge på kanten af samfundet, og som ingen skulle beskyldte for ikke have hjertet med i sit arbejde. Han var uddannet filosof og interesserede sig for fransk eksistentialisme og havde nu kastet sig over unge på kanten af samfundet, hvoraf mange havde begået kriminalitet og havde behov for hjælp til at komme ind i samfundet igen. Hans konklusion var: Handlinger er nødt til at have konsekvenser, og jo mere udsatte unge er, jo mere tydeligt er det nødt til at være, at der er en direkte sammenhæng mellem handlinger og

konsekvenser, og jo værre og mere ødelæggende kan det være, hvis ikke dårlige handlinger følges op af konsekvenser.

Hans budskab til de unge var dengang, og det er stadig TAMU-centrenes grundfilosofi, at hvis du handler på en negativ måde, bliver du mødt af negative konsekvenser. Ønsker du andre konsekvenser, må du ændre dine handlinger. Det kan på overfladen lyde hårdt, men er faktisk, var hans budskab til mig dengang i 2012, enormt befriende, for som han siger: Du behøver ikke ændre, hvem du er og din personlighed. Du behøver ikke ændre på, hvilken gud du tror på, hvordan du går klædt, hvordan du føler indeni: alt det er vi faktisk ligeglade med på TAMU-centrene.

Der var en ung pige, der var på køkkenværkstedet, der kom farende hen til os, da vi stod i et vindfang ude på TAMU-centeret. Hun sagde navnet på en faglærer, hun havde på det køkken, hun var på, og sagde: Han hader mig. Og så sagde Jens Bay: Nej, han hader dig ikke, men han elsker dig heller ikke. Han er faktisk lidt ligeglad med, hvem du er. Han har reageret på de handlinger, du har gjort. Så hvis du har kastet en kartoffel igennem køkkenet, er det nok derfor, du har fået skældud. Hvis du ikke ønsker at få skældud, så lad være med at kaste en kartoffel igennem køkkenet. Altså, vi reagerer på de dine handlinger og ikke på din eksistens.

Kl. 18:31

Dermed er jeg faktisk lidt enig i noget af det, Radikales ordfører, Lotte Rod, siger, når hun siger: Problemet er jo ikke inde i børnene. Nej, men det er det, at børnene handler uden for dem selv, og det er det, det hele handler om. Det er at få rettet blikket ud af elevernes eksistens og ud på deres handlinger. Og hvis man skal kunne gøre det, skal der også være en tydelig sammenhæng mellem det, de gør, og det, de bliver mødt med af konsekvens.

Derfor er jeg meget enig i det. Liberal Alliances ordfører siger, at vi ikke kan adskille pædagogik fra konsekvenser. Tværtimod har jeg svært ved at forestille mig, hvad pædagogik er, hvis det ikke er snævert knyttet til konsekvenser. Og konsekvenser behøver ikke at være sanktioner. Konsekvenser kan også være en positiv tilbagemelding. Men bare det, at der er en konsekvens af ens handlinger, er forudsætningen for, at man overhovedet kan udvikle mennesker, og det er jo trods alt det, pædagogik handler om.

Når det handler om handlinger af den karakter, som vi har diskuteret i dag, så tror jeg, der er tre ting, der er vigtige.

1) Det er hastighed. Der må ikke gå syltekrukke i den. Når vi andre søger den offentlige sektor om et eller andet, gør det måske ikke noget, at der går 3 måneder, før vi får lov til at bygge en carport, men hvis man har oplevet udadreagerende adfærd, negativ sprogbrug, så skal der hastighed i konsekvenserne. Det er jeg ikke helt sikker på der er i den måde, ordensbekendtgørelsen er bygget op på i dag.

2) Der skal være tydelighed. Der er nødt til at være en meget tæt sammenkobling mellem det, man har gjort, og den konsekvens, det så har.

3) Der skal skitseres et meget tydeligt alternativ for eleverne. Altså, man skal altid kunne finde en udvej, så ingen føler, at de bliver malet op i et hjørne og ikke har andet end næverne at kæmpe sig ud af hjørnet med, og at man meget tydeligt anviser: Du kan lade være med at kaste en kartoffel igennem lokale. Du kan lade være med at true andre elever, hvis de skal på toilettet i timerne. Og det meget tydelige alternativ er jeg heller ikke helt sikker på altid fremgår af dagligdagen i den danske folkeskole.

Det her burde ikke være kontroversielt, fordi de unge oplever den her måde at blive mødt af i resten af deres liv og i øvrigt også på masser af folkeskoler i dag, hvor det er lykkedes, og hvor det fungerer. Der er jeg meget enig med De Konservatives ordfører. Vi skal passe på med kun at diskutere hullerne i osten. Men når unge i dag går op i gamerlokalet i deres ungdomsklub og de taber en FIFA-kamp og de smadrer løs på deres playstation, så får de jo

forbud mod at komme der i x antal uger. Det er jo bare en meget snæver sammenhæng mellem handling og konsekvens.

Hvis de i arrigskab fælder en eller anden på fodboldbanen, får de et gult kort. Hvis de pjækker fra fritidsjobbet, kan det have konsekvenser på den måde, at de mister det. Altså, unge lever jo ikke i en konsekvensfri verden. Så der er jo ikke noget galt i, at også folkeskolen træder ind i en helt almindelig logik om, at handlinger har konsekvenser. Derfor løftede jeg også lige selv øjenbrynene, da jeg så en skoleleder sige: Her hos os bruger vi pædagogik og ikke sanktioner. For så sad jeg tilbage med følelsen af, at så er det jo ikke pædagogik, hvis det ikke kan følges af sanktioner. Så er det nemlig det, som Dansk Folkepartis ordfører siger her til sidst, det, som engang med et skældsord af en tidligere Venstrestatsminister her fra talerstolen blev kaldt rundkredspædagogik.

Så for mig er det her ikke et spørgsmål om, om vi enten vil styrke rammerne omkring børnene, det pædagogiske arbejde omkring børnene, eller om vi vil kigge på ordensbekendtgørelsen. For mig forudsætter det ene sådan set det andet, og de tiltag, der er taget i den nylig indgåede folkeskoleaftale, som bl.a. handler om at gøre skoledagen kortere, kan være et bidrag, ligesom, som vi har behandlet her i Folketinget, det kan være et bidrag at sænke klasseloftet, at gøre det lettere at få udsat sit barns skolestart. Alt det kan bidrage, men det står ikke i modsætning til, at vi også kigger på ordensbekendtgørelsen. Tak for ordet.

Kl. 18:35

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ministeren. Der er en række korte bemærkninger. Den første er til hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 18:35

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Jeg vil egentlig sige om det her med ordensbekendtgørelsen, som ministeren nævner – det skal ikke være nogen hemmelighed, og det har jeg nævnt flere gange – at jeg ikke mener, at ordensbekendtgørelsen har tilstrækkelige værktøjer i dag. Men lærerne er jo ikke embedsmænd, og de er jo ikke jurister, og derfor tror jeg, at mange af dem har brug for en ramme at få sat ordensbekendtgørelsen ind i. Så jeg vil sådan set give ministeren ret i, at det ville hjælpe, også efter opdateringen af ordensbekendtgørelsen, hvis bare skolerne var forpligtede på, som vi også har skrevet i vores ordensudspil, en gang om året eller måske flere gange at holde kurser i, hvad ordensbekendtgørelsen helt præcis giver af muligheder, eller bare holde møder om foranstaltninger i forhold til disciplin og orden på skolen, og hvad virkningerne er af de foranstaltninger, vi har osv. osv. Så tror jeg faktisk, vi ville være et stykke ad vejen. For mit indtryk er, at skolelederne ofte i dag fejler det ind under gulvtæppet for ikke at skabe den debat, som ellers er rigtig vigtig.

Kl. 18:36

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 18:36

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg vil meget nødig, at vi bygger nye procesregler ind i lovgivningen, der f.eks. forpligter skolerne til en gang om året at afholde workshops eller kurser eller noget. Til gengæld er jeg ret overbevist om, at de mennesker, der arbejder i den danske folkeskole, også navigerer efter tydelige politiske signaler. Det oplever vi faktisk lige nu i den danske folkeskole omkring skærme, hvor man masser af steder er i gang med at vedtage lokal skærmpolitik.

Jeg er også meget sikker på, hvis vi her, ikke kun fra regeringens side, men også bredt fra Folketingets side siger, jamen vi har en ordensbekendtgørelse, fordi den godt må bruges, og I har fuldstæn-

dig politisk rygdækning til at benytte jer af de muligheder, der er i ordensbekendtgørelsen, uden at vi kommer farende efter jer i medierne, at der faktisk er meget ansvarlige og meget pædagogisk dygtige både skoleledelser og skolelærere, der ved, hvornår den skal bruges, og hvornår den ikke skal bruges. Det er jeg rimelig tryk ved.

Kl. 18:37

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 18:37

Mikkel Bjørn (DF):

Så er jeg lidt nysgerrig på det her, ministeren siger, med, at det at sende eleverne uden for døren er et værktøj, der stadig er der i dag. Altså, jeg kan godt forstå, hvis der er mange lærere, der sidder med indtrykket af, at det ikke er en mulighed, for den meddelelse, jeg har fået fra tidligere ledere, er, at eleverne skal være under opsyn hele tiden. Og der har man jo ikke som lærer mulighed for at sende eleverne uden for døren og holde dem under opsyn, hvis man samtidig skal undervise en klasse inde bag døren.

Så til det her med, at ministeren synes, eftersidning er et gammelt ord, vil jeg sige, at grunden til, at ministeren synes, det lyder som et gammelt ord, jo kunne være, at det ikke er et værktøj, som skolerne bruger særlig meget. Men det synes jeg sådan set de burde. Jeg synes ikke, der er noget gammeldags ved eftersidning. Jeg synes sådan set, det er et fint værktøj ud af mange, som skolerne kunne benytte sig af. Det ved jeg ikke om ministeren er enig i, men det vil jeg gerne høre.

Kl. 18:38

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 18:38

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg tror ikke engang, jeg kan huske fra min egen skoletid, at nogen har fået eftersidning. Så rigtig gammelt må det være, for jeg er nemlig lige fyldt 43 år. Men det er i øvrigt rigtigt, hvad Dansk Folkepartis ordfører siger omkring tilsyn. Man kan ikke bare sende en elev uden for døren, der så spurter rundt på gangene og laver kaos. Men det, man kan gøre, er at sende en elev op i sofaen hos skolelederen, og så har skolelederen en opgave i, når der er tid til det, at få en snak med eleven og eventuelt med forældrene.

Kl. 18:38

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Så er der en kort bemærkning fra fru Lotte Rod, Radikale Venstre.

Kl. 18:38

Lotte Rod (RV):

Det er da et kæmpe fremskridt, at den der røde sofa mange steder er blevet afskaffet og man ikke bare sender børn uden for døren. Ministeren er så optaget af det her med, at der skal være en tydelig sanktion. Men hvis man er en af de mange elever, som ikke føler sig kompetent, og som ikke føler, man kan finde ud af det, der sker inde i timen, så tror jeg ikke, det i gamle dage nødvendigvis føltes som sådan en stor straf, men nogle gange egentlig kunne være lidt en befrielse bare at blive sendt ud. Og hvis vi gerne vil have, at alle børn lykkes, og hvis vi gerne vil have, at alle børn lærer at læse og skrive og regne, forstår jeg ikke, hvorfor ministeren så ikke er mere optaget af at styrke almenundervisningen, sådan at børn kan føle sig kompetente og dermed ikke reagerer.

Kl. 18:39

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 18:39

Kl. 18:42

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Det er ikke mig, der gør det til et enten-eller-spørgsmål. For mig er det et både-og-spørgsmål. Jeg er enormt optaget af, at den helt almindelige undervisning er tilrettelagt på en måde, så flest mulige børn føler sig velkomne og trygge i den almindelige undervisning. Jeg tror bare også, vi bliver nødt til at erkende, at når man samler en halv million børn, og det gør vi hver morgen kl. 8.00, så vil der opstå konflikter i løbet af en skoledag, og det er helt på sin plads, at skoler har fastsat lokale ordensregler.

Når man har regler, bliver man også nødt til at kunne håndhæve dem, og det er derfor, der står: Med lov skal land bygges både foran Folketingssalen og foran Københavns Domhus. Med håndhævelse kan man også skole bygge, og hvis ikke man håndhæver det, er det klart, at så smuldrer det. Hvis der ingen rammer er, opstår der anarki og ligegyldighed. Derfor er det vigtigt, at vi har en ordensbekendtgørelse. Det er derfor også vigtigt politisk at signalere, at der ikke er noget galt i at have en rød sofa. Det synes jeg er vigtigt at få sagt.

Kl. 18:40

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 18:40

Lotte Rod (RV):

Men det løser jo ikke problemet. Børn har brug for at føle sig trygge og set af deres lærere, de har brug for at bruge deres krop, og de har brug for at være udenfor. Og det, der er sket gennem årene, når vi sparer på skolen og sparer på vores fritidstilbud, er jo, at flere og flere børn kommer til at føle sig forkerte. Derfor forstår jeg ikke, at ministeren eller regeringen ikke er mere optaget af at prioritere de penge, der skal til, for at vi får en stærkere almenpædagogik, sådan at flere børn kommer til at lykkes i undervisningen.

Kl. 18:41

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ministeren.

Kl. 18:41

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Men jeg er tilhænger af, at man skal bruge sin krop. Jeg er også tilhænger af, at man skal være udenfor. Men jeg tror ikke, vi gør skolen nogen tjeneste, hvis vi reducerer den her diskussion til det. For når der er børn, som f.eks. truer andre med kniv i frikvarteret, nytter det ikke noget at sige, at så ville det være bedre, hvis vi havde været på skovtur. Altså, så bliver det også vigtigt for skolen at kunne træde i karakter og ringe til forældrene og sige: Din søn har lige trukket en kniv i spiseafkvarteret. Du har værsgo at hente ham. Og han er i øvrigt velkommen på mandag, men vi har lige brug for et par dage, hvor vi lige får ro på med 4.-klassen og får talt med dem om, hvad det er, der foregår, og så skal I forældre i øvrigt til en samtale i morgen eftermiddag.

Altså, konsekvenser gør ikke noget, og det gør ikke noget, at forældre bliver ringet op og får at vide, at de skal tage fri fra arbejde og forholde sig til sådan noget. Der nytter det ikke noget at sige: Der ville det have været bedre, hvis de havde været lidt mere i skovbørnehave.

Kl. 18:42

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste, der har bedt om ordet, er fru Helena Artmann Andresen fra Liberal Alliance.

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. Og tak for en fin tale. Nu er det lidt færre år siden, at jeg er gået ud af folkeskolen, end ministeren, og vi brugte altså eftersidning på den skole, som jeg gik på.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge lidt ind til den her handlingsplan, som Merete Riisager satte i gang. Hvorfor stoppede Socialdemokratiet det arbejde? Og ville man eventuelt kunne få sendt det arbejde, der trods alt blev lavet, over til os andre ordførere?

Kl. 18:42

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ministeren.

Kl. 18:42

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Hvorfor ved jeg faktisk ikke. Jeg er også lidt i tvivl om hvornår, men det kan jeg finde ud af. Hvis der på daværende tidspunkt blev sendt et brev til Folketinget om, hvad årsagen til, at det blev stoppet, var, så vil jeg selvfølgelig også kunne grave det frem og sende det over igen til Folketinget. Jeg tror ikke – nu er jeg lidt ude på dybt vand – at den var færdig, og hvis der er noget, der ikke er færdigt, vil det ikke blive sendt ud af ministeriet.

Kl. 18:43

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 18:43

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. Det er ikke nogen hemmelighed, at jeg har været i dialog med Merete Riisager om det her, og så vidt jeg har forstået, nåede den desværre ikke at blive færdig. Og jeg har selv været meget forvirret, med hensyn til hvorfor den blev stoppet, for jeg har læst en del artikler, hvor den tidligere socialdemokratiske undervisningsminister siger, at det her arbejde vil fortsætte, men at hun ikke lige vidste hvornår.

Så jeg tror måske, at det bare er sådan noget, der er gledet lidt ud i sandet, men jeg synes, det kunne være spændende at få sendt det arbejde, der trods alt er blevet lavet, over.

Kl. 18:44

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak for det. Der er ikke flere spørgsmål, der har tegnet sig ind, så vi siger tak til ministeren. (*Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye): Selv tak*). Og den sidste, der lige får ordet, er ordføreren for forespørgerne, hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti.

Kl. 18:44

(Ordfører for forespørgerne)

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg skal bare sige tak for en fin debat, synes jeg, hvor uenighederne og enighederne er blevet kundgjort. Jeg imødeser den opdatering af ordensbekendtgørelsen, som ministeren har sagt han vil komme med, men jeg vil også virkelig håbe, at ministeren sætter sig forrest i bussen og ikke bare lader embedsværket udforme en eller anden teknokratisk løsning, som ikke reelt kommer til at ændre noget for vores folkeskoler.

Men tak for en god debat, synes jeg, og jeg håber virkelig, at vi får løst eller i hvert fald får løst nogle af de problemer, som vores folkeskole står med. Tak for debatten.

Kl. 18:45

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak for det.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted tirsdag den 9. april 2024.

Kl. 18:45

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 4. april 2024, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 18:45).
